BARCELONA: UN MES PER EDICIÓ DUES PESSETES CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA: 7'50 PTS. Trimestre UNIÓ POSTAL: 15 PTES. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.508 - Dijous, 6 de setembre de 1923 — Edició del matí — Oficines i Imprenta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184

La catàstrofe sísmica del Japó

El President del Consell de Ministres, almirall Yamamoto, que tot just acabava d'organitzar el seu govern, resultà ferit en la catástrofe. - Diuen de Pequin que ha desaparegut l'arxipèlag de Bonin, situat entre les illes Marianes i el Japó

Les ciutats colpides

Toquio i Yokohama. — La capital i el port. — Altres poblacions destruïdes. — Osaca i Kobe no han patit la catàstrofe. — L'hora del terratrèmol. — Els observatoris que registraren la sotregada.

Toquio, la capital del Japó, està situada a l'illa de Nippon, la principal de l'imperi, al qual dóna nom, a l'estuari del riu Shumida, que desemboca a la badia. Topogràficament, la ciutat està dividida en dues parts: l'alta, Yamanote, i la baixa, Shitamachi. Segons indiquen els telegrames, la part més castigada pels terratrèmols i els incendis ha estat Yamanote. La capital del Japó és una de les ciutats més grans del món. Ocupa unes trenta milles quadrades de superfície, i amb els seus suburbis conté una població d'uns tres milions d'habitants. La xifra oficial per a la ciutat de Toquio és de 2.185,201 habitants, segons les darreres estadístiques.

Els carrers, sempre plens de gent i de tota mena de vehicles, ofereixen un aspecte curiós i pintoresc. S'hi barregen l'Orient i l'Occident, la ciutat antiga i la nova. S'hi veuen tramvies i «rickshaws», bicicletes, automòbils, telèfons i fanals xinesos. Al costat de les cases de fusta hi ha les de ciment. S'hi veuen finestres de paper i finestres de vidre, sostres de teula i sostres de palla.

El Palau Reial, que els primers telegrames donaven com a totalment destruït, ofereix també aquesta barreja d'europeu i asiàtic en la seva arquitectura. També hi ha una Universitat moderna.

Les antigues cases japoneses, que encara formen una gran part de la població de Toquio, estan fetes amb materials molt lleugers: generalment fusta, paper i palla. Però això mateix que les fa més resistents als terratrèmols, tan freqüents al Japó, les converteix en un combustible ideal en casos d'incendi. Les cases d'estil europeu són de pedra i teules xinesenques, ofereixen més resistència al foc, però en casos de terratrèmol constitueixen un greu perill. Les cases japoneses són fàcilment desmuntables, en previsió dels terratrèmols. La bastida no està clavetejada, sinó ajustada, de manera que en cas de terratrèmol és vincla, però no es trenca. Moltes vegades, quan comença un terratrèmol fort, els japonesos desmunten llurs cases ràpidament i fugen al camp. No hi tenen gaires mobles. Llurs llits són matalassos de palla en bastides de fusta que colloquen damunt el tresol. A les parets hi tenen pintures o taulers que canvien amb les estacions.

La major part de les cases han estat destruïdes pels incendis que ha produït el terratrèmol, en trencar les canonades del gas, els filferros elèctrics, etc., bolcar el foc de les cuines i fogons, etc. Una gran part dels morts ho han estat també pels incendis que han seguit al terratrèmol. La violència sense precedents d'aquesta sotragada sísmica resta evidenciada amb l'espantosa catàstrofe que ha produït en una terra on ja les edificacions estan preparades per a resistir aquests fenòmens, que tant hi sovintegen. La mateixa sotragada a una ciutat europea de la població de Toquio o Yokohama hauria causat encara moltes més víctimes.

Yokohama, com recordarem en rebre les primeres notícies de la catàstrofe, és un dels ports principals de l'imperi. Ciutat relativament moderna, car, en ésser oberta l'any 1859 al comerç estranger, era una petita vila de pescadors, ha crescut ràpidament. Es el port de Toquio, al qual l'uneix un tren elèctric. El cens de l'any 1920 li donava una població de 422,938 habitants. Està situada a la mateixa badia de Toquio. La població japonesa té els carrers estrets i mal pavimentats. Els europeus resideixen principalment al Bluff, que ofereix un aspecte occidental. La majoria dels residents europeus són anglesos. De Yokohama a Toquio hi ha uns trenta quilòmetres de tren, que l'elèctric salva en menys d'una hora com de Barcelona a Sabadell.

Segons diuen els telegrames, han quedat també totalment o parcialment destruïdes les ciutats de Gotemba, Atami, Chiba, Hakone i Hongo i altres poblacions de la badia de Toquio, la península d'Idzau o els voltants del Mont Fugi. Algun diari de Barcelona inclou entre les ciutats destruïdes la d'Osaca, el Manchester del Japó, que té un milió i mig de habitants. Això no és exacte. Ni a Osaca ni a Kobe no hi ha hagut desgràcies ni pèrdues. Sentiren el terratrèmol ja en forma molt atenuada. Tampoc sembla que hi ha hagut víctimes ni destruccins a Kioto ni Nara. Precisament d'Osaca s'han anat rebent les principals notícies de la catàstrofe.

El primer terratrèmol fou sentit un xic abans de migdia de dissabte. El registraren els Observatoris de Washington, Victòria, Brusselles, Viena, Munic i El Caire.

L'ARROS DESTRUIT

Toquio, 5.—Es calcula en set milions d'hectolitres la quantitat d'arròs que ha quedat destruïda en aquesta capital.—Havas.

L'ALMIRALL YAMAMOTO, FERIT. — PRINCEPS MORTS.

Londres, 5.—Comuniquen de Toquio als diaris d'aquesta capital que el president del Consell japonès almirall Yamamoto ha resultat ferit de l'esquena per haver-se enfonsat el sostre del Club Nàutic, on es trobava.

Han mort, a conseqüència de les desgràcies d'aquest dies, la princesa Yoshiko, la princesa vídua de Yamashina, i els princeps Shimatzu i Hirokoda. El vescomte de Yiahashi, la mort del qual havia estat anunciada, està salvat.—Havas.

L'INCENDI DE TOQUIO

Osaca, 5.—L'incendi de Toquio, causat per la ruptura de les canonades de gas, ha durat 24 hores.

Hn estat inútils tots els esforços que s'han fet per aconseguir l'extinció. —Havas.

Es possible la previsió dels terratrèmols?

Pot dir-se que el Japó és la terra clàssica dels terratrèmols. Entre els més terribles hom cita els de 1586 i de 1855, que varen devastar el país dels samurais i dels kakimonos.

Hi ha entre el públic una creença molt estesa associant els terratrèmols amb les erupcions volcàniques i barrejant aquestes amb les conseqüències d'aquells. Sobre aquest punt, M. René Nassaus, del Laboratori de Geologia de Paris, ha dit que els estudis fets per savis com Lacroix, Lemoine, Moureu i altres, poden donar lloc a conclusions del tot diferents.

Pel que es refereix al Japó, el terratrèmol que ha provocat un cataclisme sense precedents, podia ésser previst? Si no es pot afirmar, almenys hi cap el pensar-ho, puix alguns fenòmens com la desaparició d'illes a Oceania i l'aparició d'illes prop de les costes d'Indoxina, són deguts segurament a una agitació submarina anormal. Com explicar aquesta agitació? Una hipòtesi que s'hi apropa és la d'erupcions volcàniques al fons dels mars d'Extrem Orient. Aleshores és que la constitució geològica del Japó és essencialment volcànica i tot el seu terreny ha de sofrir les repercussions dels fenòmens d'erupcions, tant si són propers com llunyanes. La freqüència de les catàstrofes en alguns països més exposats que altres és, doncs, un fenomen físic del qual ningú no s'ha de sorprendre.

Per a la regió pirenaica, en la qual s'ha constatat aquest any una agitació subterrània, hi ha necessitat indubtablement d'una altra hipòtesi. Als Landes, per exemple, no es pot tractar d'erupció volcànica. Però hi ha els desplomaments subterranis, hi ha aquesta gran quantitat de grutes naturals que pot dir-se que se'n descobreixen cada dia i que són la prova de socavacions, de sots, de buits que porten en gran els mateixos fenòmens que una ruptura al baix fons del canal Sant Martí. Aquesta comparació tal vegada no sigui científica, però és exacta, i la multitud de sotragades insignificants registrades aquest any, al sud-oest, demostren que les causes llunyanes de la constitució del terreny gascó són sempre actives. En el fons, el coneixement del misteri sols s'obtindrà per l'estudi del magma terrestre.

Aleshores, què succeix al centre de la terra? Les laves són roques en fusió. Això és sabut, però des de quina profunditat són vomitades? Es que les terres es refreden i que aquest refredament provoca plegaments, cruiximents i assentaments desmesurats, ocasionant vastes dislocacions de la superfície? En veritat, no se'n sap res. Coneixem malament els fons marins i les experiències necessàries requereixen molt de temps i despeses considerables. I quan hom coneixerà la causa exacta dels terratrèmols, quan hauran estat catalogats en volcànics o d'erupció, no ens trobarem pas millor armats per a prevenir-los ni per atenuar-ne les funestes conseqüències.

En resum, la nomenclatura admesa generalment divideix els fenòmens sísmics en volcànics, de desplomament i tectònics, segons estiguin en relació amb els volcans, amb les ruptures d'equilibri que s'han de produir a conseqüència de fenòmens de dissolució en l'interior dels llits sedimentals o amb les dislocacions que han façanat el «sostre» terrestre. Restarà aquesta classificació? Es possible que la química arribi a explicar problemes vertiginosos que en llur enunciat completen la formació dels mons i la causa primera de l'Univers.

Els cataclismes sísmics

A Sant Pere de la Martínica. — A la vall de Kangra. — Els terratrèmols d'Itàlia. — El volcà de Taal. — San Francisco de Califòrnia. — A Xile. — A Nicaragua. — A Formosa. — A Turquia. — A Pèrsia. — Al Japó.

La catàstrofe del Japó, com diguérem, ultrapassa tots els precedents.

Comparant el nombre de víctimes que ha ocasionat amb el de les altres catàstrofes sísmiques d'aquest segle, veiem que supera, no tan sols el de cada una d'aquestes, sinó també el de totes juntes.

Heu's ací un resum d'aquestes catàstrofes:

El 8 de maig de 1902: Destrucció de Sant Pere de la Martínica, per l'erupció del volcà de Mont Pelée, trenta mil morts.

El 4 d'abril de 1905: Terratrèmols de la vall de Kangra, Himalaya, 20,000 morts.

El 14 de setembre de 1905: Terratrèmols de Calàbria. Vuit ciutats i moltes viles destruïdes. 5.000 morts.

El 4 de gener de 1904: Terratrèmols de Nicaràgua. 3.000 morts.

El 18 d'abril de 1906: Terratrèmol de San Francisco de Califòrnia. Pèrdues per valor de 300 milions de dòlars. 1,000 morts.

Març i abril de 1906: Terratrèmols de Kagi, Formosa. 6,000 edificis destruïts. 5,000 morts.

Agost de 1906: Terratrèmol de Vallparadis, Xile. 50,000 persones sense llar. 5,000 morts.

El 28 de desembre de 1908. Terratrèmols de Sicília i Calàbria. Messina i Reggio destruïdes. 77,283 morts

El 30 de gener de 1911: Destrucció d'onze poblets del llac de Bombon (Batangues, Filipines), per l'erupció del volcà de Taal. 2,000 morts.

El 9 d'agost de 1912: Terratrèmols de Constantinoble, Adrianòpolis, Gallípoli, etc. 40,000 persones sense llar. 1,000 morts.

El 13 de gener de 1915. Terratrèmol a la regió dels Abruzzos (Itàlia). Algunes ciutats destruïdes. Danys a Roma. 24,000 morts.

Novembre de 1922. Terratrèmols de la regió de Coquimbo (Xile). 35,000 persones sense llar. 1,000 morts.

Maig de 1923: Terratrèmols de Turbat-i-Haidari (Pèrsia). Sis viles destruïdes. 4,000 morts.

1 de setembre de 1923: Terratrèmols del Japó. Toquio, Yokohama i moltes altres poblacions destruïdes. Milions de persones sense llar. Milers de milions de pessetes de pèrdues. Cinc cents mil morts.

Cal esmentar el fet que, en aquest segle, els terratrèmols no han produït cap catàstrofe a l'Africa. L'únic país d'Europa castigat per aquestes catàstrofes ha estat Itàlia.

EL NOMBRE DE MORTS A TOQUIO I YOKOHAMA

San Francisco de California, 5.—Un radiograma rebut de Iwati anuncia que el ministre japonès de l'Interior calcula en deu mil el nombre de morts a Toquio i cent mil a Yokohama, havent-hi gran nombre de ferits en ambdues ciutats.—Havas.

MILLORA LA SITUACIO

San Francisco de California, 5.—A la ciutat de Toquio la situació ha millorat sensiblement. El servei d'aigües ha estat reparat i el de la llum restablert en part.

Comencen a arribar els queviures tramesos.—Havas

TERRATREMOLS AL TURQUESTAN

París, 5.—Telegrafien de Moscou als periòdics d'aquesta capital que noticies rebudes de Tachken (Turquestan) per telegrafia sense fils, anuncien que el dia 2 del corrent es registraren a Turquestan violentes sotragades, que destruïren alguns pobles.—Havas.

DESAPARICIO DE LES ILLES BONIN

París, 5.—Comuniquen de Londres a «Le Petit Parisien» que s'ha rebut un despatx de Pequin anunciant la desaparició de l'arxipèlag Bonin-Sima. — Havas.

LES GERMANES DE LA CARITAT

Pekin, 5. — El representant de la Santa Seu ha notificat al ministre del Japó en aquesta capital, que podia disposar de les germanes de la Caritat que cuidaren als ferits durant la guerra europea.—Havas.

ELS ITALIANS PERJUDICATS

Roma, 5. — El cònsol de França a Kobe telegrafia que la colònia italiana del Japó, inclòs el cònsol de Yokohama i el personal de l'ambaixada de Tokio, s'han salvat, però que l'embaixador italià senyor Giaccemo di Martino, ha mort.

Els edificis de l'ambaixada italiana a Tokio i del consolat d'Itàlia a Yokohama han quedat destruïts.—Havas.

EN AJUT DE LES VICTIMES

Pekin, 5. — El Govern ha sospès la prohibició imposada a l'exportació d'arrós, amb objecte de facilitar el proveïment d'aquest article al Japó.

—El Nunci apostòlic de Sa Santedat en aquesta capital, ha sol·licitat de tots els catòlics de Xina que ajudin en el possible al Comitè regional de socors, en favor dels japonesos damnificats. — Havas.

Nova York, 5.—La Creu Roja nordamericana ha obert una subscripció que encapçala amb cinc milions de dòlars a favor de les víctimes dels terratrèmols del Japó.—Havas.

Nova York, 5. — L'anomenat exèrcit de salvació, que ha perdut tot el personal que tenia a Tokio, ha obert una subscripció que ha encapçalat amb cinc milions de dòlars a favor de les víctimes del Japó.—Havas.

Donya Maria Bañolas i Ribot

vídua de Miquel Ferrer

ha mort als 78 anys d'edat

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus afligits filla política Josepa Felipe, vídua de Ferrer, néts Miquel, Dolors, Mercè i Santiago, germana, cosins, família tota i el jove Rafel Reñé, en participar als amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuòria, carrer Homer, 21, torre, avui, dijous, a un quart de dotze del matí, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de sant Josep (Josepets) i després al cementiri del Sud-oest.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Direcció telegràfica: MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons números... 4530 A. 4531 A. 4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

MOSAICS E. F. ESCOFET & C.ia

Ronda Universitat 20.

El Doctor Dolcet OCULISTA de retorn de l'estranger, ha reprès sa consulta, Pelai, 3. De 10 a 12 i de 4 a 6.

Banca Tusquets, S.A.
CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, número 9

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 5 de setembre de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 76'4, 766'2, 765'9.

Termòmetre sec: 23'0, 25'0, 22'8.

Termòmetre humit: 17'0, 18'0, 17'5.

Humitat (centèsimes de saturació): 52, 47, 57.

Direcció del vent: Calma. S., SSE.

Velocitat del vent en metres per segon: 0, 2, 2.

Estat del cel: Quasi tapat. Nuvolós.

Classe de núvols: C.St.K., C.St.C., C.St.C.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 27'9; mínima, 15'9; mínima prop del sol: 14.3

Oscil·lació termomètrica: 12'0.

Temperatura mitja: 21'9.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 166 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobé

Un cavall va mossegar un jove de 20 anys, causant-li una ferida incisa al palmell de la mà dreta.

— Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat cura inapetència, B. Domènech, Ronda Sant Pau, 71.

Dos homes es barallaren a la Ronda de Sant Antoni, prop del Pes de la Palla, i l'un anà al dispensari perquè li curessin una ferida al pòmul esquerre.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Al carrer de Salmeron, un auto va atropellar un home de 33 anys, causant-li ferides lleus.

-Vi Bayard El més enèrgic dels reconstituents. Torna la força i salut a tots els malalts.

Treballant a les obres de l'estació de Magòria, un obrer peó es va causar erosions a la cuixa esquerra.

JOIES VILANOVA Unió, 6.

S'ha cursat el següent telegrama:

«Exmo. Sr. Ministre del Treball.—Madrid.

Sindicat Metges Catalunya, assabentat R. O. obrint informació sobre Assegurança Malaltia, manifesta a V. E. classe mèdica catalana representada per aquest Sindicat, s'até a les conclusions aprovades enla Conferència de novembre i no a les tergiversades que semblen com a oficials, de la qual tergiversació reitera protesta. Segueix carta. Respectuosament.» Puig i Sais — President.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Els presidents o secretaris d'aquelles Societats que, per canvi de domicili o per qualsevol altra causa, no hagin rebut els qüestionaris per a la inscripció de les mateixes en el Cens d'Associacions, format ara per la Direcció general d'Estadística la qual distribució i recollida a domicili ha encomenat l'Alcaldia als guàrdies urbans i altres dependents municipals, hauran de proveir-se de les corresponents fulles que els facilitaran a les oficines de l'esmentat Centre directiu (carrer d'Aragó, 224, primer,), on també es resolen quantes consultes formulin sobre la manera de diligenciar aquest servei purament estadístic.

La «Jefatura» provincial d'Estadística recorda als indicats presidents i secretaris, que han d'inscriure's en el Cens d'Associacions totes les de caràcter polític, científic, artístic, benèfic, d'esbarjo o qualsevol altre lícit, així com els Sindicats agrícoles, obrers i professionals, Gremis, Societats de socorsos mutus, de patronat, cooperatives i altres que no siguin exclusivament comercials; i els recomana que no deixin de complir aquesta obligació que els imposa el R. D. de 3 de novembre de 1922 i la R. O. de 22 de maig últim, per a evitar els perjudicis, que puguin sobrevenir-los per desatendre llurs preceptes.

L'Agrupació Excursionista «Júpiter», ha organitzat amb motiu de la festa major de Poble Nou, el II Saló de Tardor, la qual inauguració tindrà lloc el vinent dissabte, dia 8, a les sis de la tarda, amb assistència de les autoritats populars del districte.

La dita Exposició promet ésser un èxit esclatant, tan per la qualitat de les obres, com pels artistes aficionats que hi han promès la seva entusiasta col·laboració, havent-hi importants premis en metàl·lic, pels que presentin el millor conjunt d'obres.

Formen el Jurat qualificador, el conegut dibuixant i pulcre artista senyor Josep Obiols, el professor senyor Antoni Riera i el president de l'Agrupació doctor Josep Torelló.

Relació dels objectes trobats en els autòmnibus de la «Companyia General d'Autòmnibus de Barcelona S. A.» durant el passat mes d'agost, els quals es troben en els dipòsits de l'esmentada companyia (Nàpols 274) a disposició de les persones que acreditin són de llur pertanència.

Un vestit de bany i un calçador, un bastó una sabata de nen, vint vanos, un cantí de llauna, una botella d'alumini, vuit moneders, un devantal, un paquet amb ferramentes, una clau, un peto de seda, dues lletres de canvi, una ombrel·la, un cistella, un vestit de nen, una pinta i un calçador, una paella i un capell, un vestit de bany i una pinta, una pastilla de savó i polvos, un envoltori amb paquets de cigars, una petraca i un vestit de nen, un encenedor, dos guardapols, un paquet amb roba de bany, un testament, diversos apunts d'estudi, un mocador de butxaca, un paquet contenint rebuts Montepiu, una gorra, quatre pastilles de savó, un capell de senyor, un maletí de banys amb roba, un rosari, una cèdula personal, un mocador amb una fiambrera, una camisa i vestit de nen, un metre, una mantilla, tres paraigües, una carta dirigida a Bas i Pujol, un vestit de mecànic.

La Secció de Cultura de la Unió Professional de Dependents i Empleats de Comerç, ha organitzat per a dissabte dia 8 del corrent, una visita col·lectiva en els tallers de la Companyia Marítima i Terrestre, (Sant Andreu).

Els organitzadors han escollit el dit dia per tal de poder contemplar els tallers en tota llur activitat i en ple treball.

Les inscripcions al local de la Unió Professional i el punt de reunió a la plaça d'Urquinaona, a les deu del matí, davant de Correus.

Als carrers de la Indústria i Nàpols es va trencar el cable de la il·luminació pública.

Uns empleats de la companyia l'arreglaren de seguida.

La noia de tretze anys Mercè Busquets, al carrer Armengol, va ésser mossegada per un gos, causant-li ferides al dits mig, anul·lar i petit esquers.

El gos fou portat a observació al Laboratori Microbilògic.

Un gat va esgarrapar a la seva mestressa Genoveva Ametlla Vila, de 23 anys, causant-li erosions a l'avant-braç i mà dreta, de pronòstic lleu.

El gat fou portat al Laboratori.

Treballant en una obra de la Diagonal el manobre Josep Fernàndez, de 33 anys, es va causar una contusió a la part antero-inferior esquerra del tòrax i erosions a l'avant-braç, de pronòstic lleu.

Gronxant-se en una corda que va lligar entre dues reixes a l'Avinguda Icària, es va trencar la corda i el noi Joan Remesi, de quinze anys, es trencà la clavícula i es fu una ferida a l'occipuci. Passà a l'Hospital.

Un home i una dona es barallaren, movent un gran escàndol al carrer de Sant Geroni, amb motiu de ressentiments que tenien per haver viscut junts, com amos i rellogats, i haver-se quedat les claus, etc.

Dos homes es barallaren a la Rambla del Carmel i un d'ells resultà amb contusions a la regió parietal dreta i al llavi inferior, de pronòstic lleu.

Ahir, a la tarda, foren assistits a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere, Cristòfol Martí López, de 18 anys, i Manuel López Gutiérrez, de 42, d'algunes ferides, de les quals algunes són greus, que, segons han manifestat, s'han produït es l'interior de la casa núm. 17 del carrer d'Alí-Bey, magatzem, propietat de Francesc Lacambra, en voler rompre uns tubus de metall destinats a la fundició, explotant un cartutx que hi havia dins d'un dels tubus.

Del fet se n'ha donat compte a la policia.

Vida religiosa

Avui: Sants Faust, Eugeni i Germà, màrtirs, i Eleuteri, abat. — Demà: Sant Paulí, bisbe, i Santa Regina, verge i màrtir.

Quaranta hores: Avui, a l'església de la Casa de Caritat. Hores d'exposició: De les nou del matí a les set de la tarda.—Demà, a l'església de Nostra Dona de Misericòrdia.

La missa d'avui: Del dia, color morat. — La de demà: Del dia, color morat.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de Lourdes, a Santa Madrona, Poble Sec. — Demà, Nostra Dona de la Font de la Salut, a les Mínimes, o al Sant Esperit.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Josep. — Demà, Torn de Sant Joan Evangelista.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn del Sant Àngel Custodi i Sant Miquel Arcàngel, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn dels Dolors de Maria, a la mateixa capella.

—Les Quaranta Hores que havien de celebrar-se els dies 7, 8, 9 i 10 de setembre, a l'església de la Casa de Misericòrdia, se celebraran a la parroquial de Nostra Dona dels Àngels.

—Parròquia Major de Santa Anna. — Demà, primer divendres de mes, l'Apostolat de l'Oració, tindrà, a les vuit del matí, Missa de Comunió general, amb plàtica preparatòria pel reverend don Joaquim Ubach, primer vicari, practicant-se durant la missa els exercicis corresponents.

Bisbat

— Es troba malalt a Juneda el llorejat poeta i Mestre en Gai Saber mossèn Antoni Navarro.

— Procedent de Badajoz ha arribat el canonge d'aquesta Catedral doctor Puig.

— La «Gaceta» de Madrid ha publicat el nomenament de canonge d'aquesta Catedral a favor del doctor Boada.

Aquest ha rebut ja el nomenament.

— Ha mort a Alcalà de Chisvert el rector d'Adzaneta (Tortosa) don Mateu Garcia.

— El Rnd. P. Vallet, S. J., es troba a Berga, on ha donat en poc temps quatre tandes d'exercicis per a homes, amb un èxit inesperat; passen de 200 els exercitants. Darrerament ha donat una tanda pública per a noies. Passaren de 500, molts dies, les que escoltaren la paraula càlida i encantada del director dels exercicis.

Per a solemnitzar l'èxit obtingut i per donar major caient de festa a la diada que se celebra amb motiu de l'obertura del Santuari de Queralt, el dia 9, se celebrarà una gran diada dels exercicis espirituals amb solemne missa de Comunió a l'església parroquial i un grandiós míting al Casino Bergadà.

— En aquesta Secretaria de Cambra s'ha rebut de J. S., per conducte del Foment de Pietat Catalana, 300 pessetes per al Foment de vocacions eclesiàstiques.

—Ahir hi va haver Sínode per a la renovació de llicències ministerials, formant el Tribunal el canonge doctor Faura, el rector d'Hostafranchs doctor Reig i el catedràtic d'aquest Seminari doctor Carbó.

— La colònia sanjustenca celebrarà el dia 8 del corrent una solemne festa en honor de la Verge Auxiliadora, a l'església del Col·legi dels Salesians de Sarrià.

—El darrer número del Butlletí Oficial Eclesiàstic de Vich, publica el següent sumari:

«Edicte per a provisió de beques. — Seminari Conciliar: Edicte per a l'obriment del curs acadèmic de 1923 a 1924. — Id.: Quadre d'assignatures i professors. — Lletres Apostòliques, proclamant a Sant Lleonard de Port Maurici, patró dels que es dediquen a missions populars en les regions catòliques. — S. C. de Ritus: Resolució de dubtes. — Coronació canònica de N. S. de la Gleva; Llista de donatius. — Necrologia.»

—El darrer número del Butlletí Oficial Eclesiàstic de Lleyda, publica el següent sumari:

«Circular sobre pregàries per la pluja. — Seminari Conciliar: Disposicions per al vinent curs. — Circular d'aquest Govern civil sobre la blasfèmia. — Col·lecta del «Dia de la Premsa Catòlica». — Necrologia. — Nomenament. — Exercicis espirituals. — Bibliografia.»

—El darrer número del Butlletí Oficial Eclesiàstic del Bisbat d'Urgell, publica el següent sumari:

«S. C. pro Ecclesia Orientali»: Indulgències per a demanar la salvació de Rússia. — L'escapulari del Carme. — Pelegrinació de Terciaris Franciscans a Balaguer. — Crònica diocesana.»

Jocs Florals de St. Boy del Llobregat

Cartell suplementari

XVI. Premi del soci En Francesc de P. Alesàn, 100 pessetes. A un treball en vers o en prosa de tema lliure.

XVII. Premi dels nens i nenes de la colònia estiuenca, 50 pessetes, a un treball en vers o prosa, preferentment de caràcter infantil.

XVIII. Premi del soci N'Agustí [illegible]lina, 50 pessetes. A un treball en vers o prosa de tema lliure.

XIX. Premi del soci En Josep [illegible]day. A un treball en vers o prosa de tema lliure.

Tots els treballs s'hauran de trametre al secretari del Jurat, En J. M. Cid Prat, «Centre Estiuenc Sant Jordi», carrer de Miquel, 2, Sant Boi de Llobregat, fins demà, en la forma acostumada.

Necrològica

El nostre bon amic i entusiasta company En Pere Escrichs, individu del Consell Directiu del Casino de Sans (adherit a la Lliga Regionalista), passa pel greu dolor d'haver-se-li mort la seva xamosa filla Josepa Escrichs i Batlle, a l'encisadora edat de 11 anys.

Tots els seus companys l'acompanyen en el sentiment i en pregar a Déu que aculli en la seva santa glòria l'ànima de la difunta i doni als seus desolats pares la cristiana resignació que cal per a suportar tan dolorós trànsit.

Publicacions rebudes

«Nuestra emigración», butlletí de l'Associació Espanyola de Sant Rafel, per a la protecció d'emigrants. Núm. d'agost.

—«La actualidad financiera», de Madrid, del 29 d'agost.

—Butlletí de la Cambra Mercantil, del mes de setembre.

—«Audión», núms. 12 i 13, orgue de la Federació de Radiotelegrafistes espanyols.

—Butlletí dels mestres del 15 d'agost.

—«La Semana Financiera», núm. 549.

—«Butlletí de la Cambra Mercantil», número de setembre.

—«Nuevo Mundo».

—«Blanco y Negro».

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell o una firma.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 5, 2 tarda

El cap del Govern, en rebre aquesta tarda els periodistes, els ha manifestat que el Rei havia arribat a Sant Sebastià sense novetat.

Un periodista li ha preguntat sobre l'actitud dels vocals conservadors de la Comissió de responsabilitats, que esperen sentir l'opinió dels vocals liberals per a formar el llur, per entendre que aquells interpreten el pensament del Govern.

El president ha contestat:

—Jo mantinc unes manifestacions fetes al cap del banc blau: que el Govern havia d'ésser, i serà, estrany als treballs de la Comissió, com passa en tots els països en casos semblants.

Ells, els vocals, han de decidir el que creguin oportú.

Després ha dit que l'havia visitat el senyor Armiñan per a saludar-lo abans d'anar al ministeri, i preguntar sobre els projectes del seu departament, que desitjava fossin presentats a les Corts.

El senyor Armiñan el tornarà a visitar d'aquí a tres o quatre dies, per a donar-li compte dels treballs que hagi fet.

Ha dit després el president que ha rebut un telegrama del cardenal Benlloch, concebut en aquests termes:

«València, 4. — En sortir de la pàtria, em plau, estimula i conforta, l'efusiu telegrama que em dirigeix amb la seva autoritat de primer ministre i confio que el Cel em concedirà que la meva missió quedi completada amb resultat d'honra i profit per a la nostra religió i la nostra estimada Espanya. El saluda afectuosament.»

PARLA EL MINISTRE DEL TREBALL

El ministre del Treball, després de visitar el cap del Govern, s'ha dirigit al seu despatx oficial, i allí ha rebut els periodistes.

Al davant d'aquests ha fet les següents manifestacions:

«La tasca del senyor Chapaprieta ha estat lluidíssima en aquest ministeri, perquè en venir aquí portava grans entusiasmes per treballar en els problemes socials que sentia i que ha portat en pràctica amb el més gran encert.

Jo em proposo seguir aquesta tasca.

El senyor Chapaprieta tenia presentats a les Corts quatre projectes, i n'estava preparant d'altres per a també portar-los a les Corts, així que es reprenguessin les sessions.

Jo he manifestat al president aquesta matí, que la meva tasca, en aquest departament, seria de continuïtat.

Aquest matí he estat al domicili del senyor Chapaprieta, el qual m'ha ofert molts dels treballs que havia preparat, car, com abans els he dit, em proposo seguir la seva tasca.

No se m'oculta que l'execució dels projectes d'aquest ministeri és molt costosa, representen molts milions de pessetes, i en això la paraula la té el Parlament.

Jo portaré a les Corts aquells projectes preparats pel senyor Chapaprieta, amb algunes petites modificacions, que no alteraran la seva essència.

PARLA EL MINISTRE DE FOMENT

El ministre de Foment ha manifestat aquest matí que estava fent esforços amb el president i amb el senyor Rosset perquè continuessin als seus llocs el sots-secretari, senyor Senra, i el director d'Obres públiques, senyor Nicolau, però que fins ara no ho havia aconseguit.

Sobre els treballs del seu departament ha manifestat que com que no els coneixia, està estudiant els serveis, per a fer-se'n càrrec.

DE LA REUNIO DE LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

A la reunió que ahir celebrà la Comissió de responsabilitats, es va llegir, com diu la nota oficiosa, la resposta que va donar el senyor González Hontoria sobre la petició que se li fa de les cartes creuades entre ell i l'Alt Comissari.

Contesta el senyor Hontoria manifestant que, creient que aquestes cartes són documents de caràcter reservat, de les quals únicament pot disposar el titular del ministeri d'Estat, les tramet a tots al senyor Alba, i la Comissió, vist el [illegible] escriure al ministre d'Estat demanant-li els esmentats documents.

Els ex-presidents del Consell consultats sobre si s'acordà, en son temps, anar a Alhucemas, contestaren negativament.

El senyor Sànchez Toca manifestà que en un dels seus llibres, en referir-se al document en el qual renuncia la presidència de la Lliga Africanista, hi ha totes les dades que pot aportar, relatives a la qüestió per la qual s'interessa la Comissió.

S'han demanat al senyor Cierva les cartes militars i les conferències telegràfiqueus creuades entre l'Alt Comissari i el ministeri de la Guerra, durant el temps que va ocupar aquell departament, des d'agost de 1921

Contestà el senyor Cierva dient que les cartes polítiques no anaven mai dirigides al ministeri de la Guerra, sinó al ministeri d'Estat.

Pel que toca a les conferències telegràfiques, totes han d'estar necessàriament a l'arxiu del ministeri de la Guerra.

També es llegí una carta del general Alfau a la Comisio, en la qual assegura l'ex-Alt Comissari que no té cap inconvenient a comparèixer davant la Comissió, i anuncia a tal propòsit la seva arribada a Madrid.

Com que algunes de les persones que han declarat davant la Comissió han introduït grans modificacions en corregir les quartilles taquigràfiques, la Comissió ha acordat atenir-se a les quartilles primitives dels taquígrafs, per a llur estudi.

Ahir es reuniren 18 vocals, el nombre més gran que fins ara s'ha aconseguit reunir.

DE GUERRA

Madrid, 5, 4'15 tarda

Al migdia les notícies d'Africa que es tenien al ministeri de la Guerra, acusaven tranquil·litat.

Entre altres visites, el general Aizpura ha rebut la de l'intendent senyor Piquer, la del general Carbó i la del tinent coronel Alfaro.

LES CAMBRES DE COMERÇ

El Consell Superior de les Cambres de Comerç, Indústria i Nevegació, ha elevat al president del Tribunal de Comptes i de la comissió nomenada per a proposar economies en les despeses del personal de l'administració de l'Estat, un escrit apuntant algunes consideracions sobre el pla a seguir amb el propòsit que la tasca de l'esmentada comisió no resulti inútil.

En l'informe es fa constar que el punt inicial per a aconseguir l'equilibri cercat, ha d'ésser forçosament la disminució de les despeses fins al justament precís per a cobrir les obligacions de la nació i el repartiment just i equitatiu de les càrregues públiques, sotmetent a tributació dels elements de riquesa que avui no tributen o ho fan en escassa mesura.

Els emprèstits, els nous tributs i els recàrrecs dels actuals, són la causa de la desvalorització de la pesseta.

Després examina l'organització administrativa i burocràtica, i assenyala alguns mitjans per a proposar la reducció de plantilles fins a l'estrictament necessari, censurant la reforma de plantilles que suposa una feblesa del poder públic en el seu deure de vetllar per la riquesa comú i per la solvència de l'Estat.

MANIFESTACIONS DEL SENYOR VILLANUEVA

«El Liberal» publica un interviu amb l'ex-ministre de Finances senyor Villanueva.

Comença el senyor Villanueva per fer l'afirmació següent:

La situació d'Espanya en el moment present, és greu i perillosa. Si se la desatén, serà greu, però remeiable en un termini no llunyà i segur, si els espanyols que tenen la missió i el deure de salvar-la ho volen fer.

Afegeix que ha sortit del ministeri perquè no ha prevalgut el seu criteri sobre el moviment de tropes i reducció de les despeses de la campanya.

Sobre aquestes despeses dóna les següents xifres:

L'any de la catàstrofe d'Annual, o sigui en 1921, el Marroc s'emportà del pressupost 518 milions. És una de les anualitats més grosses de la nostra acció al Nord d'Africa.

En [illegible] 1922 es gastaren al Marroc, pel ram de Guerra, en números rodons, 173 milions de pessetes.

De 1922 fins el 31 de març de 1923, es gastaren 405 milions.

Per la traça que porta, aquest any les despeses no es pot precisar a quant pujaran, però sí que augmentaran.

Els crèdits extraordinaris demanats fins ara per Guerra són: un de 25 milions, un altre de 28, i un tercer de 6, prescindint de fraccions.

N'hi ha molts més que no es poden publicar, perquè els documents s'han tramès a la Intervenció de pagaments.

Confirma que el general Aizpuru, en un dels darrers Consells, féu noves peticions de crèdits, i afegeix:

Però el greu és que no es veu el final d'això.

Cal canviar tot el material de guerra de la península i del Marroc, per inútil, per inservible. Canons, aeroplans, avions, ametralladores, tot està en mal ús.

Els aeroplans tenen trossejats els motors.

S'acaba d'autoritzar l'adquisició de 20 avions Rolls i 25 Hispano-Suiza.

Cal comprar bestiar.

Les operacions, en la forma que es porten, destrocen d'una manera absurda el bestiar.

Aquest dorm exposat al rellent i per a evitar-ho, cal adquirir coberts i veles.

Més, el pitjor és que se segueixen perpetrant els escàndols per tothom coneguts que fan augmentar les despeses, com, per exemple, el comprar civada que costant fora o en el mercat nacional a cent, s'adquireix a dos cents.

El general Weyler que acaba d'arribar de Melilla, pot dir com es trobaven els hospitals, que qualifica de veritable martirologi del soldat.

Espanya està en excel·lents condicions per a remeiar tot això, però no s'aconseguirà res mentre se segueixi com fins aquí.

La baixa de la pesseta l'atribueix a la falta d'ordenació de la Hisenda pública. Poc serveix tenir alguns milers de milions, patró or, (aquí l'únic que els posseeix és el Banc d'Espanya), si la circulació fiduciària és d'uns 5.000 milions de pessetes, que podran convertir-se en sis mil i així en una progressió que assenyalaria l'enderrocament possible de la nostra Hisenda.

Des del 15 d'octubre al 4 de febrer s'han de renovar o consolidar les obligacions del Tresor del deute flotant, per vàlua de tres mil milions de pessetes, i caldrà emetre alguna quantitat important per a cobrir el dèficit de tot aquest any econòmic i del pròxim.

Les classes més castigades són les productives, les mercantils i contribuents, que no poden més, repercutint això a la Hisenda.

Finalment, referint-se als rumors de la seva separació del partit liberal i de la carta tramesa al president, diu: — No hi ha tal carta, sino que el marquès d'Alhucemas i jo estem units per una estreta amistat i comparteix la meva manera de veure la situació actual, i en explicar-li jo la meva decisió irrevocable d'abandonar el càrrec, que fins fa alguns dies vaig ocupar, va manifestar-me que malgrat la nostra coincidència de pensament, el seu deure l'obligava a romandre al Govern.

LA DUANA D'IRUN

Madrid, 5, 5'15 tarda.

Aquest matí ha tornat a Madrid, del seu viatge a la Duana d'Irun, el director general de Duanes, senyor Cominge.

A alguns periodistes que hi han conversat els ha dit que els treballs de neteja de la Duana es fan amb gran rapidesa pel servei de bombers de Sant Sebastià.

Amb tot i el zel del personal d'aquella Duana, falten nombrosos vagons de mercaderies per despatxar, havent començat ahir la requisa de les corresponents al 14 d'agost últim.

Ha acabat el director la seva conversa amb els repòrters dient-los que espera que quedin normalitzats els serveis aviat.

EN FINANCES

El sots-secretari de Finances ha rebut aquest matí els periodistes [illegible]

—Res, senyors; aquí continuem. Ja saben que a mi m'uneix una entranyable amistat amb el senyor Villanueva, però no's menys l'afecte que professo al nou ministre i aquest m'ha pregat que continuï en el meu lloc.

He decidit sacrificar-me una vegada més i seguir en la sots-secretaria, imposant-me el càstig de no descansar de les tasques tan àrdues que fins ara he tingut.

Després el senyor Benítez de Lugo ha dit que a dos quarts de cinc de la tarda es reunirien amb el ministre els directors generals del seu departament i l'interventor general del Tresor per a canviar impressions sobre la situació econòmica d'aquest.

EL MANIFEST DELS COMUNISTES

Dies passats, el partit comunista redactà i distribuí un manifest en el qual es protesta contra la campanya d'Africa.

Sens dubte, les autoritats cregueren que hi havia en el document matèria delictiva, puix s'ha presentat la policia al domicili social del partit, i després d'un detingut registre s'ha incautat de la documentació que hi trobà.

SEMBLA QUE PER ARA NO HI HAURA OPERACIONS

Madrid, 5, 6'15 tarda.

Ahir vespre, després del Consell, alguns ministres deien que per ara no es realitzarien operacions al Marroc.

Es criteri del Govern que fins que es reprenguin les sessions de Corts no es comencin aquelles operacions que forçosament s'hauran de portar a cap per a l'emplaçament de la línia fixada per l'Estat Major Central i aprovada en el Consell d'ahir vespre pel nou Govern.

SOBRE LES RESPONSABILITATS

Després de les cinc de la tarda s'ha reunit novament la Comissió de responsabilitats, per a continuar les deliberacions sobre la forma en que han de concretar-se les responsabilitats que han de condensar-se en unes conclusions.

Oint els vocals d'uns i altres sectors, s'aprecien ben clarament les opinions tan diverses que existeixen dins de la Comissió, puix mentre els ciervistes i la majoria dels conservadors opinen que estan tan diluïdes no podran recaure sobre determinades persones, alguns dels liberals asseguren que s'ha trobat figura de delicte, i no cal dir que els socialistes són els que proposen mesures radicals.

Asseguren aquests que competeix als representants del Govern la redacció de la ponència, la qual, de no satisfer als representants de les altres fraccions, els permetria formular vot particular.

Aquesta tarda, a última hora, s'han reunit el president del Consell, el ministre de la Governació i el senyor Portela, per a elegir la persona que ha d'ocupar el Govern civil de Barcelona.

Com sempre, es topa amb la dificultat de declinar l'oferiment els designats.

NOTA DE LA REUNIO DE LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

Madrid, 5, 8'30 nit

La reunió de la Comissió de responsabilitats ha acabat a les 7'20, facilitant-se la següent nota oficiosa:

«A les cinc es reuní la Comissió de responsabilitats, donant-se compte dels documents que no s'han rebut dels que s'havia sol·licitat, acordant-se reiterar la petició.

Es donà compte d'una carta del senyor Sànchez Guerra, ex-president del Consell de ministres, sobre l'ocupació de la badia d'Alhucemas.

La Comissió continuà els seus treballs d'investigació, acordant tornar-se a reunir quan hagin arribat a Madrid les persones que té citades per a informar.»

ELS PROJECTES DEL SENYOR CHAPAPRIETA

El senyor Chapaprieta ha manifestat als periodistes que els projectes de llei que tenia preparats són sis, i que tots seran reproduïts al Senat en altres tantes proposicions.

Els esmentats projectes es refereixen: al règim de la terra, al Banc Nacional Agrícola, a estimular a les indústries, a edificació i [illegible] col·locació i assegurances contra l'atur forçós, i a cot social.

AQUELL FAMOS BRINDIS

Els diaris publiquen una carta del general Queipo de Llano, segon cap de la Comandància de Ceuta, en la qual diu que el brindis que se li atribueix el pronuncià després d'haver-se'n anat la comissió de personalitats portugueses que visità Ceuta; que la paraula tan comentada no fou pronunciada per ell, sinó per un dels oients, i el representant del senyor Alba a l'Ajuntament de Ceuta el felicità per les seves paraules governamentals; i que són uns mal educats els que han propalat aquesta fabulosa invenció.

NOTA BURSATIL

Els cabals públics es presenten ben disposats, romanent la partida d'Interior a 72 per 100. Les accions bancàries estan sostingudes, i de les industrials acusen fluixedat les Felgueres, els Alacants i els Tramvies.

Pel contrari, els Tabacs pugen 8 duros i queden a 250.

La moneda estrangera canvia avui d'aspecte, cotitzant-se en baixa de 60 cèntims els francs, de 25 les lliures i de 10 les lires. Els dòlars pugen un cèntim a 7'48, i els marcs particularment s'ofereixen a 50 cèntims el milió.

ELS ALTS CARRECS

Madrid, 5, 9'15 nit

Aquest matí ha conferenciat amb el president del Consell el sots-secretari de Foment, senyor Senra.

El marquès d'Alhucemas li ha pregat en gran manera que continués a la sots-secretaria.

El senyor Senra, agraint molt la indicació del president, li ha dit que la seva resolució era terminant.

Per tant, seran proveïdes la sots-secretaria del ministeri de Foment i la Direcció general d'Obres Públiques, continuant en els altres alts càrrecs els que actualment els exerceixen.

LA PRESO D'ALMERIA

El director general de Presons marxarà aviat cap a Almeria i deixarà ultimat l'assumpte de la cessió a l'Estat de la nova presó de la dita ciutat.

ORDRE CIRCULAR DE GUERRA

Pel ministeri de la Guerra s'ha dirigit als capitans generals de les regions, la següent ordre telegràfica:

«Baixes temporals caps i oficials en unitats expedicionàries produïdes llicències, ferits o malalts i estades hospitals, només seran cobertes, i aleshores amb caràcter definitiu i de conformitat a la Reial ordre circular de 22 del proppassat, en el moment que hagin ocasionat una separació de files de dos mesos, quedant en aquest període sense cobrir pels cossos als quals les unitats pertanyin.»

LES ASSEGURANCES DE TRANSPORTS

La «Gaceta» publica avui una Reial ordre declarant que les companyies dedicades a l'assegurança en el contracte de transports, per les primes o quotes que percebin vindran obligades a complir l'article 28 de la llei d'Assegurances i a satisfer l'import d'u per mil sobre les primes o quotes que recaptin i disposant que les esmentades companyies remetin a la Comissaria general d'Assegurances en el termini d'un mes, si ja no ho haguessin efectuat, els certificats als quals es refereix el paràgraf tercer de l'article 155 del Reglament d'Assegurances de 2 de febrer de 1912.

LES CASES BARATES

Madrid, 5, 10'30 nit

La «Gaceta» publica una Reial ordre del ministeri del Treball donant les regles següents:

«Primera. — Les entitats que es creguin amb dret als beneficis concedits pel paràgraf sisè de la vigent llei de Cases Barates, hauran de dirigir l'oportuna instància al ministeri del Treball, Comerç i Indústria, mitjançant la Junta Local de Cases Barates, i en son defecte, de l'Institut de Reformes Socials, fent constar el domicili del sol·licitant i la data de la Reial ordre de qualificació condicional de les construccions per les quals es sol·licita la subvenció.

Segona. — A l'esmentada instància s'acompanyaran per duplicat els documents següents:

Primer: Certificació de la casa o cases construïdes; si es tractés de diverses s'acompanyarà el plànol total d'emplaçament on constin totes les mateix grup per les quals s'ha obtingut qualificació condicional en la dita R. O. indicant les acabades.

Segon: Resum de les quantitats invertides en la construcció, ajustant-se estrictament a les xifres aprovades en el pressupost de qualificació condicional, tenint en compte que en aquests pressupostos s'haurà de fixar per separat el valor del terreny, el de la construcció i el de la urbanització quan a això hi hagi lloc.

Tercer: Certificat acreditant la total terminació de les obres de conformitat al projecte qualificat, així com també les necessàries condicions de seguretat i habitabilitat.

Quart: Determinació del principi i fi de les obres.

Cinquè: Si es tractés de cases per a renda, s'haurà de presentar la relació de lloguers corresponents i acreditar el nombre d'individus que resultin afavorits en la construcció.

Sisè: Declaració de si els terrenys on s'han de realitzar les construccions fossin subvencionats en concursos anteriors.

Tercera. — Els documents a què es refereixen els tres primers apartats de la regla anterior hauran d'ésser autoritzats pels arquitectes de les construccions.

Quart. — Les Juntes de Cases Barates remetran les sol·licituds amb els documents estranys degudament informades, a l'Institut de Reformes Socials, i aquest, prèvia la pràctica de les comprovacions necessàries, elevarà al ministre del Treball, Comerç i Indústria, l'oportú dictamen proposant el tant per cent que es podrà concedir als constructors o propietaris.

Per a fer aquesta proposta es tindran en compte les condicions de la construcció i especialment de si així beneficia la classe treballadora.

Cinquena. — L'Institut de Reformes Socials en disposar les comprovacions de què anteriorment s'ha fet esment, tindrà la facultat d'inspeccionar, mitjançant la Corporació o persona que en cada cas designi, les operacions, treballs i obres realitzades pels sol·licitants, per tal de determinar amb exactitud els capitals invertits i cerciorar-se del compliment de les disposicions vigents.

Sisena. — Per a expedir els lliuraments de les subvencions esmentades que es concedeixin, serà indispensable que tots els interessats, sense excepció, acreditin prèviament davant l'Institut de Reformes Socials o a la seva satisfació, haver constituït una hipoteca inscrita en el Registre de la Propietat sobre la finca subvencionada per a respondre de la subvenció en el cas que procedís tornar-la per retirar-se a la casa la qualificació de barata a conseqüència d'alguna infracció de la llei o reglament que porti aparellada aquesta sanció.

Setena. — El termini per a la presentació de sol·licituds serà de dos mesos a comptar de la publicació, a la «Gaceta», d'aquesta disposició.

Retalls madrilenys

LA SITUACIO DEL PENYAL DE LA GOMERA

Diu «El Ejército Espanyol»:

«—¿Cuál es la situación actual del Peñón de la Gomera? — ha preguntado el corresponsal de un periódico madrileño.

Y persona bien enterada de lo que ocurre en Marruecos le ha dicho:

«—Una situación de plaza asediada, cuya sacrificio silencioso pasa ante la indiferencia del público. El enemigo acecha de dia y de noche. Cañonea a cuantas embarcaciones se acercan. Sobre la plaza han caído 16000 granadas. Hay que vivir en los pisos bajos, porque en los altos la existencia peligra por los disparos de los «pacos» y de los cañones. Sobre aquel montón ruinoso y triste, la guarnición se sostiene inquebrantable, confiando en sí misma con heroica entereza.»

Y todavía hay periódicos españolesl que se juzgan grandes estadistas y creen que hay que dejar las cosas como están y no hacer nada para poner fin a esta situación precaria a que se encuentra una plaza y una guarnición española.»

LA RESPONSABILITAT DEL GOVERN

Diu «Heraldo de Madrid»:

«Conste, pues, que el Gabinete se reconstituye para modificar la línea de posiciones; es decir, para que haya nuevos combates; para que no ceje España en la guerra; para que hagamos nueva demostración de que con los elementos que reunimos podemos arrojar a los adversarios.

Sigue, pues, abierto el paréntesis que ha interrumpido el desenvolvimiento de la vida nacional, que no permite los gastos reproductivos de Fomento, que son esenciales si España ha de empezar a constituir su herramentaje de nación; ni los de Instrucción pública, de que tanto necesitamos para hombrearnos con otros pueblos. El déficit seguirá siendo más grande, y por la pendiente del descrédito, que suele seguir a gastos sin ingresos compensadores, no sería difícil que llegáramos a la bancarrota. ¿Ha pensado bien el marqués de Alhucemas adónde puede conducirnos la simple modificación de la línea? ¿Es libre, completamente libre, el Gobierno de concentración el inclinarse hacia esa política guerrera? Si lo es, no se olvide su opción para el día próximo en que hayamos de exigirle responsabilidades. ¿Obra el Gobierno del marqués de Alhucemas movido a impulsos de algún elemento que coarte su libertad? Entonces está indignificado y contrae dos responsabilidades: la de actuar sin fuerza moral y sin autoridad propia, por delegación o por mandato, y la otra, la permanente, la invariable de preferir la guerra a la paz cuando aquélla nace de una iniciativa del Gabinete, de una orden para modificar la línea....»

EL PROGRAMA DE LA CONCENTRACIO LLIBERAL

Diu «La Voz»:

«Recordemos... Juró el Gobierno concentrado y proveyó las alcaldías de Real Orden.

Quiso Romanones legislar sobre el patrimonio artístico, y huyó al ser amenazado por el pío, dulce y melifluo Sr. Herrera, director de «El Debate».

Fueron hechas unas elecciones de pacto caciquil, de coacción oficial, de compra de votos y de falsificación de actas.

Fué nombrado el Sr. Martínez Anido comandante general de Melilla.

Fueron mantenidas las absurdas posiciones del sector de Tizz-Azza.

Murió miserisamente el moro amigo Dris-Ben-Said.

Fué aprobado un proyecto de ley sobre la tenencia de armas, que todas las izquierdas consideraron, además de ineficaz, antiliberal y contrario a la Constitución.

Y últimamant ha sido aceptado el informe del Estado Mayor Central y se va a avanzar en Melilla más allá de la línea de Silvestre...»

Generalitat

CONFERENCIA

En l'acte d'inauguració de l'Exposició escolar de la Secció Preparatòria de la Universitat Industrial que va tenir lloc ahir a la tarda, En Pau Vila va donar una conferència sobre el següent tema: «El problema de l'ensenyament secundari a Catalunya».

LA COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Exempció de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament de Calaf per a executar les obres necessàries per a la col·locació de canonades i installació de fonts destinades a l'abastiment d'aigües de la població.

Idem id. id. id. de Caldes de Montbuy per a construir una claveguera destinada a conduir les aigües sobrants de la font «El Lleó» i la d'uns dipòsits per a remullar vímets a les dites aigües per haver d'inutilitzarse els dipòsits existents a la localitat.

Idem id. id. id. de Navarcles, per a la construcció d'un pou per al recercament d'aigües subterrànies destinades a l'abastiment de la població.

Idem id. id. id. de Sallent, per a l'adquisició d'un finca destinada al nou Escorxador.

De la Secció de Finances:

Acord interí relatiu a l'ofici de l'Alcaldia de Callús, referent a l'extraviament del resguard d'un dipòsit constituït amb motiu de la quota assenyalada en el repartiment d'aquella població per a l'any 1918.

EL CONSELLER DE POLITICA SOCIAL

El senyor Noguer i Comet, conseller de Política Social, ha fixat els dimarts i dissabtes ,de deu a onze del matí, per a rebre el públic al seu despatx del Palau de la Generalitat.

MUTUALITAT DE SECRETARIS I FUNCIONARIS MUNICIPALS DE CATALUNYA

El dia 3 del corent celebrà sessió ordinària el Consell de Govern de la Mutualitat de secretaris i funcionaris municipals de Catalunya.

S'acordà l'admissió dels individus que tenien demanat l'ingrés a la Mutualitat.

Es donà compte del següent acord pres pel Consell Permanent de la Mancomunitat el 8 d'agost darrer: «Els individus no secretaris que formaven part del Montepio de Funcionaris d'Administració local de Catalunya el dia 30 de juny darrer i els que haguessin demanat l'ingrés al dit Montepio abans d'aquella data, sempre que gaudeixin de bona salut, seran equiparats, per a tots els efectes dins la Mutualitat de secretaris i funcionaris municipals de Catalunya, als secretaris d'Ajuntaments.»

Va acordar-se fer constar la satisfacció amb què s'havia vist la reelecció del senyor Santiago de Riba per al càrrec de conseller de la Mancomunitat i la nova designació a favor del senyor Ramon Noguer i Comet.

I darrerament es despatxaren diversos assumptes de règim interior.

LES REUNIONS DEL CONSELL

Les reunions del Consell Permanent de la Mancomunitat, en el successiu se celebraran, en lloc del dimecres i dijous, com s'havien celebrat fins ara, tots els dilluns, a la tarda, i els dimarts, al matí.

Aquesta setmana el Consell no es reunirà.

Obituari

ENTERRAMENTS

N'Agustí Planas i Erro. Avui al matí, a Sant Climent del Llobregat.

Na Maria Bañolas i Ribot, vídua d'En Miquel Ferrer. Ha mort a l'edat de 78 anys. Avui, a un quart de dotze. Homer, 21. Parròquia dels Josepets. Cementiri Nou.

FUNERALS

En Vicens Piera i Brils, viudo de Na Catarina Planell. Morí el dia 24 d'agost. Avui, a les deu, a Sant Joan de Gràcia.

N'Eusebi Balasc i Canilla. Morí el dia 27 d'agost. Demà, divendres, a dos quarts d'onze, a l'església de la Casa de Caritat.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Maria Encarnació Boixeda Ciudad de Sánchez. Enterrada ahir al matí.

En Teodor Cardona i Gil.

La senyoreta Maria Marsillach i Jener. Ha mort a l'edat de 24 anys.

CONSTRUCTOR D'OBRES

Maquinària per a la construcció amb ciment, de blocs i totxos de la casa

L. VANDER I C.º - MILÀ

REPRESENTANT: J. Pratginestos de Bonaparte

Gran Via Layetana, 21, segon - BARCELONA - Telèfon 4568 A.

L'Escola Superior dels Bells Oficis

ARTS DE LA FUSTA

Durant els dies 20 a 29 dels corrents, de cinc a set de la tarda, queda oberta la matrícula per a l'ensenyament de les Arts de la Fusta en el curs 1923-24, a la Secretaria d'aquesta Escola (Urgell, 187).

L'estudi d'aquesta especialitat comprèn les següents materies, distribuïdes en tres cursos:

Dibuix i color.
Escultura.
Història de l'Art.
Construcció, Mecànica i Resistència de materials.
Geometria descriptiva.
Història i concepte de les Arts de la Fusta.
Estudis gràfics de fusteria i projectes.
Pràctiques d'obrador.

L'import de la matrícula és de 25 pessetes, abonable la meitat en efectuar la inscripció i la resta el dia primer de febrer proper.

Durant els mateixos dies i hores resta oberta, en la pròpia secretaria, la matrícula per a les Arts de la Terra, Arts del Jardí, Tapisseria i Laques.

Es requisit indispensable que les notes que ens siguin trameses per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
31 5 SETEMBRE 1923

LA FAMILIA DELS GARRIGUES

PER

J. Pin i Soler

amic... i tot caminant rosegava un tallet de bacallà fregit i fred, i tot menjant llegia allò tan divertit: «Tengo el buen fusil de madera del mal capitàn. J'ai le bon fusil de bois, etc.» I coses de menjar que li feien venir la saliva a la boca: «Aimez-vous le poulet? Le gusta a V. el pollo?... Voulez-vous de Champagne?»

— Tot això són bresques — somrient es deia, després d'haver reposat a l'hostal del Lladoner.—Los bemols seran per passar de Barcelona...

Hi arribà una tarda per allà a les quatre, i sense aturar-se en cap carrer ni plaça, més que lo indispensable per a llegir los papers de les cantonades, contemplar los retratos d'aquells militars tan ben pentinats, joves advocats amb toga, tenors de calça curta i sabre de llauna, senyores amb soguilla, noiets en camisa, boleres quasi sense, i altres produccions artístiques que els fotògrafs guarden en llurs armarietes envidiats. Emprengué muralla de mar avall; buscant la barca tarragonina.

Davant la «casilla» dels carrabiners veié atracada «La Virgen de los siete dolores».

Cridar la gent de bord i saltar dintre la barca fou feina aviat feta.

Lo Cuca, lo seu didot, després de fer-li cent preguntes, li digué que el Ninyu era a terra i que prompte vindria per a sopar.

S'acomodà, esperant-lo, damunt d'un sarró de veles, i al cap d'una avemaria, dolç privilegi dels pocs anys!, dormia com un sant... que dorm.

Quan lo Ninyu arribà per a sopar, ell mateix lo despertà, preguntant-li què volia.

—Sóc—respongué, el Jaume, un poc avergonyit...

—Prou et conec...

—Aquell que crià la dona—féu lo Cuca.

—Doncs que has penjat los hàbits? No estudiaves per capellà?

—Sí, però veureu... tinc d'anar a Roma. Em convindria...

—A Roma? que et vols casar amb una cosina!

—Haig de ser-hi aviat i us agraïria si per cas algun patró conegut vostre es despatxés per Lliorna, per Civitavechia...

—Què hi vas a fer a Roma?—insistien lo patró somrient i el didot amb inquietut.

—Potser ha fet una prometença — digué un de la barcada que li deien Caragol...

—Bah! sopem i en acabat veurem, per sota els porxos de can Xifré, si trobem lo que necessites.

Amb la generositat que els és pròpia, puix en totes les nacions los més francs, generosos, braus i honrats, són los homes de mar, tots feren «puesto» en la rodona al nou vingut; compartint amb ell un olorós romesquet.

Sopant, malgrat la seva reserva, lo Jaume no pogué menys de donar alguns detalls sobre la seva presència a Barcelona i els seus projectes de viatge.

—Que potser fuges de ca teua? — feren los mariners.

—No, no, n'estan enterats, és a dir...

—Bé noi, ja ets prou gran per anar sol?

—«Nada», aquest xicot ha fet una prometença — insistí el Caragol — i no hi ha res pitjor que el no complir-les.

—Es veritat—féu lo Cuca...—allò de l'Harmossu... allò ho prova.

—Sempre esteu per cançons—interrompé el patró.

—Cançons! No diguis, home, no diguis!—repetia el Caragol, ressentit.

Un remitger insinuà dirigint-se al Caragol:

—Conteu allò de l'Harmossu, conteu-ho. Potser aquest noi no ho sap, i si ha fet una prometença...

—Ho contava el pare, que al cel sigui — féu lo Caragol amb solemnitat i sense fer-se pregar: «Era un home que tenia un xiquet d'uns quinze anys. Un vespre anaven a pescar i, com no feia un alè de vent, vogaven tots dos.

—Ja fa massa temps que això dura — digué al seu xiquet. — Desarma els rems, hissem la vela; lo terral no pot tardar.

Un cop la vela estesa com un llençol queu s'eixuga, començà a inflarse poquet a poquet.

—Pare, lo terral!

—Bé, bé, deixa-ho córrer, acaba d'anllestir los teus palangres — li respongué l'Harmossu.

Lo noi desarmà els rems, fent lo que son pare deia.

De mica en mica lo vent bufava més fort: ja no era terral, tan aviat lleveig com gargal...

—Bona l'hem feta! Però bah! La mar no serà grossa fins d'aquí un parell d'hores tenim temps d'omplir una panereta de llus... I l'Harmossu devia tenir raó, perquè era home que entenia el temps, núvols i estrelles, com los que fan «paranòstrics».

La barca mentrestant, la vela hissada i dada la banda, lliscava per damunt de l'aigua com un llamp.

Les ones xisclaven a la vora de la barca com si se la volguéssin empassar, però ell no en feia cas.

—Pare! — digué el xiquet tot esglaiat, deixant caure una cofa de palangres. — Una mànega!

—Deixa't de mànegues — féu l'Harmossu renegant com un moro, i batua si i batua llà... cridant per fi:

Xiquet, estem perduts...

Durant un moment la mar no féu bromera, les ones s'havien estirat i la proa de la barca envestia muntanyes d'aigua llisa.

—Amolla tot, embanda noi—i al mateix temps prenent una destral trinxà l'escota que s'havia embolicat amb un escàlam.

Lo vent sacudia la vela amb tal fúria, que no hi havia qui pogués aferrar-la.

—Arrepenja't fill meu! Cacem l'entena! Però ca! Dona-'m la destral — i pim pam l'arbre a l'aigua.

Lo timó s'havia desarmat, i timó, vela, arbre, saltaren un quant de temps prop de la barca, allunyant-se prompte.

La barca s'adrissà i aleshores l'Harmossu digué al seu xiquet: — Fill meu, no tenim més amparo que el voler de Déu...».

—I no us penseu que l'Harmossu tingués por — féu lo Caragol, dirigint-se més especialment al noi de cambra i al Jaume que l'escoltaven atents — que es cas! Havia estat un dels més valents de la «guerra» de Trafalgar. Ell i el vell Petxines foren los dos sols que en tornaren... Lo pobre home tremolava pel seu fill, pels que deixava a casa, per la dona...

—Sant Magí beneït, salveu lo xiquet, salveu-me també a mi, i en arribar a terra us prometo anar a casa a cercar dos duros en plata i portarlos a peu descalç, un cirí encès a la mà, a la caixeta de la vostra capella. Salveu-li, Déu meu! — i pare i fill se senyaven.

La mar creixia, cada punt més rabiosa, la mànega s'acostava... Lo pobrissó prengué el xiquet i es posà a fer-li petons com una dona... — Senya't, fill del meu cor, digues un Credo, una Salve... tot el que sàpigues.

Les ones, cansades de jugar amb ells, los llencen en l'aire i, quan menys s'ho pensaven, es troben la barca al través, de cap a la serra de

El conflicte entre Itàlia i Grècia

Mussolini anuncia que Itàlia es retirarà de la Societat de les Nacions si el seu Consell vol intervenir-hi.

Iugoeslàvia no respon de la seguretat de la missió francesa en el seu territori montenegrí.

EL QUE DIU LA PREMSA ANGLESA

Roma, 5. — L'Agència Stefani recull les opinons donades per alguns diaris anglesos en ocupar-se de la qüestió italo-grega.

Entre aquests, mereix citar-se l'«Observer», el qual publica un extens article del seu director.

Comença dient que en les actuals circumstàncies la Gran Bretanya ha de tenir calma i obrar meditadament deixant de banda tota classe de sentimentalismes; Anglaterra no ha de mobilitzar esforços violents i moltes vegades contraproduents.

Cal posar un dels ulls en la qüestió del Ruhr i l'altre en la de l'Adriàtic.

Per a la Gran Bretanya és de vital importància no sacrificar a la segona o sia la qüestió de l'Adriàtic el primer dels esmentats problemes, o sia dir, el del Ruhr, sinó al contrari, reglamentar la qüestió europea en totes les seves manifestacions.

L'«Observer» censura a continuació la política grecòfila i posa en guardia el «Foreing Office» perquè no intervingui massa aviat entre Roma i Atenes, procurant que continuï l'amistat anglo-italiana.

Invita a Grècia a reflexionar sobre les reparacions que ha de donar per l'assassinat de la Missió italiana, i afegint que el Gabinet hel·lènic ha de demostrar, com més aviat millor, no solament la intenció de fer-ho, sinó cercar els assassins i executar-los, el mateix que sabé fer amb els seus ministres.

Acabant-los, desenrotlla alguns arguments relatius a la responsabilitat d'alguns diaris anglesos per haver afavorit l'acció isolada de França al Ruhr.

Després d'algunes advertències dirigides a Itàlia, l'articulista expressa la seva esperança que el senyor Mussolini no ha d'alarmar l'opinió pública mundial.

Afegeix que la situació només pot salvar-se mitjançant la bona voluntat de tots puix lasolució de l'incident no ha de cercar-se a Ginebra.

Acaba amb aquestes paraules:

Cal fer present a Itàlia la nostra actitud puix després de la nostra pàtria, aquest país és el que tenim més a prop dels nostres cors.

Un altre dels diaris que s'ocupen de l'incident italo-grec, és el «Sunday», el qual publica un altre article parlant de l'amistat que existeix entre Itàlia i de l'admiració envers Mussolini.

Afegeix que els diaris ttallans s'equivoquen en jutjar l'actitud dels diaris anglesos.

Segueix dient que el Govern anglès ha d'exercir una influència moderada en pro de la causa de la justícia i afegeix que les diferències italo-gregues no poden ésser recollides per lla Societat de les Nacions.

Per últim, el «Weckler Despatch» simpatitza del tot amb Itàlia i exhorta vivament a Grècia a donar satisfacció a les justes demandes italianes. — Havas.

UNA VERSIO ALBANESA COMPROMETEDORA PER ALS GRECS

Roma, 5. — Notícies de Durazzo, rigorosament comprovades, manifesten que durant el matí del dia en què fou assassinada la missió italiana, s'observà pels volts del lloc militar de Karàvia la presència d'un bandoler epirota, anomenat Marku, conegut per la seva ferocitat.

El prefecte i l'alcalde d'Argirocastro els donaren compte que el bandoler estava voltat de soldats grecs. Al cap de mitja hora. Marku s'allunyà de Karàvia, dirigint-se a un poblet proper, i passada una estona, la suficient perquè el bandoler arribés al dit poblet, el prefecte i l'alcalde sentiren clarament descàrregues de fusell.

Quan, passades algunes hores, s'assabentaren de l'assassinat, ambdues autoritats es donaren compte que aquests dispars pogueren haver estat un senyal convingut per a cridar els assassins.

El prefecte i l'alcalde feren observar al coronel grec i als comissaris que anaren a Karàvia que trobaven molt estrany el fet que Marku circulés lliurement, després de comès el crim, pels voltants dels llocs militars grecs de la frontera.

Per la seva part, un oficial albanès declara que, havent fet anar, al 28 del mes passat, una persona de la seva confiança a observar la frontera grega, la dita persona s'assabentà que el matí del dia que es va cometre el crim i en el lloc on fou comès, les autoritats hel·lèniques havien vist set individus armats que vestien l'uniforme grec, però sense portar distintius ni kepis.

L'oficial albanès afegeix que segons tota probabilitat, els dits subjectes han d'ésser els autors del crim. — Havas.

LA CONFERENCIA D'AMBAIXADORS

París, 5. — La Conferència d'ambaixadors celebrarà una reunió avui al matí per assabentar-se de la resposta grega a la nota italiana.—Havas.

París, 5. — Els diaris d'aquí consideren que no és probable que la Conferència d'ambaixadors admeti els dos extrems següents:

Primer. Que l'enquesta relativa a l'atemptat comès a Janina contra la missió italiana sigui confiada a elements neutrals.

Segon. La tesi de la irresponsabilitat de Grècia en un atemptat que fou comès al seu propi territori. — Havas.

LA GUARNICIO GREGA DE CORFU

Roma, 5. — «Il Giornale d'Italia» publica notícies de Corfú en les quals es diu que han estat fets presoners pels italians tots els soldats i gendarmes grecs de la dita plaça.

El prefecte i les últimes autoritats hel·lèniques que quedaven a l'illa han embarcat amb direcció al Pireu. — Havas.

ACTITUD RESOLTA DE MUSSOLINI

Roma, 5. — Al final del Consell de ministres que se celebrà ahir, el president Mussolini declarà terminantment que Itàlia es separaria de la Societat de les Nacions si el Consell d'aquesta es declarés competent per a intervenir en el conflicte italo-grec, i diu que ha cursat instruccions e naquest sentit al representant italià senyor Salandra.

Tots els ministres aprovaren l'actitud del senyor Mussolini..—Havas.

TERRATREMOLS A XIPRE

París, 5. — Comuniquen de Londres a «Le Petit Journal» que s'han registrat sotragades sísmiques a l'illa de Xipre.—Havas.

LA MISSIO FRANCESA

Roma, 5.—Telegrafien de Tirana als periòdics d'aquesta que el delegat serbi de la missió encarregada de la delimitació de fronteres ha demanat urgentment al seu collega francès que suspengui la fixació de pals limítrofes en direcció a Escutari, ja que els montenegrins es neguen a evaquar el territori assignat a Albània.

El delegat serbi afegeix que Iugoeslàvia es impotent per assegurar la seguretat de la missió francesa, cas de no ésser acatada aquesta sol·licitació.—Havas.

ACORDS DE LA CONFERENCIA DE AMBAIXADORS

París, 5. — La Conferència d'Ambaixadors, ha pres en consideració:

Primer. — Que Grècia accepta, en el cas de la seva responsabilitat en l'assassinat de la comissió militar italiana de delimitació de fronteres, restés demostrada, donar quantes reparacions decideixi la Conferència.

Segon. — Que Grècia proposa el nomenament d'una Comissió investigadora, constituïda per delegats de les tres potències representades en la Comissió de delimitació de fronteres a Albània, i considerant, demés, que la responsabilitat dels Estats en els atemptats de caràcter polític, comesos en el seu territori és un principi de Dret internacional, ha sotmès immediatament a estudi les modalitats d'aquella investigació.

La propera sessió de la Conferència d'Ambbaixadors se celebrarà, tot el més tard, passat demà, divendres. La Conferència d'Ambaixadors ha donat compte immediatament d'aquesta decisió a la Societat de Nacions. — Havas.

GENERAL TELLINI

Cap de la missió italiana a Albània assassinada entre Janina i Santi Quaranta

L'illa de Corfú i les seves aventures

Corfú conserva encara l'impressió característica i pintoresca que li plasmeà en els segles la república de Sant Martí. Molts ecarrers, especialment aquells que es dirigeixen al port, tenen l'aspecte, el color, el moviment i la vivacitat dels carrers venecians i molts delsl seus habitants ràcters el record dels habitants de tenen encara en els tipus i els cala llunyasa llaguna. També en el parllar s'hi nota la isfluència de Venècia, l'obra de la qual sembla indistructible a través del temps. Corfú te pel visitador un aspecte d'Itàlia que poetes i pintors han cantat sempre.

L'illa de Corfú mideix 638 kilòmetres quadrats de superficie i 550 kilòmetres de costa. Compta 100.000 habitants dels quals en corresponen 28.000 a la ciutat de Corfú junt amb els seus tres barris. Entre altres poblacions importants hi ha Chioggio, Grado i Capodistria.

Pels volts dels seus llocs petits i silenciosos i per damunt dells seus verds pujols, Corfú ha vist passar una emperadora i un emperadoor, els quals esperava la tragèdia: Elisabet d'Austria i Guillem el Kaiser.

Elisabet es feu construir la finca Achilleoin, més famosa que bella, però situada en un lloc molt pintoresc i amb un vast panorama sobre el mar, entremig dels arbres immensos. La finca Achilleoin ha estat posada suara pel Kaiser en un mal gust verament sobirà, que arriba quasi a la mania. Seguint la seva predilecció pel fals, hi ha fals marbre, fals ferro, fals or i falsa fusta. Veient aquesta finca hom pot judicar les debilitats de qui per alguns anys va semblar un gran home. El seu esperit guerrer es revela en coses curioses: una poltrona feta de sella de cavall, els molls i la pala pel foc amb l'empunyadura d'espasa formidable, de manera que estant-se vora del foc podia fer-se la illusió de comanar una càrrega de cavalleria.

Però gent ben diferent i altres esdeveniments ha vist Corfú aquests darrers anys.

A l'hivern de 1915-16 va veure agrupar-se al port, després a la banqueta i finalment a les casernes i les cases que en volien, les ordes fugitives pàlides de fam, de fatiga i de malaltia de l'exèrcit serbi que havia abandonat el seu país sota l'avalanxa dels austriacs, alemanys i búlgars. Essent impossible curar tot seguit i completament aquests soldats es va declarar el tifus i el còlera, quedant Corfú folla de terror per aquella invasió. Foren improvisats llatzarets i hospitals italians, francesos i anglesos. En moriren molts, però més nombrosos foren els salvats.

En aquest temps la vida de Corfú era fantàstica. La Grècia de Constantí no volia ni batre's ni entrar en iguerra. Gaudia dels beneficis de la neutralitat que li feien tenir la seva moneda més alta que no pas la lira, el franc i fins la lliura. El contrabàndol de guerra enriquia els negociants. De totes maneres els aliats havien ocupat Corfú i se'n servien com a base naval. Sèrbia va fer de Corfú la seva capital provisional fins poder tornar a Belgrad. El vell Patxic tenia en una torre el despatx del Govern i el Parlament es reuní en un teatre.

També es va organitzar allí el govern de defensa nacional improvitzat eamb l'ajut dels milions d'Anglaterra, de França, de Venizelos, de Ceonduriotis i de Danglis a Creta. En aquella època passaven a Grècia coses extraordinàries. El reclutament de l'exèrcit venizelista havia de fer-se amb soldats i oficials que abandonessin lla bandera de la Grècia de Constantí. Amb els milions ii elsl mitjans de l'Anglaterr.Germ i els mitjans de l'Entesa, Venizelos oferia diners, vaixells ben equipats, sous sumptuosos i segudetat de cap molèstia als que es volguessin allistar. Però tant els soldats com els oficials grecs no es deixaven seduir gaire perquè en el fons hi havia la possibilitat d'haver de lluitar, i això tirava per terra totes les seduccions per gent que s'havia fet el càrrec de mantenir-se neutral. Després de dos anys de propagasda i dos mesos de govern provisional, Venizelos havia recrutat en total 2.000 homes a Salónica, que venien a costar vuit milions.

Això passava a la tardor de 1916, i fou en aquest temps que Corfú va veure l'episodi més típic de la força d'atracció de Venizelos. Comanava aleshores la plaça el coronel Joannu, el qual havia fet una excepcional tasca de propaganda per reclutar soldats. Arribà el dia fixat per la sortida dels voluntaris. Vaixells anglesos i francesos esperaven al port. Però el moment de l'embarc el coronel sols pogué reunir vuit oficials. Respecte als soldats es reduien a un de sol: l'assistent del coronel, però al moment d'embarcar-se deixà la motxilla que portava, saludà el coronel i se'n tornà a casa.

Corfú ha vist un altre desembarc italià. Fou per l'octubre de 1916, que convenia assegurar a l'Entesa, després del desastre serbi, una més fàcil i segura comunicació estre l'Adriàtic i l'exèrcit d'Orient que tenia la base a Salònica.

Una matinada va aparèixer un grup de vaixells davant Santi Omeranta, a cinquanta kilòmetres de CCorfú. Torpedisers i submarins italians feien servei d'escorta mentre els hidroplans volotejaven. Al port hi havia una guarnició grega. Hi arribà una llanxa del vaixell almirall portant un oficial, un istèrpret i quinze mariners, els quals intimaren la rendició. L'oficial grec va dir primer que volia demanar instruccions a Atenes, però després es va convèncer que era inútil, i els soldats italian desembarcaren en mig de l'allegria de la població.

ELS REPRESENTANTS IUGOESLAUS NO HAN FET DECLARACIONS

Roma, 5. — L'Agència Stefani diu que, segons notícies d'Atenes, els diaris grecs havien publicat unes declaracions de caràster anti-italià, atribuïdes al ministre i a l'encarregat de Negocis de Iugoeslàvia.

Aquest darrer, que es troba a Atenes, ha tramès una comunicació desmentint terminantment aquestes suposades declaracions, atribuïdes al ministre i a ell. — Havas.

PROPOSITS D'ANGLATERRA

Londres, 5. — L'Agència Reuter diu que la situació, en co que es refereix al conflicte italo-grec no ho sofert cap canvi.

El Govern britànic apoiarà a la Societat de les Nacions, qualsevulla que sia la solució que aquesta adopti. — Havas.

A LA SOCIETAT DE LES NACIONS S'INICIA UN DEBAT SOBRE EL CONFLICTE

Ginebra, 5. — En començar la sessió del Consell de la Societat de Nacions, Mr. Robert Cecil, delegat d'Anglaterra, ha proposat que es plantegés un debat referent al conflicte italo-grec.

El delegat d'Itàlia, senyor Salandra, ha declarat que es veia en la imposibilitat de pendre part en cap debat per no haver rebut instruccions del seu Govern.

El Consell ha acordat deliberar avui referent a les noves proposicions remeses pel delegat grec, senyor Politis.

Segons informes autoritzats, el Consell acordarà transmetre a la Conferència d'ambaixadors les noves proposicions gregues, sol·licitant la seva opinió referent a elles. — Havas.

Ginebra, 5. — En la reunió que ha celebrat avui el Consell de la Societat de Nacions, el representant d'Itàlia, senyor Salandra, reconegué que estava en pugna amb motiu de l'actual conuicte, els drets d'Itàlia amb els drets de la Conferència d'Ambaixadors, però afirmà d'una manera irrebatible, la incompetència de la Societat de Nacions en aquest afer.

El senyor Politis, representant grec, ha manifestat que a tenor del pacte, Grècia tenia, no solament el dret, sinó també el deure de recórrer a la Societat da Nacions.

Si admetéssim la tesi italiana — — ha afegit el senyor Politis — això seria tant com decretar la ruïna de la Societat de Nacions.

El representant d'Anglaterra, lord Roberd Cecil, ha declarat que era necessari procedir a la lectura dels articles del Pacte, relacionats amb l'esmentada qüestió, i ha acabat dient que com aquestes mateixes estipulacions figuren en el Tractat de Pau; donat el cas que els seus termes no fossin respectats, les bases mateixes damunt les quals reposa avui Europa serán pertorbades en gran. — Havas.

EL GOVERN GREC

Atenes, 5. — El Govern grec ha ofert una prima d'un milió de dracmes al qui descobreixi o ajudi a descobrir els autors de l'assassinat de la Comissió militar italiana de delimitació de fronteres.

—Totes les associacions i corporacions d'aquesta capital han protestat contra l'actitud d'Itàlia en el conflicte i han apoiat l'observada pel Govern. — Havas.

MUSSOLINI PARLA DE LA SITUACIO I ANACIA EL VIATGE A ROMA DE N'ALFONS XIII.

Roma, 5. — En el Consell de ministres celebrat avui, el senyor Mussolini ha fet breus declaracions referent als darrers esdeveniments en política estrangera i sobre la situació exterior.

En co que concerneix a aquest últim punt, ha dit el senyor Mussolini que la situació no presenta grans novetats des de les darreres vint-i-quatre hores.

Després ha afegit: Les declaracions d'ahir causaren, com es podia preveure, certa emoció a Angiaterra i als círcols de Ginebra.

Aquelxes declaracions tenien per fi inclinar a què meditessin seriosament sobre d'aquesta qüestió determinats elements estrangers que acceptessin el canvi de targes que Grècia intentà perpetrar.

Esperem, donos, amb ferma tranquillitat de consciència i segurs del nostre dret, les dacisions que el Consell de la Societat de Nacions voldrà adoptar .

El senyor Mussolini anuncià, en fi, la confirmació oficial del viatge a Roma, del Rei d'Espanya.

Aquest viatge es farà a darrers del mes de noviembre.

El monarca espanyol — ha dit el senyor Mussolini, serà acollit amb viva satisfacció pel Govern i pel poble italià. — Havas.

Les lliçons de la història

La funesta política econòmica de Castella

Les reformes del segle XVIII

Entrem al punt final de la recapitulació d'opinions del llibre d'Arias i Miranda. Som als temps dels Borbons, i Catalunya ha perdut el caràcter de regne autònom per caure submergit en la unitat del sistema polític espanyol. En el transcurs del segle XVIII s'operen una sèrie de reformes que canvien un xic l'estat anòmal de l'orientació econòmica dels governants. No és ara el nostre intent analitzar-les com es degut. Durant aquest període és quan neix la indústria catalana moderna, la història de la qual, resumida, farem en una nova sèrie d'articles. Limitem-nos, doncs, ara, a estampar l'opinió d'Arias i Miranda sobre els intents de Carles III de restaurar l'economia del país, la qual opinió no coincideix pas amb altres autors en apreciar-los com a gloriosos per aquell rei.

«En asseure's al tron la dinastia dels Borbons — diu — variaren un xic les coses. Quan menys es va treballar perquè hi hagués a la nostra nació qui sabés construir un navili i fondre una peça d'artilleria. Els ministres tingueren altres pensaments, concepcions més vastes i plans millor combinats. Felip V i Fernn VI feren nombroses reformes i tallaren molts abusos; però més que ells va saber ilustrar el seu regnat Carles III, en temps del qual s'anunciaren ja els veritables principis de l'economia política, encara que no depurats del tot d'errors. Entre les reformes que va haver-hi, és digna d'esment la que produí el Reial decret de 1778, abolint el comerç de flotes que tenia per privilegi el port de Càdiz, després d'haver-lo perdut Sevilla. Però aquesta disposició i altres, encara que de bons i immediats resultats, no eren suficients per a tornar a la nació el seu vigor perdut, perquè el mal estava apoderat intensament de tot el cos social.

»Per encertada i prudent que fos, cap providència aconseguia treure el país del seu marasme. Eren necessàries una sèrie de providències que donessin per resultat la reforma radical i profunda de tots els rams, preparada de manera que s'anés realitzant sense perjudicar pregonament els interessos sancionats pel temps i les idees establertes. Calia cercar el principi de la restauració allí on havia obrat el de la decadència, ço és, en la producció.

»Espanya arribà gairebé a no tenir-ne d'altra que la ficticia i manllevada de les mines d'Amèrica, l'opulència de la qual era causa de la nostra pobresa. Però això no s'arribà a comprendre ni en el regnat de Carles III. Per a aconseguir que tinguéssim producció, era indispensable alliberar el treball, i això no es va fer seguint un pla general i metòdic, sinó d'una manera parcial i secundàriament. No arribà a plantejar-se el sistema de proveir els pobles per mitjà de contractes i obligacions, posant en mans de pocs el comerç d'articles de consum. L'amortització civil, els progressos de la qual es tractà de tallar en temps de Carles IV, no va trobar de totes maneres la porta franca per a tornar a la circulació la propietat amortitzada. L'eclesiàstica va quedar íntegra, llevat en la part mínima que pertanyia a capellanies. Ningú es va recordar de moderar, com podia fer-se, els privilegis de la Mesta, sense atacar bruscament la seva existència. L'explotació de mines no era lliure. Quedà en peu la institució dels gremis. El comerç interior va conservar una part dels seus destorbs i entrebancs. I, finalment, com que no variaren les idees respecte a reputar el diner com la riquesa per essència, es continuà en el mateix error de procurar que en vingués molt sense permetre que sortís res.

»Carles III va fer esforços molt lloables per tal que renasqués la fabricació, però no va obtenir resultats satisfactoris, tota vegada que deixà subsistir els principals abusos que havien causat la ruina dels tallers. Cap dels antics centres industrials va recobrar la seva perduda animació. Toledo no va sortir del seu abatiment. I, com Toledo, Segòvia, Valladolid i Sevilla quedaren sostingudes pobrement per les catedrals, els convents, les Universitats i els tribunals. No variaren les nostres relacions amb Amèrica, i sols en la forma el sistema de comerç establert des del descobriment. El decret de 1778, encara que produís més animació i un augment bastant considerable de riquesa, no ens va constituir en productors, ni, per tant, ens va treure de la classe de comissionistes en la qual figuràvem.

»La mineria indiana continuà abocant a la Península sumes de moneda més crescudes que mai, i amb elles es van mantenir elevats els jornals, en relació als altres països. Al numerari superflu se li va negar, com abans, que sortís lliurement, i hagué de fer-se per mitjans il·lícits. Il·lícitament entraven també els molts gèneres no admesos a comerç en els nostres aranzels, essent el resultat d'aquesta rigidesa, mai atenuada, que a la frontera de Portugal i França estiguessin emmagatzemats els efectes del nostre consum. Gibraltar facilitava tots els que necessitaven les províncies del Migdia, i el tràfec i distribució d'aquests efectes es feia per part dels habitants de tots els pobles que estaven més a la mà, sense que les mesures severes per a destorbar-lo aconseguissin cap efecte. El contraban fou a Espanya una professió, en la qual xifraren llur subsistència milers de famílies. Els gèneres prohibits circulaven més que els que no ho eren: entrats sense drets per mil llocs diferents, i distribuïts a domicili pels contrabandistes, imposibilitaven l'establiment de fàbriques al nostre país, més encara tenint pesos forts per donar en pagament d'efectes estrangers.»

Aquest és el quadro que fa Arias i Miranda del regnat de Carles III, quadro bastant exacte a la realitat, i que destrueix moltes de les llegendes que entorn seu s'han format. No foren, en efecte, tan feliços com s'han volgut suposar els temps del regnat de Carles III, i d'una manera més detallada ho anirem veient en examinar les disposicions que es dictaren i els efectes que aconseguiren.

Molt pitjor, funestíssim i sotmès a la tutela de l'estranger, fou el regnat de Carles IV. Observa justament Arias i Miranda que si l'obra fragmentària de Carles III s'hagués continuat, tal vegada s'hauria arribat a treure el país de la decrepitud. Res d'això no va fer-se, sinó que s'empitjoraren molt les coses, fins que un succés de gran transcendència féu canviar forçosament de camí.

La gran reforma — escriu Arias i Miranda — no fou deguda a càlculs, ni fou obra de ningú, sinó de les circumstàncies motivades per la separació dels Estats americans de la Metròpoli. Compromesa aquesta per la falta sobtada dels metalls que acostumava rebre, cercà en si mateixa recursos i els anà trobant encara que penosament. Per primera vegada se sentiren necessitats d'una altra mena en mig de sagnants convulsions, i no fou possible conquerir tan aviat la situació que semblava tocar-se des de l'hora de la independència.» (Gairebé d'una manera desapercebuda, l'autor examina els temps que van de Carles IV a Ferran VII, temps veritablement lamentables en la història d'Espanya.)

Quantes de coses no passaren abans i després de la pèrdua de les colònies! Quants d'entrebancs feren impossible el progrés del país! Guerres internacionals, guerres civils, conspiracions i temptatives revolucionàries que no cessen fins a l'entrar al darrer quart del segle XIX. Mentre escrivia Arias i Miranda el seu llibre (1852-53), sentia un optimisme que no s'ha realitzat encara avui, perquè ben pocs han estat els economistes espanyols que, com ell, han estimat tant la producció del país.

«Espanya produeix — deia — no el que necessita per a cobrir les grans atencions que té al damunt, però tal vegada més del que produia en els seus millors temps. Amb tot i no ésser la meitat del que promet, la mineria forma ja un ram interessantíssim del qual abans ni es tenia idea. Articles molt importants que ens venien de fora, avui són de producció espanyola: el treball augmenta i l'esperit industrial es difon. Les reformes cinc idren amb les variacions que va portar l'emancipació d'Amèrica, i si fos possible dotar aviat la nostra península de les principals vies metàl·liques, tal vegada no serien altres les generacions cridades a gaudir amplament dels fruits del canvi, sinó que aquesta, en recompensa, si es vol, dels llargs infortunis pels quals ha passat, podria reportar tots els avantatges.»

No estava pas imbuït Josep Arias i Miranda, autor d'un llibre tan estimable com oblidat, de les idees mercantilistes que defensaven els principals homes polítics del seu temps. No en tenia prou, la indústria, de suportar les traves que li posaven els reis i els governs amb privilegis; no era suficient contrarietat el contraban vergonyós que es practicava per tots costats. Havien de venir-li nous obstacles amb la pràctica del lliurecanvi, subjectant-la a viure sempre amb la por del nou sotrac que vindria a anorrear l'esforç de tants anys.

Jaume CARRERA

Certamen literari-musical

en celebració de la Coronació Canònica de la Imatge de Nostra Senyora de la Gleva

CONCURS LITERARI

Veredicte

I. Premi del senyor Bisbe de Vich. — No s'adjudica.

Accèssit a la poesia núm. 45. L.: «Cor unum et anima unas.

II. Premi de l'Ajuntament de Vich. — S'adjudica a la composició núm. 52. L.: «Quasi platanus exaltata sum juxta aquas».

III. Premis dels tres Ajuntaments del terme de Voltregà. — S'adjudica a l'autor d'un projecte de casa-hostal. L.: «Salve Regina Gleva».

IV. Premi del capità general de Catalunya marquès d'Estella. — S'adjudica a la composició núm. 41. L.: «Regina pacis».

V. Premi del diputat a Corts pel districte, N'Albert Rusiñol. — Desert.

VI. Premi del doctor Jaume Serra Jordi, vicari general del bisbat. — S'adjudica a l'autor de la composició núm. 20. L.: «Ad Jesum per Mariam».

VII. Premi del senyor Manuel Luengo. — No s'adjudica.

VIII. Premi del doctor Valentí Carulla. — S'adjudica a la composició núm. 37. Lema: «Floretes bosquetanes».

IX. Premis dels Comitès de senyores de Voltregà, de Vich i de Manlleu. — No s'adjudica.

X. Premi de les Congregacions Marianes de la Immaculada i la Purificació, de Vich. — S'adjudica a la composició núm. 13. Lema: «Cantem».

XI. Premi dels sacerdots fills del terme de Voltregà. — S'adjudica a la Memòria número 51. L.: «Maria vita inclyta cunctas illustrat ecclesias».

XII. Premi de la Caixa d'Estalvis de Manlleu. — S'adjudica a la composició núm. 31. L.: «Si quis suorum et maxime domesticorum, etc.»

XIII. Premi de la Mancomunitat de Catalunya. — No s'adjudica.

Datat a Vich a 28 d'agost de 1923.

Jaume Collell, ardiaca, president; Martí Genís; Ramon Casadevall, canonge-arxiver; Josep M. Terricabras; Felip Pitxot, Pvre.; el baró de Montclar; Joan Subirachs; Marian Xuclà; Joan Traveria, secretari.

—

CONCURS MUSICAL

Veredicte

I. Premi al núm. 44. Missa en honor de la Mare de Déu de la Gleva. L.: «Lauda Sion».

II. No s'adjudica.

Mencions honorífiques. — Núm. 15. Lema: «Records de la fonteta»; núm. 31. L.: «Ave Maria»; núm. 41. L.: «Cantem»; núm. 47. L.: «Siau nostre escut».

III. Premi al núm. 42. Col·lecció de cançons marianes. L.: «Virgo singularis».

Menció honorífica. — Núm. 23. L.: «Salus infirmorum ora pro nobis».

V. No s'adjudica.

VI. Premi al núm. 46. Ave Maria. Lema: «Oració a la Verge».

VII. No s'adjudica.

Menció honorífica. — Núm. 8. L.: «A la Verge de la Gleva».

VIII. Premi al núm. 48. Cobles a la Verge de la Gleva. L.: «Siau Mare meva».

IX. Desert.

X. No s'adjudica.

XI. Premi al núm. 35. Sia vostra gran puresa. L.: «Sublimis intersidera».

Montserrat, 25 d'agost de 1923.

Lluís Millet; Vicens M. de Gibert; Miquel Rovira, Pvre.

Es prega als premiats que procurin trametre, tan aviat com els sigui possible, els cinc primers compassos de llurs treballs.

Musicals

L'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA

Durant els dies hàbils de la primera quinzena de l'actual setembre, de deu a una, estarà obert en aquesta Escola el primer termini de matrícula per al curs acadèmic que començarà el primer del propvinent octubre.

D'acord amb l'establert en els pressupostos municipals vigents, els alumnes satisfaran anualment, per inscripció en cada una de les assignatures, en concepte de drets de matrícula, les quantitats fixades en la següent escala, regulada per la classe de la cèdula personal del pare:

Cèdula de primera a tercera classe, 100 pessetes.

Cèdula de quarta a cinquena classe, 30 pessetes.

Cèdula de sisena a setena classe, 20 pessetes.

Cèdula de vuitena a novena classe, 15 pessetes.

Cèdula de desena a onzena classe, 10 pessetes.

Les esmentades quantitats es consideren pagadores en dos terminis iguals, que es faran efectius, el primer en fer l'alumne la inscripció del 15 al 30 desetembre, i el segon, del primer al 15 de febrer. Els alumnes, en efectuar el pagament del primer termini, en inscriure's, podran satisfer, al mateix temps, els drets corresponents al segon termini de matrícula.

Els que deixin transcórrer el 30 de setembre sense matricular-se, podran efectuar-ho durant els dies hàbils de la primera quinzena d'octubre, abonant dobles drets.

Els alumnes d'ingrés, ultra la sol·licitud corresponent, hauran de presentar els següents documents:

Cèdula personal del pare de l'alumne (la qual serà tornada) i remetre la fe de baptisme o certificat de naixement; certificació facultativa d'haver estat vacunat o revacunat, i certificat del director d'una escola acreditant saber llegir i escriure. No serà necessari aquest darrer document si s'acredita cursar o haver cursat una assignatura literària en algun centre docent oficial o s'omple la sol·licitud de matrícula a presència de la persona designada pel director de l'Escola de Música.

L'edat mínima assenyalada per a l'ingrés, és de vuit anys. Els alumnes de més de tretze anys que cursen el grau elemental de Solfeig i Teoria només seran admesos en les classes nocturnes d'adults de l'Escola Central.

—

Ultra el premi musical guanyat pel mestre Lambert en els Jocs Florals de Vilassar de Mar, ha resultat guanyador del premi ofert per En Josep Colomer i Volart, diputat de la Mancomunitat, l'excel·lent violoncel·lista i compositor En Gaspar Cassadó.

—

Cultur Musical Popular fa saber als que desitgin inscriure's a les classes de solfeig, teoria, rítmica, cançons amb gestos, danses populars, cançons a conjunt, lectura, vocalització i cant, etc., poden fer-ho tots els dies de set a vuit, en el seu estatge Sèneca, 2, principal, segona (a l'entatge del Passeig de Gràcia).

Totes les classes són absolutament gratuïtes.

Recolzant una lliçó interessant

Al marge d'uns articles

Fa uns dies LA VEU DE CATALUNYA publicà tres articles titulats «El que costa a un poble d'obtenir la independència». D'una faisó ben objectiva s'hi donava compte de la política i procediment que segueixen els nacionalistes filipins per assolir la llibertat de la seva pàtria, subjecta avui als Estats Units, com ahir estigué subjecta a l'Estat espanyol.

Els filipins a darrers del segle passat, davant la injusticia d'Espanya en negar-se a concedir-los la llibertat a què tenien dret, optaren pel procedment de la violència, vessant la seva sang i esmerçant les seves migueses per tal d'obtenir la independència separant-se d'Espanya. El final d'aquella lluita no hi hauria necessitat de recordar-lo, tothom el té present: els filipins, tot i amb l'heroisme de llur cabdill N'Emili Aguinaldo, que lluità amb les armes aferrissadament contra els Estats Units, es quedaren separats d'Espanya, però sense la llibertat per la qual tants sacrificis de sang i de diner havien fet.

Actualment, davant del refús dels Estats Units a concedir-los la llibertat promesa, és, ben segur, aquella trista i dolorosa experiència la que fa que els nacionalistes filipins, lluny de preconitzar l'apartament i la guerra al poble opressor, preconitzin la necessitat d'intensificar el tracte, i fer, als Estats Units, del problema de la llibertat de les illes Filipines, un problema d'actualitat constant.

Aquesta política que ara segueixen els nacionalistes filipins és per als catalanistes una lliçó de procediment polític força interessant; és l'exemple d'un poble que ha passat per la prova dels procediments d'hostilitat i violència que es volen, per alguns nacionalistes, posar de moda a casa nostra, i aquell poble resta desenganyat d'aquests procediments i els refusa pels molts perills que per la Pàtria tenen i per les poques probabilitats d'èxit que comporten.

No creuen els nacionalistes catalans, com creuen els filipins, que tenim l'obligació de fer els màxims esforços per a evitar els perills que a la Pàtria comporta el camí de la violència? No creuen els nacionalistes catalans, que de bona fe es diuen separatistes, que tenim l'obligació de posar la nostra pacínola al màxim sacrifici, per tal d'evitar que els nostres fills no tinguin també la trista experiència que avui alliçona i fa ésser verament polítics els nacionalistes filipins?

El procediment evolutiu i de concòrdia que actualment preconitzen els nacionalistes filipins és ben visible que no és degut a un afebliment del sentiment nacionalista que va fer lluitar fa 23 anys al cabdill separatista N'Emili Aguinaldo; pel contrari, el procediment evolutiu representa una major educació del nacionalisme, un major tacte polític posat al servei i interès de la Pàtria irredempta. Aquest procediment evolutiu no és tan donat a les flameralles i linismes simplistes que a voltes fan seguir les multituds irreflexives, però en definitiva és d'un major sacrifici perquè moltes voltes es guanya la impopularitat, perquè refrenen els neguits patriòtics que amb les seves imprem[illegible] tacions far perillar en m[illegible] sions els sagrats interessos de Pàtria. Les campanyes d'intervencionisme i propaganda als Estats Units no poden fer mal a la llibertat i quesa de les illes Filipines, i poden fer molt de bé a la seva causa nacional esvaint l'enemic de la ignorància i de la incomprensió del poble opressor que pot ser el principal entrebanc per assolir la seva llibertat.

A Catalunya cal que tots els nacionalistes ens emmirallem en els procediments que preconitzen els patriotes filipins: són al cap i a la fi els mateixos procediments d'acció nacionalista que han pogut dur la cultura catalana a les escoles que patrocinitza el nostre Ajuntament, en fi són aquests procediments que sense perills ni temeritats han donat a Catalunya el seu incipient govern, estructurant la unitat de Catalunya en l'organisme de la nostra Mancomunitat.

Davant d'aquests exemples vius i pràctics de patriotisme que no sols els volem preconitzar a Filipines sinó que han donat fruit dintre casa nostra, no hi ha cap fill de Catalunya que tingui dret a blasmar d'aquells procediments evolutius que tants serveis prten fets a la Pàtria. És que té dret cap nacionalista català a jugar-se en una carta de radicalisme impremeditat tota la tasca constructiva que amb tant treball constant obtingueren En Prat de la Riba i els seus fidels seguidors?

No poden oblidar els nacionalistes catalans que el d'una imprudència o d'un exaltament irreflexiu d'alguns d'ells, per seguir procediments diferents dels seguits fins ara, perdés Catalunya el que ha obtingut amb procediments de constància i evolució, ells serien els Quitxots de l'aventura, però Catalunya seria la que patiria la desgràcia i la pena els en faria responsables.

No oblidem que, així com Filipines té el seu més gran enemic en el desconeixement que del seu problema nacional hi ha als Estats Units, així a Catalunya — diu Rovira i Virgili, al final del pròleg de la seva obra «El nacionalisme català» — «sabem que el nostre major i més temible enemic és el desconeixement del nostre problema per part de l'Espanya castellana». Tenim, doncs, filipins i catalans un mateix problema immediat a resoldre: deixar la ignorància que del problema nacionalista té el poble opressor.

Sincerament hem de confessar que per desfer aquella ignorància estimem encertats els nacionalistes filipins que creuen que no el millor sinó l'únic procediment a seguir, és ara com ara, el mateix que assenyalà i seguí a Catalunya el seu Seny Ordenador: la màxima intervenció en tots els ordres de Catalunya i de fora de Catalunya, per tal d'obtenir els màxims avantatges per la Pàtria, i mentrestant anar desfent aquella ignorància a què fa referencia En Rovira i Virgili, fent que el problema nacionalista català sigui a Catalunya i arreu d'Espanya castellana, en tot moment un problema de constant actualitat.

FRANCESC VENDRELL

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Butlletí internacional

5 de setembre de 1923

L DISCURS E STUTTGART En altres circumstàncies, l'importantíssim discurs del canceller alemany a Stuttgart hauria sigut molt comentat. Ara, distreta l'atenció universal per la rrible catàstrofe del Japó i l'actitud bellicosa de Mussolini, no s'ha fixat ou en aquest transcendental esdeveniment.

Però les paraules de Gustau Stresemann tindran segurament unes conqüències superiors a la seva ressonància. El canceller alemany digué clament que qualsevol política exterior que seguís Alemanya havia de tenir m a objectiu l'alliberació dels territoris ocupats. Per aconseguir aquest jectiu, caldria fer els més grans sacrificis materials i oferir les penyores és productives. Aquesta era, exactament, la tesi de Walter Rathenau.

Gustau Stresemann veu en la nota belga i en l'actitud dels governs de ndres i Roma la possibilitat d'arribar amb l'esforç col·lectiu a un arranment ulterior de l'afer de les reparacions. Alemanya agrairà que connuin les converses i creu que, si els aliats aconsegueixen salvar les difencies que separen llurs peticions de la capacitat de pagament del Reich, la lució no serà difícil. Recull les afirmacions de Raimond Poincaré que ança no vol l'anexió de territoris ni la desintegració d'Alemanya i li ereix l'ocasió de confirmar aquestes paraules amb els fets.

Cal cercar la solució del problema en la unitat econòmica d'Europa. al treure Alemanya del seu isolament, concedint-li la moratòria que nessita i facilitant-li l'endegament de les seves finances, sense el qual ai no podrà pagar les reparacions.

Anglaterra creu que el discurs de Stuttgart ofereix una ocasió propía per a reprendre les negociacions.

França tampoc ha escoltat amb indiferència les paraules de Gustau tresemann.

Es molt de doldre i de plànyer que, en aquests moments, quan el nflicte entre França i Alemanya semblava entrar per camins de solució, ussolini hagi plantejat aquest altre conflicte entre Itàlia i Grècia, neant-se a aceptar la mediació de la Societat de les Nacions i provocant teeràriament el perill de les més greus complicacions als Balcans.

ES ELECCIONS IRLANDA El resultat definitiu de les eleccions generals a l'Estat Lliure d'Irlanda ha sigut el següent:

Govern	63
Republicans	44
Independents	16
Treballistes	15
Pagesos	15
Total	153

El govern no ha obtingut la majoria absoluta, però amb els independents i els pagesos que li són addictes té assegurat el concurs de la *Dail* Parlament nacional.

Les notes sortints d'aquestes eleccions, llevat el triomf del govern, que tothom preveia, són: la derrota aclaparadora que han patit els treballistes i el gran nombre de diputats que han aconseguit els republicans. Els llocs guanyats pels republicans els han perdut els treballistes.

La victòria del govern és encara més gran pel nombre de vots que ha tingut que pel nombre de diputats que ha aconseguit, degut al sistema de representació proporcional vigent a Irlanda. Amb un sistema electoral com el vigent a Anglaterra, els Estats Units o Espanya, el govern hauria tingut majoria absoluta i el nombre de diputats republicans elegits hauria estat molt més petit. Un sol detall és prou significatiu: els deu principals cabdills dels republicans no aconseguiren sinó 63.675 vots, mentre que els ministres n'han obtingut 134.262. De 1.020,459 electors que han votat, 738.534, és a dir, un 73 per cent, ho han fet a favor de l'Estat Lliure i de la Constitució.

Ara cal veure si Eamonn de Valera i els seus republicans, molts dels quals estan detinguts, seran alliberats i aniran al Parlament.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Més del conflicte italo-grec

OCUPACIO DESMENTIDA

Roma, 5. — No té cap fonament la notícia de l'ocupcióa per Itàlia de la illa ituada al Sud de Corfú. — Havas.

EL QUE DIU LA PREMSA ANGLESA

Londres ,5 . — El diari «The Obserrva» exhorta Anglaterra a mantenir-se en actitud correcta davant el conflicte italo- grec i no sacrificar el problema del Ruhr al de l'Adriàtic.

Crida l'atenció del «Foreing Office» referen ta la conveniènciia da no incorporar-se resoltament entre Roma i Atenes, i recomana que cal atemperar se a la necessitat que l'amistat anglo-italiana romangui intacta.

Després d'haver afirmat que Grècia és responsable de ço que ha esdevingut, l'autoritzat diari londinenc sosté que el Govern hel·lènic ha de demostrar, no solament les seves intencions honrades, sinó la seva autoritat per a castigar els assassins de la missió italiana, de l amateixa mnera que sabè executar els seus ex-ministres.

L'articulista declara que en aquesta ocasió, el senyor Mussolini actua amb plena consciència de la gravetat dels fets i amb l'unînime assentiment de la nació, i afirma la incompetència de la Societat de Nacions per a dirimir una qüestió que afecta a l'honor i al prestigi nacionals.

El diari «Sunday Times», ha declarat que Anglaterra té un gran sentiment d'amistat envers Itàlia i admira el senyor Mussolini. Afeieix que els diaris italians s'equivoquen en considerar favorables a Grècia els articles publicatsclas publicats pels diaris aglesos.

Per últim, el «Wechler Despatx es mostra favorable a Itàlia i exhorta a Grècia a tendre les justes demandes formulades per Itàlia. — Havas.

Curiositats mundials

ESTRELLA CINEMATOGRAFICA EN MINIATURA

Despatxos de Nova York anuncien que els pares de Baby Peggy, estrella cinematogràfica, famosa avui a tot el món, encara que sols té tres anys i mig, han signat un contracte en els termes del qual, amb l'art de la seva criatura, guanyaran un milió i mig de dòlars a l'any, durant els pròxims tres anys, més un premi de mig milió de dòlars, en acabar el contracte. Total cinc milions de dòlars.

Justament es fa notar que el president dels Estats Units, per quatre anys passats a la Casa Blanca, sols ha cobrat 300.000 dòlars. Quina poca valor té el diner!

El Congrès Eucarístic de Gènova

Roma, 5. — El cardenal de Lai, bisbe de Sabina, ha arribat a Gènova, on assistirà cm a delegat del Papa a la sessió d'obertura del Congrés nacional eucarístic. — avas.

El Príncep de Gales al Canadà

Londres, 5. — El príncep de Gales, viatjant d'incògnit, ha marxat en direcció al Canadà. — Havas.

Atropells

El nen Manuel Cerdà Rubió, de quatre anys, fou atropellat per l'auto 9833 B ,al carrer Comte de l'Assalt, davant del carrer de l'Est, causant-li contusió am bhematoma a la cella esquerra, de pronòstic lleu.

—

Un carro va atropellar al noi Joaquim Abad Fareño, de dotze anys, al carrer de Vilamarí, davant de l'Escorxador, causant-li una contusió al dit pols del peu dret.

—

En Guillem Castany, de 60 anys, carreter d'Higiene de l'Ajuntament, li va engegar una cossa un matxo del Regiment d'Artilleria, al carrer del Comerç, causant-li contusions i fractura del terç inferior del peu dret.

—

A la Plaça de la Universitat l'automòbil número 10.467 B va atropellar el noi Joan Ramon, de quinze anys, causant-li una ferida contusa a la cuixa dreta.

—

El carro d'indústria número 4.219 va atropellar als carrer Corts i Girona un soldat d'artilleria, Pere Jaume Crespo, de 23 anys, causant-li una ferida lleu a la cama dreta.

—

Domènec Agulló i Bar, de 29 anys, ha estat atropellat per l'auto número 11.454 B, al baixar del tramvia, a la carretera de can Túúúnis, ocasionant-li ferides en diverses parts del cos.

—

Al Passeig de Colom, davant del Govern Militar, un auto va atropellar a Josep Tur i Roig, de 17 anys, causant-li contusions a la cuixa dreta i en diverses parts del cos. L'auto va fugir.

—

L'auto número 8.383 P va atropellar a la Plaça d'En Rius i Taulet al noi Miquel Martínez Ortega, de dotze anys, causant-li erosions a les dues cames i contusió al genoll.

—

El jove Josep Gutièrrez, de 19 anys, fu atropellat per una tartana, causant-li una ferida contusa a la mà i un eltra al genoll. La tartana v fugir.

Tots fore ndegudment auxiliats als dispensaris.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé tramètre'ns articles o notes suplicades, qual no ens és possible fer-ne la necessitat absoluta (sense la el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell a una firma.

Societat de les Nacions

La Comissió de Cooperació intel·lectual

La Comissió intrnacionals de Cooperació Intellectual ha celebrat a Ginebra, sota la presidència del senyor Bergson, de l'Acadèmia francesa, la desena reunió, que ha durat des del 26 de juliol fins el 2 d'agost.

La Comissió prengué nota dels resultats obtinguts en l'enquesta sobre les condicions de lal vida intellectual i deliberà sobre la manera de prestar ajuda als països més necessitats. Examinà també les recomanacions de les subcomissions referents a la propietat científica, als treballs bibliogràfics i a la cooperació interuniversitària. I estudià, per últim, les qüestions relatives a l'ensenyament de l'esperanto i al problema d'un idioma internacional auxiliar, que li havien estat sotmeses per la Tercera Assemblea.

Enquesta sobre les condicions de la vida intellectual i auxili als països en que aquesta es troba amenaçada.

La Comissió, havent considerat des de la inauguració dels seus treballs que i hauria d'ésser impossible realitzar una obra útil en el terreny de la cooperació intellectual sense posseir un coneixement exacte de tots els factors del problema, havia organitzat una enquesta sobre la situació de la vida intellectual en els diversos països. Prèvia aprovació del Consell, dirigí a l'efecte els oportuns interrogatoris a les universitats, acadèmies, corporacions científiques, etc. Per a començar, aquesta indagatòria s'ha limitat especialment a les nacions de l'Europa central i als Estats Units d'Amèrica. L'Imperi Britànic, l'Orient i l'Amèrica Llatina formaran l'objecte de la segona etapa de l'enquesta. (1).

Els primers resultats d'aquesta invistigació, que la Comissió ha decidit publicar immediatament en forma de follets, posen de relleu la crítica situació en que es troben els treballadors intellectuals d'aquells països en els quals els canvis han sofert una gran depreciació. A fi de remeiar aquesta greu siutació, la Comissió preconitza la creació, en tots els països, de Comitès nacionals semblants als ja establerts espontàniament a Austria, Hongria, Txecoeslovàquia, Polònia, Estònia Finlàndia, Lituània, Rumania, Bulgària, Grècia, i Regne Serbo-croata-eslovè. Aquests Comitès, constituïts per universitats, institucions científiques, associacions, d'escripors, etc., reben i transmeten les peticions més urgents dels savis i institucions cintífiques del país o de l'estranger, especialment en el que concerneix a publicacions i altres instrumnts de treball.

La Comissió considera l'extensió d'aquest sistema de Comitès nacionals a tots els països com a un mitjà eficacíssim per a interessar als intellectuals en l'obra de la Societat de les Nacions. Una xarxa de Comitès nacionals, en íntima collaboració amb la Comissió internacional, no solament afavoriria la cooperació intellectual, sinó que contribuiria poderosament a fomentar la mutua comprensió entre els pobles.

Bibliografia

La Comissió, un dels objectius de la qual és auxiliar als savis proporcionant-los un intercanvi més ràpid i normal d'informacions científiques, s'ha preocupat de facilitar la coordinació dels treballs bibliogràfics.

Pel que toca en primer lloc als títols bibliogràfics, la Comissió s'ha pronunciat a favor de l'empleu i desenrotllament del repertori alfabètic universal de l'Institut Internacional de Bibliografia, radicat a Brusselles. I respecte a la bibliografia analítica, la Comissió preconitza la convocatòria de Conferències tècniques especials, a fi de coordinar la preparació i publicació de breus anàlisi en les revistes científiques. Tres Conferències d'aquesta índole podrien no obstant organitzar-se; una per a la física, una altra per a la filologia clàssica, i una altra per a les ciències socials.

Per altra part, la Comissió recomana la preparació d'una Conferència tècnica que s'encarregués d'estudiar l'aplicació i revisió eventual dels Convenis de 1886, referents al canvi de publicacions oficials entre els Estats.

Amb l'objecte de facilitar als savis la consulta de llibres i periòdics, la Comissió ha fet present la conveniència de que, pel toca als llibres que mutuament es presten les biblioteques, se suprimeixin en absolut els impostos de duanes. I ha recomenat que, a manca d'una biblioteca mundial la creació de la qual sembla actualment irrealitzable, es coordinin amb la més gran rapidesa possible en els grans centres intellectuals les biblioteques ja existents.

Simultàniament amb aquestes recomanacions, la Comissió ha resolt publicar, dintre d'alguns mesos, i basant-se en les dades que li trameten els orgues bibliotecaris centrals de cada país, un indici bibliogràfic que vindrà a ésser un repertori de les publicacions o institucions biliogràfiques existents.

Protecció de la propietat científica

Convençuda de que això hauria de proporcionar un excellent mitjà per a prestar ajuda als savis i fomentar el desenrotllament de la ciència, la Comissió havio encarregat a una de les seves subcomissions que portés a cap una investigació a fi de determinar la manera més eficaç de protegir lo propietat científica.

Els treballs realitzats per la subcomissió en aquest sentit han donat per resultat un informe redactat pel professor Ruffini que situa el descobriment científic entre la creació artística i l'invent tècnic, ja protegits, aquella pels drets d'autor i aquest per les patents d'invenció. El senyor Ruffini preconitza la institució d'una nova unió internacional per a la protecció dels descobriments científics a semblança de les associacions per a la protecció de la propietat literària i industrial.

La Comissió ha sancionat aquest informe, al qual acompanya un projecte de Conveni, i ha decidit recomenar urgentment la seva aprovació al Consell i a l'Assemblea.

Cooperació interuniversitària

La Comissió sa pres nota dels treballs de la subcomissió encarregada d'estudiar el problema de la cooperació interuniversitària. Entre les qüestions a aquest repecte examinades, figuren l'intrcanvi de professors i estudiants i l'equivalència d'estudis i diplomes. En recomanar l'intercanvi de professors, la Comissió ha indicat algunes normes generals per aconseguir una organització sistemàtica. En el referent al canvi d'estudiants la Comissió, per considerar que això incumbeix especialment a les associacions escolars, ha resolt entendre's directoment sobre ell particular amb les agrupacions internacionalls d'estudiants; ha prestat considerable atenció a la situació dels estudionts en els països amb moneda depreciada, i ha proposat un acord entre governs o universitats, segons el qual, cada país podrà recomanar a les ncions o universitats que es trobin en millors condicions la concessió de becas o subsidis, a fi de permetre als estudiants més necessitats que es traslladin a aquestes per a continuar llurs carreres. La Comissió ha recomanat també l'organització d'una ensenyança normal sobre les nacions contemporànies, el foment de la instrucció en llengües i literatures estrangeres, i l'organització permanent de cursos internacionals de vacacions.

Idioma internacional auxiliar

Sobre aquesta qüestió, la Comissió, en resposta a una consulta de l'Assemblea, ha decidit no recomanar cap idioma artificial per creure que llurs esforços han d'encaminar-se envers la difusió de les llengües i literatures contemporànies, les quals, en llur opinió, representen els mitjans més poderosos per aproximar els esperits i facilitar per tant la comprensió mutua dels pobles, que es l'ideal de la Societat de les Nacions.

La Veu de Catalunya
DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES
Dijous, 6 de setembre de 1923

Les minories parlamentàries de la Lliga

Una escandalosa falsificació

Per la dignitat del districte i de Catalunya

CONVOCATS l'altra nit pel senyor Ventosa i Calvell, a prec de molts valuosos representants de gairebé tots els pobles del Districte de Granollers-Badalona, van reunir-se a la Lliga Regionalista la Comissió d'Acció Política, les minories parlamentàries nacionalistes del Senat i del Congrés, juntament amb els esmentats representants, i amb el senyor Trias de Bes, per a tractar de les eleccions darrerament tingudes en aquell districte, dels fets escandalosos que van desenrotllar-s'hi i de les falsificacions comeses en algunes actes, especialment en les de Sant Feliu de Codines, no superades ni tan sols igualades en l'escandalosa història electoral d'Espanya.

Després d'haver expressat el senyor Trias de Bes, i els representants de Badalona i Montcada, llurs queixes i aspiracions, a la vista d'actes notarials, el senyor Ventosa i Calvell, en nom de la Comissió d'Acció Política i de les minories parlamentàries nacionalistes, va oferir que la Lliga Regionalista procuraria, per tots els mitjans que estan al seu abast, tant dintre com fora del Parlament, el triomf de la llei i de la justícia i la deguda satisfacció al districte de Granollers-Badalona.

Tot seguit es reuniren la Comissió d'Acció Política i els senadors i diputats nacionalistes, redactant, com a primer acte de llurs acords, — que s'estengueren a l'actuació general parlamentària — , el següent telegrama, adreçat als senyors President del Consell de ministres, ministre de Gràcia i Justícia i Fiscal del Tribunal Suprem:

«Ante escandalosa falsificación actas perpetrada para privar por segunda vez ilegítimamente representación parlamentària Distrito Granollers al señor Trias, minorías nacionalistas Senado y Congreso, en reunión de hoy, reclaman enérgica e inmediata sanción tales delitos, incomprensibles en todo país civilizado e incompatibles con actuación de todos los que estimen la moralidad y la justícia atributos esenciales de la vida política.

Diputados: Ventosa i Calvell, Rahola, Batlle, Miracle, Güell, Recasens, Morera, Albó, Pla i Deniel, Maristany, de Ventós, Rusiñol, Pla i Carreras, Martínez Domingo i Creixell.

Senadors: Duran i Ventosa, Riera, Ramos, marquès de Camps, Ferrer-Vidal, Garriga i Massó.»

El nou ministre de Finances

SABRA DEFENSAR LA PRODUCCIO DEL PAIS?

El nou ministre de Finances, don Felix Suàrez Inclan, és un ferm defensor de les indústries del país. Es autor de la llei de protecció a la producció de 1907, en virtut de la qual en tots els serveis públics i obres públiques s'han de preferir, sempre que hi hagi producció al país, els articles de la indústria del país. El Foment del Treball, agraït a les seves actuacions en defensa de la indústria, el va nomenar, anys enrera, soci de mèrit i li féu un àpat d'homenatge.

Quan pel juliol passat es discutí al Congrés el projecte d'autoritzacions aranzelàries, el senyor Suàrez Inclan, en diverses interrupcions va contradir falsos arguments que feien els enemics de la indústria. En la sessió del dia 13 de juliol, el senyor Cànovas del Castillo sostenia que el dèficit de la balança comercial no era el senyal absolut de la decadència de la indústria sinó únicament un factor interessant d'aquesta. Aleshores el senyor Suàrez Inclan li féu una interrupció dient: «Es la depresión de la industria. Un país que no sea industrial está condenado al servilismo y a la muerte.»

En la mateixa sessió, per defensar-se d'unes acusacions que se li havien fet, va tenir una curta intervenció en el debat, dient, entre altres coses, el senyor Suàrez Inclan:

«Con relación al proyecto de ley que se discute, no puedo decir más sino que yo pronuncié un discurso en el Senado el año pasado, oponiéndome a la que después fué ley del 22 d'abril de 1922. E hice bien, porque después he visto, y no voy a entrar ahora en el examen de los convenios celebrados, que se ha hecho muy mal uso de la autorización que se concedió al Gobierno.

»Como tengo absoluta confianza en el Gobierno actual, todas las reservas que consigné entonces ténganse por no escritas, porque abrigo la confianza absoluta de que la industria ha de ser amparada como debe serlo por el actual Gobierno liberal.»

La «confianza absoluta» que tenia el senyor Suàrez Inclan en el Govern actual per a defensar la indústria la deu haver vist frustrada amb motiu del tractat concertat amb Bèlgica, puix el nou ministre de Finances forma part de la Junta de Protecció a la indústria que ha combatut aquest tractat i que ara li tocarà aprovar o rebutjar.

Demés, si el senyor Suàrez Inclan està convençut que «s'ha fet molt mal ús de l'autorització que es concedí al Govern», cal esperar que essent ara govern procurarà esmenar els desencerts comesos, denunciant els convenis celebrats i fent-ne d'altres que defensin els legítims interessos de la indústria.

Polítiques

NOVA JOVENTUT

Ha quedat constituïda en aquesta ciutat la Joventut Democràtica Nacionalista, la qual actuarà sota el programa de la Federació Democràtica Nacionalista, en el seu estatge social, carrer de Sant Honorat, 7, principal.

Aviat es donarà a l'opinió nacionalista radical un manifest, on s'exposarà l'actuació a seguir l'esmentada agrupació.

CANVI

L'estatge social d'Acció Radical Catalana ha estat traslladat al 128 del Boulevard St. Germain (VI°).

AL DIA

Remarcant

Piemont? Finlàndia?

Apartem de Madrid els ulls, que allò fa fàstic. Hom no pot veure-hi, en els afers dels polítics madrilenys, més que la catàstrofe: En Cambó ja l'anunciava abans que passés el que ha passat en la darrera crisi, i en la crisi dintre la crisi. Fixem-nos en casa nostra: procurem dirigir el cor i el seny dels catalans. Però és que les coses de Catalunya, vulgues no vulgues, es relacionen amb les coses de Madrid; mentre Catalunya sia espanyola, tota la política de Madrid afecta Catalunya, i fa mal o fa bé—segons com es miri—a Catalunya. Nosaltres creiem que fa mal, perquè no capim que pugui ésser encara un bé, llançar-nos, per desesperació, al separatisme.

Per això, quan llegim comentaris bromistes als afers del Marroc, quan veiem que algú es desentén del que al Marroc passa i s'alegra quan més s'enverina el problema, pensem que els milions i la sang dels catalans s'escampen per les terres d'Africa en proporció més alta que la de qualsevulla altra nacionalitat o regió d'Espanya. I pensem amb quina tristesa ho llegiran les famílies dels soldats catalans que combaten al Marroc, vulgues no vulgues.

Fixem-nos en Catalunya, en la seva representació, que és la Mancomunitat, en el seu President, que n'és el verb. Oñate o Borja? va dir l'articulista, referint-se al magnífic discurs d'En Puig i Cadafalch, expressió d'alt patriotisme i d'assenyat criteri.

I es pot afegir, per a demostrar l'equanimitat del discurs presidencial, el criteri que l'informa, que és el nostre: Piemont o Finlàndia? I aquest dilema de l'eximi President de Catalunya no es planteja als catalans, sinó als Governs, als pobles d'Espanya. No expressa un propòsit nostre; és una pregunta als altres: No és una amenaça separatista; és una noble expressió d'un sentiment germanívol. Pot ésser un borrador d'un «ultimatum»: no és un acte bèllic, per ell mateix. Decidits a conquerir la nostra llibertat, què voleu que siguem: Piemont o Finlàndia? De vosaltres depén, no de nosaltres: trieu. I no cal dir que la pregunta és feta amb tot el desig que Catalunya sigui Piemont: car així, no sols ens salvem nosaltres, sinó que podem salvar els altres amb els quals estem units per llaços de família, de comerç, de convivència, de molts anys, encara que, sortosament, mai confosos.

Aquesta pregunta del President de Catalunya, és expressió d'un criteri polític absolutament ortodox dins la comunió nacionalista de la Lliga. Es de sentiment? Es de conveniència? Es de possibilitat?

Confessem que dins de cada cor nacionalista hi ha un batec separatista: és l'ideal de la majoria dels catalans que estimem la nostra terra i n'estem orgullosos.

Però en el seny dels nacionalistes hi ha quelcom que ens diu que el separatisme, la independència absoluta de Catalunya, ens portaria a coses pitjors que als extremistes irlandesos, car tindriem sobre nostre, no solament els catalans que no senten el separatisme, sinó tota la resta d'Espanya que no sabria actuar com Anglaterra.

Senyors que governeu l'Espanya, que voleu que siguem: Piemont o Finlàndia? Trieu. Nosaltres, la majoria dels catalans, encara volem ésser amics. Qui manarà Espanya: Oñate o Borja? Amb gust serem Piemont; però penseu que, de no ser-ho, els nostres fills voldran ésser i seran Finlàndia.

Que no hi ha plet de nacionalitat que no es guanyi, en una forma o altra, si no es transigeix.

POL

ACTE PATRIOTIC A CALDETES

Al Casal Català de Caldes d'Estrach tindrà lloc un míting patriòtic d'homenatge a la Llengua Catalana, en el qual pendran part el Pare Güell, diputat pel districte; Antoni Miracle, diputat per Sant Feliu de Llobregat; Enric Mainés, primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona; Massó i Llorens, diputat de la Mancomunitat; Martí i Esteve, regidor de Barcelona; Ventura Gassol i Pallarola, de Nostra Parla; representants de la Protectora de l'Ensenyança Catalana i altres.

L'acte se celebrarà dissabte, dia 8 de setembre, a tres quarts de dotze del matí, a l'envelat jardí

El cas tràgic de Granollers-Badalona

Procediments insospitats

Les falsificacions a Sant Feliu de Codines

LA ressenya de la sessió de la Junta Provincial del Cens, que publicàrem els dies 30 i 31 del mes passat, no donava pas idea del que succeí en la documentació electoral de Sant Feliu de Codines: en l'escrutini general es van poder veure els resultats, però no el procediment per arribar-hi. Encara que l'assumpte estigui confiat als tribunals, anem a explicar-ho clarament, perquè tothom pugui veure els mitjans que utilitzen els enemics de Catalunya per a mirar d'aconseguir una falsa representació parlamentària, ajudats pel Govern, al qual plau de tenir al Parlament obstacles que oposar a la marxa legal de les nostres aspiracions.

La història electoral d'Espanya, plena de tota mena de vileses, coaccions, usurpacions, falsedats, intervenció de força armada, s'ha repetit a Badalona, a La Roca, a Canovelles, a Granollers (ciutat), com s'ha repetit a Torroella de Montgrí i Figueres, a Lleyda i a Cervera; però el cas de Granollers-Badalona, amb les actes de Sant Feliu de Codines, iniciat en les eleccions de 1921 i abril d'aquest any en la ciutat de Granollers, és nou, absolutament nou, per deshonra i vergonya dels que l'han posat en pràctica i dels que l'emparin. Si triomfés, que no triomfarà, els ministres de la Governació ja no tindrien més mals de cap per a fer l'encasellat: tots els districtes d'Espanya, fos quina fos la forma d'opinió que imperés en ells, tindrien el diputat que imposés el Govern, d'acord amb el Tribunal Suprem.

* * *

Heu's aquí els fets:

A Sant Feliu de Codines hi ha dos collegis electorals; en l'un la «Mesa» era constituïda per elements addictes a En Torras; en l'altre, el president era un home poc avesat als afers electorals i tímid. La votació, malgrat tota mena de coaccions, era favorable al senyor Trias: així resulta de l'escrutini intervingut per la Fe Notarial i exposat al públic, com mana la llei, i certificat en els documents que la llei dóna dret a demanar pels representants dels candidats. Per tota aquesta documentació, el senyor Trias tenia majoria en els dos collegis. Però, després de l'elecció, fugí un dels presidents, i l'altre i els adjunts es negaren a signar l'acta. I aquí comença la falsificació.

Dipositades, no a l'estafeta de Sant Feliu, com mana la llei, sinó a la de Caldes de Montbuy, arribaren a la Junta Provincial del Cens unes actes, amb signatures evidentment falsificades, l'una, i incompletes l'altra, per les quals el senyor Torras obtenia 280 vots en l'una i 240 en l'altra, i 9 i 4, respectivament, el senyor Trias, essent així que pels documents legals i notarials que té el senyor Trias consta que ell obtingué en l'una 129 vots contra 81, i 132 contra 112 en l'altra. Aquest és el cas.

Amb el nou procediment és completament inútil, als falsificadors de la voluntat del poble, vessar la sang com a Badalona, falsificar vots i representacions oficials, com a Granollers i a Badalona mateix, coaccionar, per l'autoritat més o menys disfressada i les pistoles més o menys sindicalistes, els esperits febles, calar foc als boscos per a retenir, amb la feina de l'extinció, elements influents; n'hi ha prou amb estendre el cas de Sant Feliu. O sia redactar unes actes a gust del candidat, falsificar unes signatures, quan els que han de signar no són instruments seus, i, en la forma que la llei prevé, enviar-les a la Junta Provincial del Cens, que no tenint autoritat per a discernir falsificacions ni per a avaluar documents, no pot fer, trobant-se amb actes dobles, cap proclamació. El Tribunal d'Actes del Suprem, que en política rep ordres del Govern, és el veritable elector, ço que vol dir que l'elector és el Govern.

No creiem que pugui passar ara aquesta falsificació, com va passar la d'abril darrer i com va passar, malgrat la indignació del Congrés, la de Torroella de Montgrí, en les penúltimes eleccions generals.

En altre lloc d'aquest número publiquem el telegrama que les minories del Senat i del Congrés dirigeixen als que poden evitar la vergonya. Per poc que sigui l'esperit de justícia i l'instint de conservació dels polítics de Madrid, Granollers tindrà per diputat el senyor Trias.

Mes, hem d'insistir encara en el cas de Sant Feliu de Codines? val la pena de tornar-ne a parlar.

La mort d'En Buxareu

L'Associació de la Premsa

S'ha reunit la Junta Directiva de l'Associació de la Premsa Diària, sota la presidència de don Joan Barco.

El secretari, senyor Flo, ha donat lectura de nombroses comunicacions de condol que s'han rebut amb motiu de la pèrdua del soci don Pere Buxareu de Síria, i el president ha explicat les disposicions preses, en assabentar-se de la mort del distingit company.

La Junta ha acordat fer constar en acta el sentiment que li ha produït aquesta baixa, comunicar el seu condol a la família del finat i a LA VEU DE CATALUNYA, contestar amb agraïment les comunicacions de condol rebudes, i a proposta del senyor Bru i per unanimitat, posar a la sala d'actes de l'Associació el retrat del senyor Buxareu, encarregant la seva biografia, que serà llegida en collocar-se el retrat, al nostre company En Joaquim Pellicena i Camacho.

No ho volem creure

CONTINUA dient-se que el senyor marquès d'Alhucemas vindrà a Barcelona el proper dia 13, per inaugurar l'Exposició del Moble. No ho volem creure.

Per pocs dots de governant i de polític que es vulguin reconèixer en l'actual president del Conseli de ministres espanyol, s'ha de suposar que si tingués aquella intenció hauria obrat de molt diferent manera, sobretot en aquests últims temps.

Si el senyor marquès d'Alhucemas desitgés venir a Barcelona estem segurs que no hauria fet cometre, per totes les autoritats i les organitzacions oficials que estan a les seves ordres, la sèrie d'abusos i d'atropells que es perpetraren fa ben pocs dies amb ocasió de les eleccions celebrades al districte de Granollers-Badalona.

Si el President del Consell de ministres tingués ganes de venir a Barcelona el dia 13, estem segurs que a hores d'ara hauria procurat que Catalunya tingués esment de com ha donat compliment a la paraula que empenyorà al Senat, contendint amb el nostre il·lustre amic el senyor Duran i Ventosa, d'afrontar el problema català i buscar-hi una solució.

No hem vist que en cap reunió de les moltes que durant l'estiu ha celebrat Consell de ministres s'hagi tractat d'aquest tema. Creiem que no es va pas cap al camí ofert portant als Consells de la Corona el senyor Armiñan, qui, sobre ésser amic polític del senyor Alba, té la significació d'haver-se distingit per la seva inquina contra les aspiracions de Cataunya.

No volem creure, repetim, que el senyor marquès d'Alhucemas vulgui que els catalans, en tenir-lo entre nosaltres, ens recordem exclusivament de l'home que en les eleccions generals i en les darrerament celebrades, ofengué — faltant a totes les consideracions i a totes les lleis — els sentiments de la majoria dels catalans.

No volem creure que se'ns vulgui presentar com qui ens envià autoritats durant el govern de les quals la sang fou vessada ultra mesura pels carrers de Barcelona i la seguretat dels ciutadans desaparegué per complet. No volem creure que amb la seva visita vulgui acabar d'obrir la llaga inferida a la nostra economia amb tractats comercials ruïnosos, les conseqüències dels quals van tocant més cada dia els nostres industrials. No volem creure que vulgui aparèixer, a Catalunya, on la guerra del Marroc és absolutament impopular, com el responsable de què continui l'aventura en la qual s'escolen la sang i els cabals dels ciutadans.

La declaració ministerial

SUPOSEM que ni el Sr. marquès d'Alhucemas ni cap dels ministres que constitueixen el seu gabinet creurà que hi ha un habitant de la Península Ibèrica que hagi pres seriosament llur flamant declaració sobre el Marroc i el famosíssim programa de la concentració lliberal.

Si el divorci entre el Govern i el país no fos tan absolut, la lectura d'aquest anodí i inconcebible *document* hauria produït veritable indignació. Ara el país l'ha acollit amb la més eloqüent indiferència. El Govern, com diu *El Sol*, ha perdut alhora l'autoritat i la serietat. Es, com diguérem nosaltres, en contemplar la seva actuació inicial, una caricatura de govern. Ara el senyor Garcia Prieto i el senyor Alba volen donar la impressió que són uns grans estadistes. Fins i tot gosen a pensar en altes combinacions internacionals i diplomàtiques. Anuncien el que faran a l'octubre i al novembre. I encara parlen dels *compromisos d'honor* de la concentració... Tant se val!

Les paraules amb les quals vol el Govern amagar la seva nova claudicació fan riure, baldament tinguin un pregon sentit tràgic. Cal repetir-les en llur propi idioma:

«El Gobierno, unànimemente al consignar esto, lo està también para proclamar ante la opinión que ello no significa que haya rectificado el concepto sobre la política de protectorado a desarrollar en Marruecos.

Solicitada y obtenida la propuesta del Estado Mayor Central como una necesidad militar ineludible, por imperio de las circunstancias, el Gobierno no podia aceptar la responsabilidad de rechazarla, con grave riesgo para la seguridad de nuestras tropas y posible daño para la zona ya pacificada.

Nunca se le ocurrió a la concentración que gobierna imaginar que la acción política habría de lograrse con sólo la implantación del protectorado. Ahora y luego habrá de hacerse acompañada de la acción militar, como hacen otros países que tropiezan con cábilas irreductibles y con núcleos de bandolerismo montaraz; pero todo se producirà dentro del criterio, tantas veces expuesto, de dar preferencia a la intervención civil asociando a los indígenas a la obra de la nación protectora, reducida a los límites y a las medidas que las necesidades económicas exijan con relación a las que el ejército demande.

Por o mismo, el Gobierno, en esta su primera deliberación, ha acordado transmitir las instrucciones adecuadas al alto comisario y adoptará una serie de medidas a ajustar el presupuesto de Marruecos a hacer más económicos y eficaces todos los servicios.»

No en parlem més.

Tot això fóra eminentment còmic si no restessin compromesos la sang i la riquesa del país.

Sí. El Govern ha perdut totalment l'autoritat i la serietat.

En aquesta Espanya d'acordió de la concentració lliberal l'únic comentari possible a la situació ens el dóna fet *La Voz*, de Madrid, que diu:

«Cuando los ministros salieron de Palacio, un grupo de malagueños, entre los que figuraba el matador de toros Paco Madrid, se acercó al Sr. Armiñán y le felicitó con entusiasmo.»

Cal reconèixer que tot això és molt típic de la decadència.

El problema de la cultura a Catalunya

Conferència del conseller de la Mancomunitat senyor Romà Sol a l'Escola del Treball

El Curset d'Humanitats que, com cada estiu, organitza l'Escola del Treball, s'ha clos enguany amb la conferència que el conseller de Cultura de la Mancomunitat, En Romà Sol, donà el dia 31 del proppassat agost.

L'il·lustre conferenciant va començar dient que Catalunya es veu avui formant part d'un Estat que té en complet abandó totes les missions que li pertoquen. L'administració de justícia, les obres públiques, la defensa del territori, les comunicacions, la Cultura, no han estat sinó reials ordres que omplen les planes de la «Gaceta», però no són ni han estat mai aquelles funcions de govern que tot Estat té l'obligació d'exercir en benefici dels seus ciutadans que religiosament paguen els tributs i les gabelles que des de les altes esferes se'ls imposen. I és que a l'alta magistratura de l'Estat espanyol no hi ha homes de prestigi científic, amb una forta preparació que els faci aptes i competents per l'exercici de les funcions governatives, sinó que a Espanya els homes que opten i arriben a la més alta magistratura de l'Estat, no passen d'aficionats i són polítics professionals sense altre prestigi ni preparació que el parentiu amb altres homes públics, i l'haver fet o el prometre fer favors personals als amics e companys polítics. Ben diferent, per cert, de la nostra Mancomunitat, a la Presidència de la qual hi ha portat homes que abans que polítics havien sobresortit en el món de les ciències o de les arts, com En Prat de la Riba, primer, i En Puig i Cadafalch, avui.

L'Estat espanyol ens ha condemnat a l'analfabetisme i a la incultura, en tots els graus, des de l'ensenyament primari fins als alts estudis universitaris, professionals i tècnics.

Tots sabem el que és l'Escola primària a Espanya, i com l'Estat espanyol tracta Catalunya en co que es refereix a l'ensenyament primari. Del que costa avui a Espanya l'ensenyament primari, en paguen un 3 per cent els propis alumnes, un 1 per cent les «províncies», un 89 per cent els Municipis i solament un 6 per cent surt dels pressupostos de l'Estat, entrant en aquesta xifra totes les despeses d'ordre administratiu.

Pel que toca a Catalunya, aquesta no arriba a tenir una escola pública per cada 1000 habitants, mentre que a la resta d'Espanya hi ha prop de tres escoles per cada 1.000 habitants. Del cens escolar de Catalunya tenim que un 40 per cent assisteix a les «Escoles Nacionals», un 22 per cent a les Escoles privades, i un 38 per cent queden sense instrucció. Un 38 per cent dels nostres infants condemnats a l'analfabetisme per l'Estat espanyol.

I, amb tot, no és possible que aquest migrat ensenyament primari arribi a assolir la més petita eficàcia, degut especialment a la dificultat de l'idioma. L'infant, en anar a l'Escola es troba amb uns textos que no entén i amb un mestre que tampoc entén.

Si de l'ensenyament primari passem al secundari veurem com és més gran encara la deixadesa i incúria de l'Estat.

L'ensenyament secundari ha d'ésser el complement del primari, a la vegada que preparatori per als estudis superiors, ja siguin universitaris professionals o tècnics. Sense Catalunya, a Espanya per aquesta missió hi ha 52 «Instituts generals i Tècnics».

A Catalunya en tenim sis, un de sol per la «província» de Barcelona, dos a la de Girona i Tarragona, i un a la de Lleyda.

Aglomeració d'alumnes als Instituts, l'absurd pla d'estudis i llur actual organització no permeten de cap de les maneres assolir la llur finalitat; no parlem ja del material, d'aquells «Museos de Historia Natural» i «Gabinetes de Física», en què els aparells surten una vegada a l'any a classe i no és possible ferlos funcionar.

L'Estat espanyol no ha sentit o no ha vist encara la necessitat de crear un Ensenyament complementari per aquells joves que no volen seguir una carrera universitària; a aquests, l'Estat els abandona precisament en el moment en què els és més necessària una forta preparació per a llançar-se a la lluita per la vida.

I amb l'ensenyament secundari l'Estat no hi esmerça cap diner, en alguns Instituts, com el de Barcelona, hi fa un bonic negoci, i en els que hi salda dèficit, el gira contra les Diputacions respectives.

L'ensenyament universitari, com a conseqüència dels primari i secundari, presenta un aspecte encara més pobre. El concepte que de la Universitat tenen els homes que governen Espanya s'ha vist ben patent amb la creació de la Universitat de Múrcia.

La Universitat espanyola no és un centre al qual concorren homes de ciència i estudi per tal d'anar assolint cada dia una més gran Cultura en les diferents branques del saber humà, la Universitat espanyola és una expendeduria de títols acadèmics que permeten, el dia de demà, exercir una carrera legalment, encara que no sempre lícitament, però que no són, ni de molt, patents de competència i capacitat científiques.

Hi ha una altra branca de la Cultura que, excepcionalment, sí que ha merescut amb «esplendidesa» l'atenció de l'estat espanyol; i és la que es refereix a l'ensenyament tècnic industrial.

Es possible? A Espanya hi ha tres Escoles d'Enginyers Industrials, i les corresponents de «Caminos, Montes, Agrónomos y Minas», i 32 «Escuelas de Artes e Industrias».

Causa realment sorpresa aquesta profussió d'escoles que foren fundades en 1901, reorganitzades al cap de poc i tornades a organitzar més tard... No sabem fins on arribarem, car és segur que llur reorganització no s'acaba aquí.

A Catalunya, la Regió sens dubte més industrial d'Espanya, tenim tres «Escuelas Industriales», les de Vila l'Estat, i la de Sabadell que és municipal, però subvencionada. Estem igual que a la «província» de Jaén, que també en té tres, Baeza, Linares i Jaén.

El meu amic En Manuel Massó, director de la nostra Escola tèxtil i catedràtic de la de Vilanova, que llegí anys enrera el discurs reglamentari d'obertura de curs a l'Escola de Vilanova, posà de manifest el tristíssim paper que estan representant a Espanya aquestes Escoles creades amb un R. D. que diu que han d'ensenyar però no com i amb què ho han d'ensenyar. L'Escola de Vilanova ha tingut molts anys assignades 10.000 pessetes «para material y otros gastos».

Hi ha a Espanya, demés, 17 «Escuelas de Comercio», i 12 «Escuelas de Nàutica», de les quals sols una de cada mena correspon a les terres catalanes.

Per donar una xifra que ho explica tot, acabaré dient que del Pressupost general de l'Estat, sols un 5 per cent s'esmerça en Instrucció Pública. Aquesta és la Cultura a què ens té condemnats l'Estat espanyol, i amb aquests termes tindríem plantejat avui el problema de la Cultura a Catalunya si no hi hagués les nostres corporacions públiques que de temps ençà vénen preocupant-se d'aquest problema.

Tan bon punt l'ideari català s'apoderà de les corporacions, el primer que preocupà fou la Cultura, i des del primer moment, en Prat de la Riba i el que és avui el nostre President, En Puig i Cadafalch, a la Diputació de Barcelona començaren la reconstrucció de la nostra Cultura.

Com a ensenyament primari, la Mancomunitat no pot sinó subvencionar escoles particulars, ja que la llei espanyola li té vedat crear-ne. I a aquell fi es val de la Protectora.

En l'ordre tècnic i professional, la prou conegudes i en totes, com junt d'Escoles que integren la Universitat Industrial, fundant després l'obra de les Biblioteques Populars, que s'escampa arreu de Catalunya, i fundant, entre altres, la més alta institució científica de la nostra terra: l'Institut d'Estudis Catalans.

Totes aquestes Institucions us són prou conegudes i en totes elles, com en aquesta Escola del Treball, procurem formar no únicament tècnics o homes de ciència, sinó esperits que s'orienton en el conèixer-se a si mateixos, i a ésser útils als altres, car sols en aquest estat de consciència i de germanor humana pot gaudir l'home dels goigs de la vida.

Aquesta tasca requereix avui el màxim d'esforç i d'entusiasme, i mentre Catalunya estigui supeditada al règim centralista, els catalans haurem de seguir portant a la causa de la Cultura del nostre poble tots els sacrificis i totes les abnegacions.

L'il·lustre conseller de Cultura de la Mancomunitat fou molt aplaudit pel nombrós públic que l'escoltà, donant-se per clausurat, amb aquesta notable conferència, el «Curset d'Humanitats» d'enguany de l'Escola del Treball.

Dietari històric

6 setembre de 1896

MOR, A BARCELONA, EL POETA MANUEL GARÓ FERRER

El llegat d'En Clavé no és solament un enfilall de cançons que, com a cosa del poble, constituïren una manifestació d'art que ha culminat en els Orfeons, sinó una especial cultura per a la classe treballadora que, distraient-la de pernicioses diversions, ha despertat aficions intel·lectuals i ha produït el que podríem dir-ne els «poetes menors» de Catalunya.

Foren aquells qui principalment en el darrer terç del proppassat segle, expansionaren llur cervell amb manifestacions del propi temperament en vetllades i revistes; homes que, després de la llarga i mal pagada jornada diària, complerts els deures amb la família, en les societats chorals formaven amb veritable fe religiosa i honrant-se amb el títol de deixebles d'En Clavé.

En Manuel Gardó, nascut a València el 3 de juliol de 1859, i resident en nostra ciutat des dels dotze anys, fou un típic exemplar modest però digne de recordar-se. Tota la seva vida treballà en un ofici manual en una mateixa casa, i quan la llei l'obligà a ésser soldat, fent el servei a la illa de Cuba, co que per a molts és motiu d'apatia eterna, fou per a ell despertador d'ensomnis literaris.

De poca instrucció infantil, la que arribà a posseir fou deguda als seus esforços, i així com el canari refila es sentí poeta, inspirat en la musa popular. En una dècima pogué fer el seu retrat, en dir:

Obrer sóc i català
els braços ja cansats tinc
i a tota feina m'avinc
mentre pugui treballà;
tots mos afanys sens parar
donc, mentres ho vulga Déu,
posant mes forces arreu
sempre lluito sens descans,
amb duricies a les mans...
que és l'honra que té més preu!

La seva activitat es manifestà en més de 450 poesies publicades en llibres i revistes o llegides en vetllades, essent un dels capdavanters de l'Associació Euterpense dels Chors de Clavé, exercint càrrec en la Junta, organitzant actes i concerts i revelant-se per la seva cultura i altruisme.

En aquell temps de la colla d'«Apats i lletres» fou una digna figura. Morí als 37 anys, quan més prometia i anava desenrotllant en les lletres el seu caràcter.

ESPIGOLAIRE

La situació a Barcelona

CERCANT GOVERNADOR

S'assegura que el govern ha ofert el càrrec de governador de Barcelona al magistrat senyor Abellón, al general Losada i al senador Alfons Sala.

Cap d'ells ha acceptat l'oferiment.

Sembla que té probabilitats d'ésser nomenat el senyor Gonzàlez d'Echavarri, suara nomenat delegat del Treball.

SUMARI CONCLOS

Ha quedat conclòs el sumari instruït pel Jutjat especial per resistència a l'autoritat i usurpació als funcionaris.

El fet ocorregué al Portal de Santa Madrona, el 28 de juny, i per ell estan processats en rebel·lió Jesús Merino Muñoz i Ricard Gómez Méndez.

EN LLIBERTAT

Ha estat posat en llibertat Juli Nicolau Valentín, el qual fou detingut com a suposat complicat en l'assalt al despatx de la casa Salisachs.

Sembla que ha pogut provar la seva innocència.

També ha estat alliberat Isidre Planas Muñoz, suplent de sereno, el qual fou detingut a la Plaça d'Espanya per portar arma sense llicència.

LA INSPECCIO DE TRIBUNALS

Avui el magistrat inspector dels Tribunals de Barcelona, senyor Avellón, ha facilitat la següent nota oficiosa:

«La Comissió de la Inspecció Central de Tribunals i Jutjats, que es troba a Barcelona, està enllestint la inspecció que se li encomanà que practiqués en aquesta capital.

Previ estudi dels informes que rebé i de les dades que recollí, sotmetrà de seguida el resultat de la seva investigació a deliberació i resolució de la Junta Inspectora Central de l'Administració de Justícia i del president i el Fiscal del Tribuual Suprem mitjançant la corresponent Memòria.

El coneixement d'aquesta Memòria és clar que ha de reservar-lo i el reserva per a les esmentades autoritats i no ha fet públic fins avui el judici respecte a l'estat de lAdministració de Justícia de Barcelona.

Però, sens perjudici de ço que la Superioritat resolgui, va dictar les ordres i instruccions i deixà fetes les prevencions que li incumbien, i interessà del president de l'Audiènci d'aquest territori que dicti i faci tot el que a la seva alta autoritat correspongui, perquè, immediatament continuï i s'enllesteixi com més aviat millor l'actuació de les causes i dels plets civils que sofreixen retràs. Així mateix ha interessat perquè d'ara endavant s'evitin immotivades dillacion i lamentables destorbs, i que es procuri sempre amb especial interès que la recerca sumarial resulti tan completa i perfecta com es pugui.

L'acció dels ciutadans resultà fins ara nulla per a ajudar als fins de l'Administració de Justícia, com ho acredita quant venia succeint de molt temps ençà. I també els recents robatoris esdevinguts, atrevits, i per les circumstàncies en què es cometeren, gairebé inversemblables, en la «Fonda del Ferrocarril» i en la «Oficina de l'Arrendatària de Contribucions». I aqueixa manca d'ajut dels ciutadans exigeix que el Ministeri Fiscal i els jutges redoblin llurs ordinaris esforços, per tal d'aconseguir que no restin impunes els delictes, treballant gairebé sense descans quan convingui i assistint els jutges a llurs Jutjats, no sols duran tles hores que han de destinar a l'audiència pública, segons prescriu la Llei sobre Organització del Poder Judicial, sinó durant tot el temps que necessiti el despatx dels afers i serveis que els estan encomanats.

La Comissió Inspectora deixà interessat també al president de l'Audiència la immediata adopció d'altres disposicions que per les informacions que v arebre i per la seva directa observació creu indispensables i urgents per a la bona i ràpida marxa de l'Administració de Justícia.

I per a evitar abusos que no han ni poden consentor-se, recomano:

Que, per al càrrec de Dipositari Judicial de béns es posi especial cura, sempre que resultin dsignades persones de reconeguda solvència que ofereixin tal garantia i la de llur irreprotxable i notòria honorabilitat.

Que el requeriment per a la designació dels vocals que ha nde constituir el Tribunal a què es refereix el R. D. de 21 de juny de 1920, es faci, «quan convingui», de manera que no resultin una o més Associacions amb indegut monòpoli per a la rita designació i procurant que les societats de propietaris i llogaters legalment constituïdes i degudamene inscrites en el Registre Oficial d'Associacions desisni per als esmentats càrrecs a persones capacitades per a complir-los bé i fàcilment.

Que la custòdia i vigilància dels inculpats que són detinguts en el «retén» del Jutjat de guàrdia, es miri que sien recomanats a un oficial del Cos de Presons, que tingui en la seva oficina les fitxes dels processats i penats la captura dels quals sia reclambada, o els antecedents que convingui que sien coneguts pel jutge de guàrdia.

I que el repartiment dels afers en els Jutjats municipals es faci cada dia, públicament, a l'hora que s'assenyali i es doni a conèixer al públic, observant-se per a ell les degudes formalitats i exhibint-se el corresponent Llibre-Registre als interessats en el repartiment que ho reclamessin.

Durant la seva estada a Barcelona, la Comissió va dedicar diàriament moltes hores de treball a escoltar, llegir i estudiar queixes i reclamacions, amb detingut examen de les corresponents actuacions. Encara en té moltes en estudi. I foren o seran ateses les que resultaren o oresultin mereixedores d'ésser-ho.

Finalment, segons les instruccions que havia rebut la Comissió Inspectora, la informació relativa al personal de magistrats, funcionaris del Ministeri Fiscal, jutges, secretaris i personal auxiliar de les Secretaries, havia d'ésser i ha estat fi primordial de la Inspecció que se li encomanà. I va rebre amples informacions, fixat el seu pensament (ara, com en totes les inspeccions que se li encomanaren), que si importa molt que no es facin infundadament i injustes a l'Administració de Justícia immerescuts càrrecs (i la Inspecció de Tribunals no Tribunals no estigui ni estarà mai remissa en censurar-ho ni en procurar evitar-ho), i si és d'estricta justícia i convenientíssim que s'elogii i s'estimuli, s'encoratgi i es premii els que de d'un amanera extraordinària es distingeixen en el bon complimene de llurs càrrecs, d'estricta justícia i convenientíssim Nés també que es censuri i corriseixi als que en qualsevol concepte no resultin bons funcionaris i evitar tot motiu i fins tot pretext, més o menys fonamentat, per a perjudicials recels o desconfiances.»

UN MINYO SINDICALISTA

Fou tret de l'Asil del Parc, reclamat per la seva mare, Josep Arnau, detingut al centre del carrer del Sant Crist, i reclòs a l'Asil per ordre governativa per ésser menor d'edat.

SINDICAT REOBERT

El dimarts a dos quarts de vuit de la tarda, fou obert el centre obrer del carrer del Sant Crist, a Sans, que estava clausurat des de primers d'agost últim.

ELS BANDOLERS DE GIJON

S'han rebut a «Jefatura de policia les senyes dels atracadors de la sucursal del Banc d'Espanya, a Gijón, per s'haguessin refugiat en aquesta ciutat.

Segons les dites senyes, tots tenen de vint a vint i cinc anys, vestint decentment.

Són sis presumptes autors de l'atracament. Un d'ells vestia vestit kaki i gorra de quadros blancs i negres. Un altre és de baixa estatura gros i amb la cara plena de grans.

L'ORGANITZACIO POLICIACA

Per a la millor organització dels serveis encomanats a la «Jefatura» Superior de Policia, el cap superior ha disposat que a totes hores hi hagi diversos inspectors agents preparats per a sortir a fer investigacions per fora de Barcelona.

DESARXIVAMENT

El jutjat de la Concepció, que instrueix el sumari per l'assassinat de Julià Sallán Zuzaya, perpetrat el 30 de desembre de 1918 al carrer de Còrsega, delicte pel qual fou detingut el diumenge passat Adolf Bueso i García, ha desarxivat el sumari, que havia estat sobreseit provisionalment.

El jutjat estudiarà l'actuat i aquilatarà els graus de responsabilitat que puguin cabreli al detingut Bueso.

QUEIXA

El capità d'infanteria En Vicens Sevil, que instrueix diligències per resistència i agressió a força armada contra els cinc detinguts aconseqüència de l'essalt del despatx de la casa Salisachs, ha elevat a la superioritat una queixa per infrangir el secret del sumari en publicar alguns periòdics locals i de fora d'aquesta capital les primeres declaracions dels detinguts.

LA MISSIO DEL JUTGE SENYOR DOVAL

La Sala de Govern de l'Audiència ha ampliat les facultats del jutge especial senyor Doval perquè entengui en tots els sumaris per assalts i robatoris en quadrilla, des del que es per petrà a l'agència Ford.

S'assegura que es va concretant l'atribució d'aquests recents atracaments en sèrie a una pandilla internacional de bandolers amb el seu quartel general a França.

Segurament és aquesta una pista que la policia seguirà, i que haurà de donar promptament el resultat que es vol, amb la detenció dels principals autors i instigadors dels escandalosos robatoris.

S'ha de relaconar amb els treballs d'investigació en quest sentit la detenció de Juli Valentín o Juli Nicolàs Valentín.

Es un subjecte que té cert semblant amb Ricard Rosell, el suposat mariner, que intervingué directament en el robatori a la casa Salisachs, tant que se'l suposa com a organtzador i cap de la quadrilla en aquesta malifeta, compartint potser aquesta direcció amb Antoni Martínez Abarca (a) «Maño».

Valentín ingressà a la presó a disposició del jutjat especial, el qual decretà la seva llibertat.

TROBALLA DE BOMBES

Ahir a la tarda, un agent de vigilància, a la pedrera de Montjuich coneguda per «El Mussol», entre mig d'uns arços trobà cinc bombes alguna d'elles carregada, dues mitges bombes, una gorra usada, un exemplar del periòdic «Tierra y Libertad» del 8 de febrer d'aquest any, infinitat de mollos, cargols i peces soltes que podrien servir de metralla, un anunci de la fàbrica de dinamita Galdàcano de Bilbao i una caixa de dinamita amb precinte.

Tot plegat ha estat portat al camp de la bota perqu sigui examinat.

Els Pomells de Joventut

El Pomell de Joventut «Poncelletes de Nostre Casal», (Passatge Font, 16), celebrarà festes amb motiu del primer aniversari de la seva fundació, els dies 8 i 9 del corrent:

Dia 8, a dos quarts de deu de la nit, a la sala de festes del nostre Casal, la cobla «Barcino» tocarà sardanes.

Dia 9. — A les vuit del matí, solemne missa de Comunió general, a la Cripta del Temple Expiator ide la Sagrada Família, que cantaran les senyores del Pomell i fidels assistents, acabant-se amb el cant de la Salve Regina i el Virolai.

Les pomellistes recaptaran en totes les misses que se celebraran al Temple, destinaut les almoines a la construcció del Pavelló de nens a l'Hospital de Sant Pau i Santa Creu.

—

Els Pomells de Joventut de Palau i Plegamans han nomenat padrins de la bandera que serà solemnialment beneída en l'aplec del dia 16, a En Josep Maria Bolch i Torres, i a la seva esposa Na Maria Camarassa.

En l'acte patriòtic, qu etindrà lloc a la tarda, sota la grandiosa alsina de Can Padró, el fundador de la institució pronunciarà un important parlament, que, sembla, acudiran a escoltar-lo pomellistes de molts indrets de la nostra terra.

L'entusiasme per a aquesta bella festa és falaguerissim.

Municipi

FESTA DE LES COLONIES ESCOLARS

Avui, a la tarda, se celebrarà al Parc de la Ciutadella la festa oferta per l'empresa concessionària de les atraccions del dit Parc, als alumnes que integraren aquest any les colònies escolars organitzades per l'Ajuntament.

L'ordre de la festa serà el següent: a les 2'30 de la tarda es reuniran a la Plaça de Catalunya, amb llurs famílies, els alumnes de les colònies, i passada mitja hora es posarà en marxa la manifestació en aquesta forma: bandera de la ciutat i batidors, banda «La Marina», colònies de nois, banda, colònies de noies, comissió, banda municipal, batidors; passarà per les Rambles i carrer de Fernando fins a la Plaça de Sant Jaume, on s'aturarà la manifestació per tal que la Comissió pugui saludar l'Ajuntament i convidar-la a pendre part a la festa, acompanyant els escolars fins a la plaça de la Cascada del Parc; els nois i mestres s'acomodaran allí a les glorietes que correspongui a cada colònia i la Comissió, Patronat i premsa al Pavelló del Gran Casino, efectuant-se el programa següent: berenar a les colònies, elevació de globus areostàtics, alguns d'ells grotescos, focs japonesos, clowns saltadors.

Amenitzarà l'acte les bandes municipal, «La Marina» i «Barcelona».

En acabar, els escolars sortiran per la porta del carrer de la Princesa i després, durant el trajecte, els pares es faran càrrec del adits escolars.

UN LLIBRE DE QUINTES

El funcionari municipal don Artur Bergós, oficial encarregat del Servei de Quintes, ha fet remesa a l'alcalde d'un exemplar manuscrit de la seva obra «Nomenclator de Municipios y Cajas de Reclutamiento de España», exactament igual a la presentada per dit senyor al ministeri de la Governació i que ha estat sancionada amb una R. O. declarant d'utilitat el dit treball, la qual R. O. li ha estat traslladada a l'alcalde per la Comissió de Barcelona, acompanyada d'un vot especial de gràcies per al dit funcionari municipal.

EN MATONS, TINENT D'ALCALDE DEL DISTRICTE I

S'ha fet càrrec novament de la Tinència d'Alcaldia del Districte I el tinent d'alcalde en propietat senyor Matons, cessant en la seva accidentalitat el regidor senyor Roure

El senyor Matons rebrà el públic d'onze a dotze, tots els dies, a l'estatge de la Tinència (Ciutat, 6, principal).

LES MARES DELS SOLDATS DE QUOTA

Acompanyada del tinent d'alcalde senyor Matons ha visitat l'alcalde una comissió de mares de soldats de quota dels anys 20 i 21, que presten servei a l'Africa, per a pregar-li que de nou interessi del Govern la repatriació dels dits soldats.

A l'Ajuntament

Consistori del 5 de setembre de 1923

A la sala nova del Consistori i amb la presidència de l'alcalde, senyor marquès d'Alella, a les 5'15 de la tarda s'obre la sessió, que és ordinària i de segona convocatòria.

Hi assisteixen els regidors senyors Matns, iVlaseca, Escolà i Trias.

El secretari llegeix i s'aprova l'acta de la sessió anterior.

El senyor Matons, tenint en compte la poca concurrència de regidors, demana que tots els dictàmens restin damunt la taula.

Així s'aprova i l'alcalde declara closa la sessió.

Reial Acadèmia de Ciències i Arts

OBSERVATORI FABRA

—

Secció Meteorològica i sísmica

Setmana del 27 d'agost al 3 de setembre de 1923, a les 8 hores

ESTACIO METEOROLOGICA

Temperatura màxima, 25'5 graus el dia 30 a les 12 h.

Temperatura mínima, 10'3 graus el dia 1 a les 6 h.

Màxima velocitat absoluta del vent, 18 metres per segon, el dia 31, a les 15 h. 20 m. del NW.

Pluja total en mil·límetres, 38'0 els dies 27, 28, 30, 31 i 2.

Saturació de l'aire, 21 hores en total.

Humitat relativa inferior a 50 per 100, 2 hores en total.

Humitat relativa mínima, 45 per 100 el dia 1 a les 11 h.

ESTACIO SISMICA

Dia 28.—A les 23 h. 36 m. 52 s. emergeixen les ondes de primera fase d'un tremolor de terra, la distància epicentral del qual és de 7.250 quilòmetres.

Dia 1.—A les 3 h. 12 m. 11 s. s'inicien els preliminars d'un violent terratrèmol esdevingut a 9.400 quilòmetres de Barcelona. Aquest terratrèmol ha estat destructor al Japó.

El mateix dia, a les 8 h. 31. m. 21 s., emergeixen les ondes gravífiques d'un altre terratrèmol.

Dia 2.—Una rèplica del terratrèmol japonès es registra a les 3 h. 0 m. 0 s. El mateix dia 2 a les 10 h. 15 m. 2. s. emergeixen les ondes lentes d'un tremolor de fases confuses. A les 22 h. 54 m. 42 s. es registren les ondes longitudinals d'un altre terratrèmol, la distància epicentral del qual és de 4.770 quilòmetres.

El Director de la Secció,
Dr. Fontseré.

Agressió

Ahir, a la tarda, a les cinc, foren auxiliats al dispensari de la Universitat Joan Puigdomènech Presta, de 37 anys, casat, domiciliat al carrer de la Princesa, 37, tercer, segona i Rafel Molero Orellana, de 64 anys, solter, habitent al carrer de les Carretes, núm. 1, primer, quarta, d'algunes ferides que s'han produït en el domicili del segon.

Segons en Puigdomènech, en entrar en la casa del carrer de les Carretes, on té el seu taller de jguines En Molero, li va remetre un paper dient-li «Assabenta't d'això» i sense tenir cap més paraula ni donar-li temps de llegir li va donar algunes ganivetades, mentre ell es tancava en un quarto del taller i es disparava dos trets al cervell, que li van produir la mort, poc després d'haver ingressat al dispensari.

No es diu de què tracta el paper que ha motivat el succés. Sembla, però, que es tracta d'una maniobra per a distreure en Puigdomènech, de qui estava ressentit i l'agressió del qual tenia projectada.

En Puigdomènech, qui afortunadament s'ha lliurat de la mort, ha passat al seu domicili.

Amb motiu d'aquest succés foren posats a presència del jutge Antoni Molero Orellana, germà de l'agressor; Manuel Gómez Pérez i Antoni Guixeras Miró.

L'Onze de setembre

La Comissió executiva de l'homenatge al conseller en cap Rafel de Casanova i màrtirs de les llibertats catalanes, decidida a rodejar l'acte d'enguany de tota la grandiositat està preparant l'edició d'un bell manifest demanant a tots els catalans l'assistència i collaboració als actes que s'organitzin amb motiu de la commemoració de l'Onze de setembre. L'esmentat manifest, serà editat en un gros cartell i fixat per tot Barcelona. Demés, se'n farà una edició de tamany reduït per a repartir a mà.

Les entitats i particulars de fora de Barcelosa que desitgin ajudar a la difussió d'aquest manifest, poden demanar-ne a la Comissió executiva, Rambla de Santa Mònica, 25, els seran remeos els exemplars que sollicitin.

—

El Centre Català de València ha escrit a la Comissió dient haver pres l'acord de fer portar una corona de flors al peu del monument a Rafel Casanova, ultra el tenir hissada la bandera catalana durant el dia onze de setembre i celebrar una vetllada commemorativa.

—

La vetllada patriòtica del dia organitzada per la secció permanent de propaganda autonomista del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria promet revestir tot el caràcter d'una solemnitat. Sabem que hi han estat invitats a pendre-hi part distingits prohoms del nacionalisme. Han estat invitats també l'Ajuntament de Barcelona la Mancomunitat de Catalunya.

—

Fem present una vegada més que les cintes de l'any passat poden ésser retirades de l'estatge de la Comissió, Rambla de Santa Mònica 25, tots els dies feiners, de nou usa i de tres a nou del vespre. Per a tenir temps, cal retirar-les com més aviat millor.

—

Un grup d'obrers de la fàbrica d'automòbils la «Hispano Suiza» aquest any, per primera vegada portaran una corona amb una hermosa llaçada al monument d'En Rafel Casanova, en homenatge als màrtirs de les llibertats catalanes.

S'avisa als que vulguin contribuir a la subscripció oberta a tal fi, ho facin elll més prompte possible.

—

Els Pomells de Joventut es disposen a commemorar solemnement luctuosa data en que el poble català honora als herois de 1714.

En gran contingent acudiran als actes organitzats pel Directori, i que per raó de la distància que separa de Barcelona no podran ser-hi, celebraran també actes tosos i patriòtics, trametent rams i corones a l'estàtua d'En Rafel Casanova.

Molts pomells aquests dies celebren vetllades i donen conferències tant de la pèrdua de les llibertats pàtries.

—

Un festival patriòtic en remembrança dels màrtirs de l'onze de setembre de 1714, celebrarà el Pomell de Joventut «Tot Amor» (Rocafort 8), a les quatre de la tarda, el dia del prop vinent setembre, tots la direcció de N'Eugeni Cornand i amb cooperació d'En Ventura Gasol.

—

A les adhesions rebudes i publicades en anteriors edicions podem afegir-hi les dels Ajuntaments d'Arenys de Mar i Cassà de la Selva. I més a més han anunciat la tramesa de corones el Centre Català de l'Havana, el Casal Català de Madrid, Centre Nacinalista Català de Nova York i les següents entitats d'Olot: Casal Català Oloti, Lliga Regionalista, Joventut Nacionalista, Pomells de Joventut i el Grup Excursionista «Sempre Avant».

Els Jocs Florals de Vilassar

Hom diu que els Jocs Florals d'aquesta vila llevantina, ha estat guanyador de la Flor Natural, N'Octavi Saltor, ique a ha designat per Regina de la Festa la hermosa i distingida senyoreta Na Rosa A i Duran.

La festa tindrà lloc dissabte vinent, dia a l'envelat, a dos quarts de cinc de la da; altrament com s'era fixada en el redicte.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

LES TERRES CATALANES

SABADELL

EXPOSICIO DE L'ACADEMIA DE BELLES ARTS

Caricatura, fotografia, joies, etc.

Caricatura: *Josep Sanleón (San)*: ...om aquelles cintures donzellívoles ...l XVIII, tan fràgils, tan fines, tan ...ouples», però, a la vegada, tan i ...n torturades.

...ustau Vila (*Grapa*). Sa i vital a ...tones, ara agressiu, amb una agres...vitat misantròpica, biliosa, àcida...ent corrossiva. Mestre en el joc de ...ançar pols sobre les llagues.

J. Galán: En l'humorisme li de...tjariem una mica més d'humor. I ...na mica més de bon gust, si fos ...ossible.

«N'est ce pas?».

Fotografia: *Joan Vilatobà*: Ja no ...a d'estranyar-se ningú si diem que ...n Joan Vilatobà ha fet en fotografia ...ses meravelloses. Si volguéssim par...r d'ell, hauríem de repetir un ro...ri d'elogis que ja ha passat per ...tes les boques i per totes les plo...es. Limitem-nos, doncs, a dir que ...s obres últimament exposades del ...nyor Vilatobà justifiquen el crèdit ...e tothom li ha donat.

J. Serra: Una fotografia del port ...e sembla un aiguafort, i un cap ...noia deliciós.

Les fotografies són fetes pel proce...ment que en diuen de les tintes ...rasses. Molt reeixides.

També exposa el senyor Llobet. Cal ...mentar una fotografia d'un tal se...or Abat que fa molta gràcia—se...ns com es mira — i que figura un ...me que pinta.

Joies: *Joan Vergés*. Fines i delica...s com tot el que surt de les seves ...ans.

El senyor Centelles exposa un cap ...noia, de fusta, i uns mobles. En ...rian Burgués, unes mostres de ce...mica, de molt bon gust. I finalment ...senyor Martí, uns ventalls decorats ...na manera discretíssima.

WHITE

—

Concurs de sardanes

El vinent diumenge se celebrarà, ...s jardins del Cafè Cervantes, un ...ncurs local de sardanistes, repar...t-se diversos premis.

Es probable que algunes colles d'a...esta ciutat s'inscriguin per a pen...e part en el concurs que ha orga...tzat l'Associació de la Premsa Dià...a de Barcelona, el qual se celebra...aquest mes en l'Exposició del ...oble.

Les colònies escolars

El retorn de les Colònies Escolars ...a constituït una bellíssima festa. ...n ella el que és capdavanter d'a...questa obra benemèrita en la nostra ...utat, l'excellent amic En Domènec ...dina, va llegir el següent par...ment:

«La tradició, caliu sagrat de les ...stes honorables, ve afillant-se amb ...mor de mare un acte formós i de ...mpatia indiscutible. Es l'acte que ...elebrem en aquests moments en què ...l retorn de les Colònies Escolars de ...abadell donen per finalitzat el so...rn anyal. Fa dotze anys que es ve ...ectuant aquesta obra benemèrita i ...ntinuament amb èxit puixant i amb ...sdevenidor curull d'esperances. I ...s fruits són altament reconfortants i ...onen vida a un esperó ben cimentat ...r a continuar, amb tot delit i ferme..., la tasca benfactora.

...Senyor alcalde: La Junta d'Higie... Escolar, té l'honra i la satisfac...ó de retornar als vostres braços, ...m a primera autoritat del poble, ...questa vuitanta sis infants, que en ...rs cares sanitoses expressen prou ...l'aconseguiment de l'objectiu que ...perseguia. Són vuitanta sis in...nts que han respirat els aires pu...ssims de les nostres muntanyes ca...lanes i del nostre mar llatí. Són ...itanta sis infants més, als quals ...avem proporcionat mitjans d'és...r forts, sanitosos i cultes en bé de ...raça i de la nostra Pàtria. I és ...r nosaltres un motiu d'orgull, el ...roporcionar-vos, senyor alcalde, la ...ve satisfacció que teniu de sentir, ...n fer remesa d'aquesta mainada a ...urs pares i família, satisfacció im...ensa que sentim nosaltres en ...queste moments. He sentit dir algu...a vegada, de l'orgull i de l'íntima ...ia que experimenta un capità d'un ...an vaixell, quan després de traves...r la mar en aquestes rutes llarguís...simes que separen els continents, arriben al terme i amb tota felicitat entren el port. Potser és exagerada la imatge més el convenciment de portar a terme aquesta obra, per nosaltres sagrada, ens fa equiparar la nostra joia a la d'aquell home del mar.

Cada any, aquesta Junta té un motiu més de lloança pel nostre Ajuntament, protector decidit de les Colònies. Això fa que sigui el nostre desig que cada any successiu puguem anar dient el mateix, en llaor de la més alta representació de la nostra ciutat, i és per això que aprofitant aquests moments d'íntima joia, us faig sabedors del desig més complet d'organitzar pel vinent any una tercera Colònia per a nois, a Marina. No és pas aquesta l'ocasió de molestar la vostra atenció en esmentar les consideracions i tecnicismes que ens indueixen en aquest propòsit, més aquesta Junta té la seguretat que, en principi, tothom té de trobar-hi el caire més satisfactori de la més completa aprovació. Mes, per portar a cap aquest projecte, és innessari esmentar el nou ajut que necessitem, i és per això que, cedint la iniciativa i deixant el camí obert als seus naturals impulsos generosos a l'excellentíssim Ajuntament, aquesta Junta espera amb la més completa confiança la realització de l'anhel esmentat.

La Junta es plany, amb tota l'ànima, que l'estat de salut, no prou satisfactori, de l'honorable professor senyor Roura, l'hagi privat de la direcció de la Colònia de nois de Castellterçol, i aprofito l'ocasió d'expressar, en nom dels meus companys de Junta i propi, els nostres desigs més efusius pel restabliment de qui amb tant de zel venia contribuint a l'èxit de les Colònies.

Mes, a la nostra obra, com a obra beneïda per Déu, no li manca mai el socors necessari en els entrebancs que pugui tenir, i la Colònia de nois ha gaudit aquest any d'un director expert i afectuós en la persona del culte professor i bon amic don Enric Casasas, el qual ha complert amb la seva comesa, amb la satisfacció més viva d'aquesta Junta i pels seus treballs ens plau moltíssim de rendir-li les més cordials mercès, així com als seus ajudants.

Sentí aquesta Junta una natural angoixa en posar-se malalt de bronquitis a Castellterçol un noi de la Colònia, i adoptà seguidament aquelles mesures convenients al cas, traslladant-lo amb tota cura i miraments a casa seva, sota la direcció del doctor Fonolleda, metge inspector, secundat per dos individus de la Junta. M'és altament satisfactori de fer constar que, gràcies a Déu, aquest noi està ja completament restablert i està entre nosaltres, disfrutant d'aquesta festa.

Amb la mateixa efusió de sempre, regraciem, en el més profund de la nostra ànima, les Rdes. Mares Escolàpies de Masnou, per son desvetllament en atendre les noies, tan corporalment com espiritualment, i podem assegurar, els que vivim en la intimitat de les Colònies, que els fruits que han de donar aquests ensenyaments, no podran ésser millors i mai seran prou lloades. I fem extensiva aquesta manifestació d'agraïment al poble i autoritats de Masnou.

L'afecte i cordialitat del Poble de Castellterçol, ja tradicional, és motiu constant de satisfacció per les Colònies Escolars, i Déu els pagui son comportament, a la mesura que desitja aquesta Junta.

I novament dirigeixo el meu prec al senyor alcalde, perquè transmeti a l'Ajuntament de sa digna presidència l'expressió del nostre agraïment més inalterable. I ensems la manifestació més afectuosa, que personalitzem en Vós, en qui confiem per la consecució del projecte abans expressat, per l'engrandiment de l'acció de les Colònies.

L'expressió del nostre afecte i reconeixement, sia també dirigit a la Junta de Protecció a la Infància i al ministre d'Instrucció Pública, per l'ajut que concedeix a l'obra benèfica nostra. Sia també notori el nostre major agraïment a la premsa local i a LA VEU DE CATALUNYA i al «Día Gráfico» per llurs campanyes en benefici de la nostra obra.

També ens és força plaent fer constar l'expressió de la nostra gratitud a la important Casa Mateu Brujas, per l'acollida afectuosa que donà a les Colònies el dia de l'arribada i pels seus obsequis. Com també expressem el nostre cordial reconeixement al bon patrici i digne regidor En Francesc Duran, pel seu desprendiment en els autos que facilità per al trasllat de les Colònies.

I a tots els generosos donants, que amb llurs esforços i marcat interès donen sosteniment a les Colònies, gràcies... moltes gràcies. I que Déu els concedeixi tanta salut, com perseverància els demanem per al sosteniment i augment de les Colònies.

I per acabar, sigui'm permès dirigir-me als infants que retornen a la llar, saturats de l'aire i amarats d'aquell sol que cantava En Maragall, per dir-los: Nois i noies de Sabadell, que ja haveu gosat avui de la felicitat d'abraçar els vostres pares i germans: no oblideu res del que haveu après, mentre ha durat el vostre estiueig, i procureu conservar amb tot egoisme els beneficis que haveu rebut de Natura. Sigueu sempre alegrois i canteu el que hagueu après escoltant l'oreig dels arbres i la remor de les ones, i sigueu bons com ho són els ocells que vos han embadalit amb llurs cantúries i refilets. I tingueu sempre present, que l'única mostra d'agraïment que els benfactors de les Colònies desitgen en atenció a llur desprendiment i aquesta Junta per sos trebalis es que vos féu dignes que, en el transeurs de la vida, es presenti alguna ocasió de què algú, en parlar de vosaltres, digui amb admiració i orgull: Ah! ja es veu bé, que han pertangut a les Colònies Escolars.

I a vosaltres, pares i família dels infants, procureu amb vostres actes i desvetllaments, mantenir en la vostra mainada la reserva de salut que han conquistat per al cos, i amb vostres consells i bons exemples, mantenir el caliu de la salut de l'ànima, que han encès en el sojorn que avui fineix i que els ha estat inculcat amb el lema sagrat de Déu i Pàtria.»

Coronació Canònica de la Imatge de la Mare de Déu de la Gleva.

Després del culte degut a la Divinitat i a la sacratíssima humanitat de Nostre Senyor Jesucrist, no n'hi ha un altre que iguali en excellència al culte tributat a Maria, Mare del Fill de Déu, i corredemptora del llinatge humà. Així ho han entès unànimament els Sants Pares i Doctors de l'Església i amb ells, podem dir, tota la immensa comunitat de fidels escampats per tot el món, valentse de la valuosíssima, i gairebé dirià omnipotent, intercessió de Maria envers el seu Fill, per acudir a Ella en tota classe de necessitats espirituals i corporals.

Ella regna en el Cel com a Filla de Déu lo Pare, com a Mare envers lo Fill i com a esposa de Déu lo Esperit Sant. Ella regna en el món com a Mare de tota la humanitat desvalguda, singularment dels cristians, per haver-nos estat donada com a Mare pel seu mateix Fill en la muntanya santa del Calvari. Ella regna en el món, naiment, com a Regina augusta i sobirana, perquè cam a tal l'ha proclamada tot el món catòlic, aixecant-li per tot arreu nombrosíssims temples i prodigant, gairebé fins a l'infinit, bellíssimes imatges en les quals artistes eminents de totes les nacionalitats han fos en el gresol puríssim de la inspiració i talent propis l'afecte, veneració i amor dels seus fervorosos devots.

Maria és Regina per naturalesa i adopció afectuosa dels cristians, singularment a Catalunya, on hi habita un poble marià per antonomàsia, que resa devotament el Sant Rosari de Maria, ple de salutacions marianes, totes tendres i amoroses, dialogant en el càntic harmoniós i entusiasta de les lletanies lauretanes, en les quals es complau anomenant-la repetidament Mare i Regina de l'univers catòlic. I al resar el Sant Rosari, en el quint Misteri de Glòria, contempla tot el poble la coronació gloriosa de Maria en el Cel per mans de la Trinitat augusta com a «Regina i Senyora, Mare i advocada dels Pecadors».

La coronació de Maria ve a ésser el segell d'or posat per la mateixa divinitat, com a complement que culmina les virtuts, gràcies i perfeccions marianes. Així ho ha interpretat la espiritualitat cristiana de tots els segles, podent-se afirmar que ja des de les primeries de l'edat mitjana, la corona com a símbol august de realesa hi ha vingut representant cenyint gloriosament el front immaculat de Maria. I no ha estat suficient aquesta simbòlica figuració cristiana, sinó que àdhuc el poble catòlic ha preiès reproduir el mateix instant solemne i culminant de la Coronació de Maria en els Cels, és a dir, que almenys des la dotzena centúria abunden per tot arreu les representacions on es veuen les augustíssimes persones en Déu Pare i de Déu Fill, amb la presència figurada de l'Esperit Sant, cenyint amb magnífica corona el cap de Maria; éssent altres vegades el propi Fill qui, per les seves mans o bé per ministeri angèlic, corona solemnement a sa santíssima Mare.

Ara bé, la coronació canònica de la imatge de Nostra Senyora de la Gleva, alhora que ens recorda la més alta glorificació de Maria per obra de la Divinitat, ens dóna un testimoni de prestigiosa autenticitat sobre l'antiguitat del culte i multitud de prodigis obrats per la veneranda Imatge que el senyor Bisbe va a coronar solemnement. Avui, com en altre temps, el poble fidel acut amb entusiasme a l'entorn del seu prelat, aprofitant-se d'un medi oportuníssim per testimoniar davant de tothom el tribut d'homenatge filial a llur Mare i Regina, de la qual, en tots els temps i circumstàncies, tantes i tantes proves tenen rebudes de la seva Bondat i Misericòrdia.

Per tant, no hi ha cap dubte, que la gloriosa jornada del dia 8 de setembre, dia de la Coronació, com i també els immediats, seran una fita memorable en els anals de la devoció a la Mare de Déu, sots el celebrat títol de la Gleva, essent la més eloqüent penyora, de com d'aquí en avant les visites dels devots de la Plana a sa celestial Regina augmentaran cada dia, veient-se més honorada en el seu magnífic casal bastit en les fresquívoles riberes del Ter.

La devoció dels ausetans a la Regina de la Plana té de particular la manera com a Ella han acudit, en els temps de públiques calamitats, com de sequedat, inundacions, pestes, guerres i altres tribulacions. Amb aquest motiu es formaven, ja des de moltes centúries en aquesta part unes llargue i pies processons religioses, les quals, sortint de la capital de la Plana o bé d'algun dels pobles comarcals, els fidels es dirigien afligits i esperançats envers l'esplendorós Santuari de la Madona prodigiosa, sollícits del celestial auxili que no tardava a deixar-se sentir en totes les ocasions i circumstàncies de la vida.

Costes de Garraf

SITGES.—Entre els catalanistes d'aquesta vila i de sa comarca, ha desen commemoració de l'Onze de Setembre, com ja vàrem avençar, tindrà lloc el propvinent diumenge, 9 del corrent. El míting se celebrarà als jardins del Prado Suburense, i a la nit, en el mateix centre, es representarà el drama català en tres actes, d'En Josep Maria de Segarra, «El foc de les ginesteres», per la mateixa Companyia que l'estrenà al teatre Romea, de Barcelona.

—El ball dels casats, que va donar-se, diumenge passat, a la nit, a la sala d'espectacles del Casino Prado Suburense, el qual estava del tot guarnit de draperia de variats colors i bellament illuminat, va resultar força lluït, si bé s'hi trobava a faltar aquella nota d'entusiasme i joia que donaven els grups en les seves danses predilectes. La música, a càrrec del sextet Mozart, núm. 1, que dirigeix el mestre senyor Torrents, molt bé en l'execució de l'escollit repertori de ballables.

—En el Pavelló de Mar, també va tenir-hi lloc un lluït ball de cotilló.

Degut a les darreres pluges, les vinyes han millorat molt, amb uns cinc pams de saor que ha penetrat a les terres. Per tant, ara es considera que la collita del vi serà bon xic regular, així com abans de la pluja es creia que es perdria la collita gairebé del tot. Les tasques de veremar no es començaran almenys fins d'aquí una setmana, puix a les vinyes els raïms s'han refet i revenut molt.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

—

De l'incendi d'un bosc

L'incendi d'un bosc a l'alta muntanya, entre Alcover i La Riba (del qual sinistre en donàrem compte ahir, encara dura i és formidable.

Aquest migdia ha pres molt d'increment. A hores d'ara, aquest foc té un front d'uns vint quilòmetres.

Per a l'Exposició del Moble

Ha arribat un empleat de l'Exposició del Moble, de Barcelona, acompanyat d'una parella de Mossos d'Esquadra, per tal de fer-se càrrec d'un dels tapisos que se serven a la nostra Catedral, per tal que figurin a l apropera Exposició del Moble.

De futbol

El Club Esportiu Mora la Nova ara ha pres el nom de C. E. Catalunya.

—El partit de futbol jugat aquesta tarda a Torredembarra, entre els equips Europa i la U. E. de Sans, ha estat guanyat pel primer, per quatre gols a dos, havent quedat en possessió de la copa donada pel senador senyor Payà.

Altres noves

Durnt els temporals ocorreguts dies enrera va caure un llamp a l'església del poble de La Riera, havent produït desperfectes al campanar i a la rectoria. ràcies a Déu, ningú va pendre mal.

—A la missa de campanya que tindrà lloc el dia de la festa de Santa Tecla, sembla que hi pendran part les autoritats més representatives, ultra els sometents de les comarques, sota el comanament del general Pereyra.

—A l'ermita de la Salut s'hi celebrarà aquest any la festa de la Mare de Déu el dia 9 d'aquest mes.

SALT

Benedicció i donació d'una bandera

A Salt, acaba de celebrar-se la gaia festa de la donació i benedicció de la senyera al novell Orfeó Rossinyolesc, dintre el més gran entusiasme, èxit d'organització i amb un temps esplèndid, que ni fet a posta per a donar encara més relleu a la jornada.

L'acte va tenir lloc el dia 26, darrer diumenge d'agost, començant a les nou del matí, per a dirigir-se tot l'Orfeó i la seva Junta a la masia dels marquesos de Camps, donadors de la senyera, formosíssima, i que fou lliurada a l'Orfeó després de breus paraules d'encomi.

Es formà de bell nou la comitiva per a dirigir-se a l'església parroquial, on, a presència de sos padrins, donya Maria de Casanova, marquesa de Camps, i don Jordi de Camps, la senyera fou beneïda amb tota solemnitat pel senyor rector. Ultra els padrins, van pendre també seient al presbiteri les autoritats de Salt, el senyor marquès de Camps i la seva família, el diputat a Corts pel districte En Narcís Pla i Deniel, la Junta de l'Orfeó i una representació tramesa per la Secció Orfeònica de l'Ateneu Democràtic de Girona.

Acabada la cerimònia, va cantarse un solemne ofici per tot el poble, cooperant-hi l'Orfeó, i finalitzada la festa religiosa, sortint de l'església, sota els arbres de la placeta i escoltat amb impressionant recolliment per molt nombrosa concurrència, l'Orfeó va entonar el «Cant de la Senyera», sota l'experta batuta del seu director En Dídac Bover.

No és possible descriure l'emoció que despertaren les notes de la partitura famosa i inspirada de l'excels mestre Millet, que van posar en vibració tots els esperits.

L'Orfeó i el seu director foren felicitadíssims, com també els senyors marquesos, sobretot en poder admirar tothom l'afiligranat i formós treball que hi ha a la senyera, en la qual es distingeix vistosament l'escut de la Pàtria.

A la tarda, a les cinc, i al camp d'esports del Patronat de Sant Lluís, l'Orfeó donà un bell concert, regintse pel programa següent: «Cant de la Senyera», «Sota de l'olm», «L'E-

migrant», «La sardana de les Monges», «Arre, moreu», «Neus que es fonen» i «A sol batent». Totes les composicions foren executades amb tota pulcritud i ajust, com a bastament ho demostraren els aplaudiments insistents amb què tothom va premiar la tasca dels cantaires i llur director.

En un intermedi del programa, En Narcís Pla i Deniel féu un sentit parlament, palesant la seva satisfacció de trobar-se en una festa com la que se celebrava, en la qual la germanor imperava en el seu tot, sense distinció de matisos, de posició, ni de colors de partits. Adreçà una eloqüent felicitació a l'Orfeó, al seu director, i, en especial, als dignissims padrins, i glossà de faisó brillant la significació de la senyera en el seu sentit patriòtic.

Diu també, en paraules escaients, que l'Orfeó ve a restablir la dignificació de la cançó que els nostres avis i els nostres pares cantaven, tot gronxant-nos en el bressol, i a postergar per sempre més la cançó burda, canalleseca i ordinària que pot deshonrar-nos.

Féu allusió al cel blau, sense cap boira, que presideix l'acte, per a fer una comparança i reflexió sobre l'estat de la caduca i desgraciada Espanya, i recomanà persistir en el nostre treball d'esvair l'horitzó de la nostra terra catalana de tots aquells núvols negres que l'enterboleixen.

Felicità els fundadors de l'Orfeó pel seu encert i féu vots perquè la vida artística d'aquest sigui ben pròspera i envejable, acabant el discurs, en mig de llargs aplaudiments.

Una vegada acabat el concert, l'orquestra «Els Rossinyols», de Castelló d'Empúries, contractada expressament a l'efecte, va tocar quatre sardanes que, com les altres sis que es tocaren a la nit, a la Plaça Major, foren puntejades per grans i petits, amb extraordinari ardiment.

Es convenient fer constar que la festa fou purament popular, que tot el poble va adherir-s'hi sense distinció de cap mena, i que ha deixat en tots i tothom un record difícil d'esborrar.

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

—

Acord sobre el Marroc

A la sessió de la Comissió Provincial s'ha pres l'acord, amb el vot en contra del diputat lerrouxista senyor Torruella, de demanar al Govern l'abandó del Marroc i el llicenciament immediat de les tropes.

Incendi a una fàbrica

Ens diuen de Llansà que s'ha declarat un formidable incendi a una fàbrica d'alcohols, propietat del senyor Angel Bosch.

Es calcula que les pèrdues són de 40.000 pessetes, i es creu que el sinistre ha estat ocasionat per una espurna de la caldera. Per sort, no s'ha hagut de lamentar cap desgràcia personal.

Un altre foc

A Torroella de Montgrí s'ha calat foc a la muntanya Miranda, la propietària de la qual és la senyora vídua de Pere Marquès.

S'han cremat uns 600 pins, suposant-se que les pèrdues són de 3.000 pessetes.

Altres noves

Els dies 7, 8, 9 i 10 d'aquest mes celebrarà la seva festa el barri del Carril. La part musical anirà a càrrec de l'orquestra Art Gironí.

— a estat elegit president de la Cambra de Comerç, de la Indústria i de la Navegació, de Sant Feliu de Guixols, En Salvador Janer.

— Els dies 9 i 10 del mes que som se celebrarà a Olot la festa major de la Mare de déu del Tura.

— Ahir va reunir-se la Comissió central de l'Ajuntament, per tal d'encarrilar l'organització de les fires i festes de Sant Narcís.

— A Vilatenent s'ha trobat, a la via del tren, el cadàver d'un home, el qual ha resultat ésser Marian Pérez. Es veu que algun dels trens del matí el va matar.

REUS

Els vinyaters

La Cambra Agrícola de Reus i la seva comarca, convoca per al proper vinent diumenge, dia 9 de setembre, ea dos quarts d'onze del matí, a un gran miting, a l'objecte de parlar i pendre acords en consonància amb els del miting de Falset, responent a la crida de la Unió de Vinyaters de Catalunya.

Festa pomellista a La Riba

Els Pomells de Joventut «Bona Llavor» i «Misericòrdia», el passat diumenge feren una visita de germanor als pomells de La Riba, on foren rebuts per les autoritats i gran nombre de veins.

Al matí, oiren missa, la qual fou cantada pels esmentats pomells; després es ballaren sardanes, anant seguidament a dinar, essent obsequiats amb pastes i xampany.

A la tarda va tenir lloc una simpàtica festa, en la qual es pronunciaren bells parlaments de tons eminentment patriòtics, per oradors de ambdós sexes, els quals foren força aplaudits pel nombrós públic que els escoltava.

Les pomellistes de «Misericòrdia», que van assistirhi en gran nombre, lluien l'escaient caputxa blanca.

Futbol

El primer partit de futbol de la present temporada, jugat diumenge al camp del «Reus Deportiu, entre el seu primer equip i l'«Atlètic», de Sabadell, a causa del mal temps no es veié molt concorregut. Venceren els locals, per 1 a 0.

El temps

La temperatura ha refrescat de valent, degut, sens dubte a les abundoses pluges d'aquests darrers dies.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

—

Nomenament

Ahir, a les set de la tarda, sota la presidència de l'alcalde, hi hagué una reunió, amb assistència dels vocals associats, per tal de nomenar un altre veterinari, tal com la llei mana i degut a l'augment de població.

Van assistir-hi 24 membres, entre regidors i vocals, havent-se presentat dues instàncies. L'una, del senyor Fabià Vidal, i l'altra, d'En Ricard oGnzàlez. La primera obtingu 1 vot i la segona 21.

Fou, doncs, nomenat el senyor Ricard Gnzàlez.

Un plet que interessa

Aquest matí, per l'Alcaldia, s'ha oficiat als propietaris del pati proper al teatre Vinyas, en el sentit que treguin la tanca que van construir sense el permís del municipi, car si contravenen aquesta ordre la brigada municipal serà l'encarregada de ferla desaparèixer.

Regna una curiositat espectant i un interès creixent, per saber com parar àaquest plet, entre l'Ajuntament i els propietaris esmentats.

Altres noves

A les onze del matí ha ocorregut un sensible accident. A unes obres de la casa número 5, del carrer de Cavallers, s'han desprès unes quantes rajoles, arreplegant l'obrer Vicens Banquer. Ha estat auxiliat a la casa de socors d'una ferida de pronòstic reservat a la cara.

— Aquesta tarda, a les set, s'han reunit a l'Ajuntament les comissions de Governació i d eFoment.

— La professora numerària de la Normal d'aquesta ciutat, Na Victòria Moreno, ha sollicitat l'excedència.

— El Rector de la Universitat de Barcelona ha signat el títol de batxiller a favor de l'alumne d'aquest Institut En Ricanyada.

— Ha mort a Rialp el mestre d'estudi N'Antoni Ferrer. (A. C. S.).

— L'inspector de primera ensenyança ha tramès al Rector de la Universitat un informe favorable a l'expedient pel qui es demana d'obrir un col·legi no oficial de nois, al poble de Linyoles, regentat pels Germans de la Sagrada Família.

Els atropells de Badalona

El jutge del districte de la Concepció, En Lluis de la Serna, s'ha inhibit d'entendre en el sumari referent als successos que a Badalona provocaren els elements ministerials per tenir amistat am bla família del municipal Salvador Olivares, mort a conseqüència de des esmentades agressions.

Instrirà el sumari el jutge del districte de l'Audiència, En Marian González de Anudia.

L'Escola d'Indústries Químiques

Conferència del Dr. Agell

La tasca d'un curs. L'engrandiment de l'Escola

Acompanyat en la presidència dels senyors Camins, Borja, Molès i Riquelme, el Dr. Agell, director de l'Escola de Directors d'Indústries Químiques ha donat la seva anunciada conferència.

Fa vuit anys, comença dient, que en dies semblants d'aquest temps de l'any, vinc donant compte de la tasca realitzada per l'Escola de Directors d'Indústries Químiques en el curs anterior.

Aquesta reiteració d'actes, si més no, significa, té la valor de la continuitat. I, per altra banda, amb aquesta feina, tinc la pretensió de donar a l'Escola un aire obert, lliure per tothom, que tothom pugui assabentar-se de l'obra que en l'Escola curs que l'Escola segueix, pugui, si li plau, fer-hi observacions, assajant-hi les seves crítiques; més que més, tractant-se com es tracta en l'Escola, que és eminentment pràctica, d'una obra que realitza de cara a les aplicacions industrials.

Explica d'una manera sintètica, la tasca realitzada en els cursos generals, d'anàlisi i de síntesi, i de les millores i modificacions introduïdes en aquests cursos, que l'experiència i l'ampliació de l'Escola han aconsellat.

Anuncia que per l'octubre vinent seran inaugurats uns nous laboratoris d'electroquímica, muntats de nou, en els quals els alumnes podran realitzar els seus estudis i pràctiques més folgadament i completa.

I això que actualment ja, o sigui en el curs passat, la nostra Escola ha aventatjat la tan mèritament célebre de Charlotenburg, en la qual s'obtenen quaranta cinc productes diferents, mentre en la nostra Escola, ultra aquests quaranta cinc productes, han estat obtinguts altres quaranta productes diferents.

Després de donar una sèrie de detalls respecte a especialitats obtingudes, es refereix als cursets donats a la càtedra internacional de l'Escola per eminents savis, noms mundials, com Charles Moureu, Gabriel Bertrand, Rocasolano, Leprecost.

Les Especialitats

Heu's aquí la relació de les cabdals especialitats obtingudes en l'Escola, al darrers curs.

Electro-Siderurgia i Electrometallurgia: Enric Prat Muria, Cesari Ezcurdia Arrondo, Enric Elizalde Córdoba, Joan B. Amigó Fontanals i Miquel Puig Brutau.

Fabricació de plaques fonogràfiques: Frederic Alsina i Díaz de la Quintana.

Bakelites, Cel·luloide. Indústria de la cel·lulosa: Francesc Araño Selma.

Acid cítric i derivats. Productes farmacèutics: Lluís Dorgebray Sins.

Indústria de la curtició: Antoni Campins de Codina, Lluís Ysamat Bosch i Bartomeu Rodríguez Morban.

Destil·lació de la fusta, hulla i quitrans: Llucià Gonzàlez Salazar i Lluis Oliver Obrer.

Indústria dels vernissos: Joaquim Gómez Costa, Bartomeu Rocabert Roca i Josep R. Grases Martorell.

Indústria de les essències i perfums: Josep A. Gumà Carreras i Lluís Marquillas Farré.

Fabricació de perfums sintètics: Josep Vall Codina i Antoni Sarrà Mas.

Acid sulfúric: Antoni Gaillard Boyer

Ciments i calç hidràuliques i esmalts industrials: Joaquim Peret Gaspà, Gustau Laranza Marsell i Josep Pradell Ferran.

Aprofitament dels residus vínics: Antoni Valls Julià.

Indústries de la goma: Ricard Bagué Farrando

Ferro electrolític i galvanoplàstia: Jesús M. Modolell Modolell.

Tots aquests alumnes han obtingut el grau de directors d'Indústries Químiques.

El creixement de l'Escola

La nostra escola ha hagut d'anar estenent-se per tal de poder donar cabuda a les noves installacions i ampliacions. Heu's aquí l'estadística:

	Metres quadrats
En inaugurar-se l'Escola de Directors d'Indústries Químiques els laboratoris tenien una extensió de. . . .	1.700
Primera ampliació: Sales de forns i laboratoris de química mineral.	700
Segona ampliació: Sala de dibuix, Biblioteca aula, sala d'actes.	853
Tercera ampliació: Laboratori d'Electroquímica.	500
Passadissos, vestíbuls, museu..	1.453
	5.206

L'inaugural vinent

Anuncia que l'obertura del curs vinent anirà a càrrec de l'eminent professor Sabatier, amb el Rector de la Universitat de Tolosa i un representant del Govern francès. També anuncia nous cursos a càrrec d'eminències estrangeres.

Acaba dedicant un fervorós record als senyors Albiñana i Dalmau Oliveras, que tant d'entusiasme sentiren per l'obra de l'Escola, així com als qui en foren alumnes, senyors Monner i Mesa.

Dedica frases d'elogi i de remerciament a l'agrupació d'industrials químics de Catalunya, a la casa Pirelli i a altres, ultra l'Ajuntament i la Mancomunitat, per la coperació que han portat a l'Escola.

Acaba anunciant la celebració a Barcelona del Congrés Internacional de les Indústries del Cuiro, que fins ara s'ha anat celebrant a Berlín, París, Roma, Brussel·les i Londres. Aru se celebrarà a Barcelona, dintre de poques setmanes, i precisament en els locals de l'Escola d'Indústries Químiques. Tot seguit, acaba dient, per all bé de la nostra Pàtria.

En acabar el doctor Agell fou molt aplaudit i felicitat.

D'espectacles

El célebre tenor Ernest Van Dyck, famós en tota Europa, ha mort en una finca situació als voltants d'Anvers, la seva ciutat nadiua.

En 1883, sota un nom fals, car la seva família s'oposava que seguís la carrera del cant, debutà a Brussel·les, interpretant el Preislied d'«Els Mestres cantors».

Després anà a París, on es féu una reputació cantant «Lohengrin». A Bayreuth obtingué gran èxit, amb algunes obres de Wagner.

Van Dyck cantà en les principals ciutats d'Europa. Durant molts anys, fou un dels primers tenors del teatre de l'Opera de París.

Demés del repertori wagnerià, que li valgué grans triomfs, Van Dyck cantà amb èxit «Faust», «Romeo i Julieta», «Werther», «Manon» i altres obres del teatre líric francès.

—

Ahir va acabar a Eldorado l acurta temporada de varietats amb les funcions en honor de la coblejadora Càndida Suàrez.

Demà, dia 7, rebutarà una companyia de sarsuela que bé pot qualificar-se d'excepcional pels elements que la integren.

Paco Gallego, Roser Leonís, Marian Ozores, Carles Rufart, i els célebres ases de l'escena lírica Emili Sagi-Barba i Lluisa Vela, confirmen plenament el qualificatiu.

—

L'empresa del Teatre Poliorama reuní la companyia per a començar els assaigs.

Al davant d'aquesta figuren dos actors, els noms dels quals són ja avalats pel públic de Barcelona.

Alfons Tudela, el qual tingué encerts tota la temporada anterior, seguirà augmentant els seus èxits en la que va a començar.

Pep Portes, que anys endarrera actuà en aquest teatre en la maduresa del seu art, farà passar al públic moments riallers amb la seva gràcia de bona llei.

Agnès Pérez Indarte, actriu exquisida, Ns la primera actriu contractada que, junt amb les senyores Medina, nova també en aquest teatre, Palència C. i A. Gascó, Quirós i De los Ríos, són el complement femení de la gent jove de la casa.

Segueix en son lloc la insubstituible Dolors Cortés, que junt amb Maria Ferrer i les senyores Montilla, Martí i Camarero, formen l'elenc de les actrius de la Companyia.

D'actors no hi ha gran varietat; només n'hi ha una d'alta: Emili Santiago, seguint en l'elenc, Armet, Parrenyo, Venegas, Camarero R. i L. Carnicero, Vico, Gascó, Pasos, Olano, etc., en una paraula, els mateixos que la passada temporada.

Obres: Aquesta és la qüestió batallona, però per a fixar la seva orientació en les represes, donen el primer cartell dels eximis saineters germans Quintero «Los Galeotes», n espera de les estrenes que començaran amb l'obra «El tiempo de las cerezas».

TEATRE DEL BOSC

Wagner ha aparegut aquesta temporada, amb l'òpera «Lohengrin». L'intent de l'empresa era força lloable, però al mateix temps molt arriscat. Aquestes òperes requereixen una preparació, de la qual a vegades es pot prescindir en les altres; cal comptar amb una bona orquestra i no menys bons cantants. Al Bosc era difícil conjuminar tots aquests elements. No obstant, cal confessar que «Lohengrin» tingué una acceptable interpretació, especialment per les primeres parts.

La senyoreta Vinyas encarnà el paper de «Elsa» amb força distinció, cantant amb sentiment i entonació. Malgrat això, se la veié vacil·lar en certes ocasions. La senyora Gallinat, defensant-se en el paper d'«Otruda», car les seves facultats vocals no estan a l'altura del seu talent escènic. El tenor Saludas, resultà un bon «Lohengrin». Cantà la sortida mestrivolament, i en tota l'obra sabé aguantar-se com a bo. En el raconto del quart acte, aconseguí una merescuda ovació. Cal agrair-li la deferència d'haver-lo cantat en català. El baríton Valls, com sempre, encertat i lluint la seva potenta veu. Discret En Bataller. Malament els chors i els trompeters. L'orquestra, malgrat els esforços del mestre Vehils, molt deficient, creiem que amb els bons professors que tenim, hi ha dret a exigir-los un xic més de cura en l'execució de l'obra.

El públic com sempre, omplí de gom a gom, el teatre i aplaudí amb entusiasme els acabaments de cada acte, en els quals sortiren els principals intèrprets a la llotja scènica, a recollir les demostracions d'entusiasme d ela concurrència.

MERCE NICOLAU AL TEATRE BARCELONA

Per a demà divendres, dia 7, està fixada la data de ldebut de Mercè Nicolau, al teatre Barcelona, junt amb la Companyia que dirigeix el primer actor i director Enric Giménez.

Aquesta companyia debutarà amb la traducció de l'obra del Teatre Francès «La famme», de Charles Méré, obra de gran èxit a París, i d'una forta emoció i gran teatralitat. La segona sessió serà per al dia 8, amb l'obra del modern Teatre Rus, d'una extraordinària força dramàtica, una de les que assolí un gran èxit a Anglaterra i Alemanya, i que porta per títol «Gelosia».

Seguidament s'estrenarà l'obra del vigorós dramaturc Juli Vallmitjana, «Cants d'Orient», en la qual el potent dramaturg ens mostra les passions i els caràcters d eles antigues tribus de gitanos de l'Orient.

De les altres estrenes, anuiem donant-ne detalls als nostres lectors.

—

Lempresa del Tivoli ha signat un contracte amb el baríton Frederic Caballé per a estrenar a Barcelona l'obra del mestre Lluna «Benamor».

La companyia d'En Caballé començarà la seva temporada al Tivoli el dia 16 de gener, essent el més probable que en la funció inaugural s'estreni ja l'esmentada opereta la qual serà la base de tota la temporada.

Tancaran els espectacles?

L'Associació d'Empresaris d'Espectacles ens tramet la següent nota:

«Com que es ve parlant d'un proper conflicte teatral, originat principalment per les discrepàncies de músics i choristes, amb les empreses teatrals, per a ilustrar l'opinió pública interessa a la nostra Associació fer constar, que llurs peticions de rebaixa pel que toca als músics i algunes alteracions introduïdes en les seves bases i dels choristes, obeeixen al desig o més ben dit a la necessitat de què es puguin sostenir els negocis teatrals, la qual cosa és impossible amb el règim actual.

I malgrat que també pel que atany als artistes s'han fet modificacions, aquestes foren discutides amb la representació del seu sindicat, arribant a un acord en diverses conferències. El mateix ha esdevingut amb altres sectors teatrals.

Però l'èxit no ha coronat la gestió amb els músics i choristes; havent-se fins negat a discutir tota innovació que altenés el «statu quo» teatral. I perquè l'opinió es faci càrrec del seu abast, aquesta associació posa de relleu que els punts en coincideixen aquells elements contra les aspiracions dels empresaris, estan en declarar intangibles les plantilles teatrals i negar-se a concedir hora i mitja de descans en les de dues, entre els espectacles del dia de festa.

Els empresaris reduïren llur petició als dies de festa, essent així que les bases de Madrid diuen textualment en el seu número deu: El professor gaudirà, en tot cas i sense limitacions, d'una hora i mitja per a sopar entre l'espectacle de la tarda i el de la nit». A Barcelona no es pot fer altre tant, ni tant sols els dies de festa.

Convé remarcar la base segona de Madrid que textualment diu: «Les empreses lliurement, o els mestres directors, fixaran el nombre de professors i l'especialitat de cada un (Llistes que afecten i visen després els professors).

Aquí a Barcelona una plantilla així quifida, impedeix donar determinats espectacles, més senzills, per exemple, en teatres ja classificats, la qual cosa passa amb els choristes.

Només es proposa aquesta Associació cridar l'atenció sobre uns extrems que poden i han d'ésser modificats en interès de tothom, del públic d'una manera especial, i fa ressaltar que al costat de la intransigència d'altres, tal vegada els més interessats en la vida del teatre que comprenen la necessitat de donar facilitats a un negoci, que, en general, només en té el nom.»

La contribució

Per la Cambra Mercantil d'aquesta ciutat s'ha tramès el següent telegrama:

«Ministre de Finances. — Madrid.— La Cambra Mercantil de Barcelona, en tenir l'honor de saludar a Vuecència es plau de pregar-li encarescudament se serveixi ordenar que s'observin majors consideracions amb el públic en l'exacció dels tributs de l'Estat, ja que actualment constitueix una molèstia considerable i un sacrifici, estar al corrent en el pagament de les contribuicions, pregant-li, per tant, que se serveixi informar-se exactament de la forma de recaptació d'aquesta capital, que amb seguretat veurà la necessitat urgent de posar-hi remei al mal que li denuncia. — El president, Josep Cabré.»

ELS ESPORTS

EXCURSIONISME

La Secció d'Excursionisme del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria assabenta tots els seus consocis que assistirà oficialment a la IV excursió col·lectiva de Catalunya, que, sota el patrocinatge de la Lliga d'Entitats Excursionistes de Catalunya, se celebrarà el dia 16 de l'actual setembre a Sant Celoni i Olzinelles i els convida a acompanyar-la.

Per a tenir dret a bitllet especial, cal inscriure's i recollir el bitllet provisional a la Secció Permanent d'Esports i Excursons del Centre, on donaran detalls i programes durant tot el dia 7 del corrent.

—

La Secció Excursionista de la S. C. Joventut Terrassenca ha organitzat per al provinent mes d'octubre una cursa regional de marxa excursionista per a parelles mixtes, que farà un recorregut d'uns deu quilòmetres aproximats pels afores de Terrassa, amb sortida i entrada a la mateixa ciutat.

Per a aquesta cursa hi ha disposats els següents premis:

Cinc primers premis per als cinc equips que facin el recorregut en més poc temps.

Un premi d'entitat a la societat que hi surtin tres equips millor classificats.

Gran nombre de presents de generosos donants.

Es prega a les entitats excursionistes que no tinguin noticia d'aquesta cursa, de voler demanar detalls a la Societat organitzadora, carrer de Sant Francesc, 52, Terrassa.

—

El Centre Excursionista Barcelonès celebrarà durant ls dies 7 al 9 les excursions següents:

A les altes valls del Fresser i del Ter, fent-se aquest recorregut: Ribes, Gorges del Fresser, Puig de Bastiments, Santuari de Núria i Puigmal.

A les Guilleries, itinerari: Vich, Folgarolas, Sant Romà de Sau, Carós, Susqueda, el Pasteral i Girona.

També aquest Centre es complau a recordar als seus consocis i amics, que fins el dia 7, a les dotze de la vetlla, es desspatxaran contrasenyes per a adquirir els bitllets definitius i donar dret a assistir a la IV excursió col·lectiva a Sant Celoni, organitzada pel C. E. Rafel Casanova, amb la cooperació del G. E. Infatigable, i patrocinada per la Lliga d'Entitats Excursionistes.

—

Avui, a les deu de la vetlla, el diputat de la Mancomunitat de Catalunya En Manuel Massó Llorens donarà una conferència a la sala d'actes del Centre Excursonasta Rafel Casanova, desenrotllant el lema d'aquest centre: «Pàtria i excursionisme».

—

Es posa a coneixement de totes les entitats excursionistes que fins el dia 9 a les dotze de la vetlla, es facilitaran contrasenyes per a assistir a la IV excursió collectiva a Sant Celoni a l'estatge social de l'entitat organitzadora, Sant Domènec, 7, principal (G.), al preu de 5'20 pessetes anada i tornada.

—

El C. E. Rafel Casanova, farà el dia 9 al matí una sortida familiar a Sant Llorenç amb l'objecte de dipositar un ram de llorer a la tomba del qui fou primer Conseller en cap, símbol de les nostres llibertats, en Rafel Casanova, lloc de reunió: Passeig de Gràcia a tres quarts de vuit del matí.

—

Per als dies 8 i 9, aquest mateix Centre farà una extraordinària excursió al Gironès, sota el següent itinerari: Girona, Amer, Pla del Godai, Santuari de Rocacorba, muntanya de Sant Mauricí, Santa Maria de Porqueras i estany i poble de Banyoles i tornada per Girona.

El Comitè de Gimnàstica del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i ed la Indústria, ha organitzat pel proper diumenge dia 9, una sortida a Calafell per a visitar la Colònia Vilamar, on tindrà lloc una festa que dedicarà la mainada en obsequi als excursionistes.

Lloc de reunió, Baixador del Passeig de Gràcia, a les cinc del matí.

—

El Grup Excursionista «Montcau», farà el proper diumenge dia 9, una excursió al Castell de Palafolls, on collirà una branca d'olivera que com a símbol d'homenatge en farà ofrena als màrtirs de 1714, sota el següent itinerari: Tordera, Castell de Palafolls i Malgrat. Lloc de reunió: Estació de França a les 4'45.

—

El Centre Excursionista Barceloni, celebrarà els dies 8 i 9 una excursió a les Guilleries, amb aquest recorregut:

Vich, Folgarolas, Sant Romà de Sau, Carós, Susqueda, El Pasteral i Girona.

I els dies 7, 8 i 9, excursió a les Altes Valls del Fresser i del Ter, fentse l'itinerari següent:

Ribes, Gorges del Fresser, Puig de Bastiments, Collada de Nou Fonts, Santuari de Núria, Puigmal i La Molina.

MOTOR

De l'Autòdrom de Sitges. — Ultra les dues magnifiques Copes cedides pel Rei la casa Election ha remès a la direcció de l'Autòdrom dos superbs rellotges cronòmetres d'or i dos d'argent, també de la dita marca destinats a premis.

MARITIMES

Els campionats d'Europa.—Aquests campionats, la magna festa del rem europeu, ja que hi han concorregut nou nacions, se celebrà diumenge passat al formós llac de Como (Itàlia).

Aquest any la nació que ha fet un paper més brillant ha estat Suissa, pel qual motiu ha conquerit per cinquena volta la «Coupe Glandaz». Els anys que Suissa ha guanyat aquesta Copa són, el 1912, primer any que va obtenir trofeu, el 1920, el 1921, el 19p2 i aquest any.

Itàlia s'ha endut la regata dels vuits, essent la segona volta que la guanya, havent estat el primer any el 1921. La valor d'aquesta regata ha estat el poder vèncer en el mixt Lyon-Villefranche, campions de l'any passat.

Els resultats tècnics de les proves són els següents:

«Outrigger» a 4, premi de França. Primer: Suissa (R. C. Lausana), format per Albercht, Frey, Prosbt, Ligg i Steiger, timoner. Segon: Hallanda (Lage-Delf). Tercer: Hongria (Paimonia E. C.). Quart: França (S. N. de la Marne). Cinquè: Itàlia (Buncitoro de Venècia). Sisè: Bèlgica (U. N. de Brusselles). Setè: Club de Mar de Barcelona. Vuitè: Xecoeslovàquia (N. K. Eslàvia de Praga). Novè: Portugal (S. C. Oporto).

En aquesta regata els nostres representants foren vençuts per menys de mig bot.

«Skiff», premi de Bèlgica.—Primer: Suissa (Grashopper C. de Zuric), Dr. Bosshard. Segon: Holanda (C. d'Amsterdam), Gunter. Tercer: Txecoeslovàquia (C. A. K. Roudmil), Zuike. Quart: Itàlia (S. C. Olona de Milà), Caceralanza. Cinquè: Bèlgica (U. N. de Brusselles), Roman. Sisè: França (S. N. de la Marne, Stok, i setè, el nostre representant Serramalera, del R. C. M. de Barcelona, qui fou vençut per cinc segons dels «Skiffmann» francès.

«Outrigger» a dos, premi de l'Adriàtic. — Primer: Suissa (S. N. de Ginebra), format per Condenau, Feiber i Lachapelle, timoner Segon: Itàlia (S. C. Quirini de Venècia). Tercer: França (E. N. de Boulogne). Quart: Bèlgica (C. N. de Gant). Cinquè: Hollanda (William).

Els vencedors d'aquesta regata són els mateixos que l'any passat guanyaren al nostre port.

«Double Scull», premi de Suissa. — Primer: Suissa (Grashopper de Zurich), format pel Dr. Boshard i Toma. Segon: Holanda (Lage-Delf). Tercer: Itàlia (R. S. C. de Milà). Quart: França (S. N. de la Marne). Cinquè: Bèlgica (U. N. de Brusselles).

«Outriggers» a vuit, premi d'Itàlia. —Primer: Itàlia (Diadora de Zara), format per Miller, Tomatto, Franor, Cattalmich, Cattalmich (G.), Grivelli, Sorich. Cattalmich (A.) i Galazzo, timoner. Segon: Suissa (See Club de Bienne). Tercer: Txecoeslovàquia (A. C. de Rondvice). Quart: França (Mixte, Lyon-Villefranche. Cinquè: (U. N. de Brusselles).

Després del resultat obtingut pels nostres vogadors, és d'esperar que els Clubs d'aquí adreim llur actuació envers la bona formació de vogadors i equips perquè ens puguin posar en un envejable lloc entre les nacions avançades en el rem.

AVIACIO

Estocolm, 5. — L'aviador francès Dagneau ha realitzat el trajecte París-Estocolm a la velocitat mitja de 200 quilòmetres per hora. — Havs.

La colònia escolar de Llavaneres

El més gran dels èxits acompanyà enguany la Colònia escolar que l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana envià al pintoresc poble de Sant Andreu de Llavaneres. Estava integrada en la seva totalitat per alumnes de l'Escola Catalana de l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, la Comissió d'Escoles del qual (composta pel seu president, doctor Torelló; secretari, N'Ermengol Vilà, i el soci protector, senyor Canela, ultra el professor, En Josep Mascort), visità els nois, obsequiant-los amb caramels, i premiant llur bona conducta amb un llibre de saba catalanesca a cada un, i el senyor Canela, amb un acte de generositat que verament l'honora, féu un important donatiu en metàl·lic per a sufragar les despeses de totes les excursions.

Els nois, sota la direcció del mestre En Lluis Piquer, auxiliat per En Joan Parera, alternaven els banys de mar i de sol a la platja, amb exercicis gimnàstics i corregudes pels boscos i cristallines fonts d'aquells bells paratges que alegraven amb els patriòtics cants de la terra, com «L'Arbre sagrat», «Els Segadors», Himne Excursionista, i tants d'altres, no mancant-hi les lliçons de Geografia i Història catalanes, relacionades amb la localitat, així com sobre els boscos, arbres, insectes, ocells útils a l'agricultura, etcètera, i tot ho feien constatar en llur «Diari», il·lustrat amb gran nombre de dibuixos de tot el que visitaren.

Mereixen parágraf especial les encisadores ensems que instructives excursions al pic de Montal, on un hom s'extasia en la contemplació de formosíssimes fondalades d'una exuberant vegetació, coronades pel Corredor, Montnegre, Montseny, alternant amb els riallers pobles de la Marina i besats per les ones de la nostra mar, que es perd en la immensitat de l'horitzó; a Canyamàs, on foren curulls d'obsequis pel eclosíssim senyor rector i la colònia estiuenca; a Sant Vicens de Llavaneres i Caldetes, quals habitants es deixondiren en un bell matí, quan tot just el sol es reflectia en llurs claraboies i lluents terrats, a l'encis dels cants infantils; en fi, a Arenys de Mar i Mataró, deixant amb recança el tren des de les finestretes del qual miraven, embadalits, com en una pel·lícula cinematográfica, xalets, jardins, banys i altres riqueses de la nostra incomparable costa.

Cal, així mateix, fer constatar els substanciosos berenars i preats obsequis d'En Josep Magrané, N'Higini Majem, senyor Solà, doctor Ricard Martí, vidua Matas, i del ferm catalanista N'Eduard Ferré, el qual, als seus valuosos donatius, va afegir-hi un artístic llacet de les quatre barres que lluiren joiosos en llur viatge de tornada a Barcelona mestres i nois.

El bon tractament de la Casa Cotxa, on s'estatja la colònia, no va desmerèixer pas del donat altres anys, resultant, de tot això que deixem transcrit, augment de pes, excel·lent salut, la joia del viure i un pregon agraïment als bons patricis qui amb tant d'altruisme i patriticisel s'interessen per la gran obra cultural i patriòtica de les colònies escolars de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

F.C.BARCELONA

SERVEI DE BAR

Es posa en coneixement de les persones que desitgin concórrer al concurs obert per a l'adjudicació del servei de Bar al camp de Les Corts, que les proposicions seran admeses fins el dia 12 del corrent setembre.

FESTES MAJORS

A SANT GERVASI

Programa de les festes que tindran lloc durant els dies 8, 9, 10 i 15 de setembre al carrer de Vallirana.

Dia 8. — A les set del matí, gran Traca de 92 metres. A les onze, Passada per l'acreditada Banda orquestra Trillas (Grup Tranquils). A les quatre de la tarda, Sortija per a la mainada amb premis en metàllic. A les set, Elevació de globus. A les deu de la nit, espléndid ball per l'esmentada banda.

Da 9. — A les quatre de la tarda, gran carrera a peu, nomenada Volta a Sant Gervasi. A dos quarts de cinc, elevació de globus, havent-n'hi un de vuit metres el qual serà tripulat pel capità Cartró. A les cinc, ball infantil, els rams i joia seran confeccionats expressament. A les deu de la nit, gran ball. Repertori modern.

Dia 10. — A les set de la tarda. Elevació de globus. A les deu de la nit, gran ball, repertori modern.

Dia 15. — A les deu de la nit, gran ball de Capvuitada.

A HORTA

Programa per a les festes que celebrarà el Lawn-Tennis Club d'Horta (situat a l'extrem de la Rambla Campoamor) en els seus jardins, amb motiu de la festa major:

Dia 8 de setembre: A dos quarts de sis de la tarda, inauguració de l'espléndid envelat-jardí. Primer ball, executant-se un escollit programa.

A dos quarts d'onze de la nit, ball.

Dia 9: A les onze del matí, sortint de l'ofici, extraordinària audició de sardanes, per la cobla La Principal Barcelonina.

A dos quarts de sis de la tarda, ball.

A dos quarts d'onze de la nit, ball de gala.

Dia 10: A dos quarts de sis de la tarda, en obsequi als infants de les famílies dels socis, ball infantil.

A dos quarts d'onze de la nit, extraordinari ball de confetti.

A LA SALUT

Dissabte dia 8, se celebrarà com de costum la tradicional Festa Major del Santuari de Nostra Dona de la Salut, i de la populosa i pintoresca barriada del seu nom. Amb tal motiu, al Santuari tindran lloc els següents cultes:

A les vuit del matí, missa de Comunió amb plàtica preparatòria. A les deu, solemne ofici cantat a tota orquestra per la Capella de Música de Nostra Dona dels Angels. Serà celebrant el reverend rector de Sant Joan de Gràcia, doctor Forns, i predicarà el reverend P. Josep Planas, de la Companyia de Jesús. A les dotze es dirà una missa resada.

A dos quarts de set de la tarda, es cantarà el Santíssim Rosari, i seguidament els típics goigs de la Verge de la Salut.

Diumenge, dia 9, a dos quarts de set de la tarda, començarà una solemne novena en honor de Nostra Dona de la Salut, predicant el primer dia el reverend Valentí Martí, prebere, i els següents el reverend P. Valentí Pons, de l'Orde de Sant Francesc.

Un nodrit chor de distingides senyoretes de la barriada, cantarà cada dia escollides composicions religioses i els goigs de la Verge.

A SANT CUGAT DEL VALLES

Programa de les festes que es celebraran a la Sala de Festes del Parc Municipal.

Dia 8.—Tarda, a les quatre: Sessió de Skating-ring a la pista.

A les cinc: Passada, per la banda «Catalunya», que des de l'estació del ferrocarril i passant pels principals carrers de la vila es dirigirà als jardins del Parc.

A les sis: Festival, amb sardanes i balls populars a la pista.

Nit, a les deu: Funció de gala a la Sala de Festes, a càrrec de la companyia de sarsuela que dirigeix el primer actor Albert Cosin; mestre director i concertador, Emili Blay; primera tiple còmica, Amada Alegre; primera tiple cantant, Pepeta Torino; l'aplaudit tenor Felip Perès; segones tiples, Tereseta Màs, Ernestina Romero, Ampar Romero i Joaquima Martínez; actors, Santiago Llorca, Jaume M. Gascó, Emili Peiró, Valentí Martés i Antoni Mata; 14 choristes d'ambdós sexes. Es representarà l'opereta amb un acte i tres quadros «La niña de los besos», creació de la primera tiple còmica Na Amada Alegre i del primer actor N'Albert Cosin, secundats per tota la companyia i el chor general, la sarsuela en dos actes i quatre quadros, lletra d'en Ramos Martín i música del mestre Guerrero, «La Montería».

Dies 9 i 10.—Tarda, a les cinc: Lluits balls de societat, per l'orquestra Unió Filarmònica.

A les vuit: Serenada a la Casa de la Vila.

Nit, a les onze: Gran concert instrumental als jardins del Parc, per l'orquestra Unió Filarmònica, executant magistrals obres dels grans mestres clàssics i moderns.

A les dotze: Espléndids balls a la Sala de Festes.

A MOLINS DE REI

La Joventut Catòlica està preparant el cartell de festes per a la pròxima Festa Major de Sant Miquel. Encara que manquen ultimar alguns detalls podem afirmar amb absoluta seguretat que hi haurà funció teatral, posant-se en escena una obra de fama per una companyia barcelonina d'aficionats. També donarà un concert el llorejat Orfeó Pàtria estrenant algunes obres magnífiques. Tindrà lloc també un festival pomellista en el qual prendrà part probablement l'esbart infantil donat la conèixer suara, que tant èxit obtingué amb els sus ballets populars. I per acabar de completar el programa, tampoc mancaran les acostumades audicions de sardanes, que aquesta vegada aniran a càrrec d'una cobla de força prestigi, a més a més d'una festa popular a l'aire lliure en la qual hi haurà jocs infantils i curses ciclistes d'obstacles i de cintes, aquestes confeccionades per distingides damiselles de la Vila.

En resum, promet ésser un programa lluit i complet.

A CALDETES

Programa de les festes que celebrarà el Casal Català de Caldes d'Estrach durant els dies 8, 9 i 10 de setembre.

Dia 8. Matí: a les onze, Sardanes.

A dos quarts de dotze, Inauguració de l'exposició escolar.

Repartiment de premis als alumnes de l'escola.

Míting patriòtic d'homenatge a la Llengua Catalana en el qual prendran part els senyors Baró de Güell diputat pel districte, Antoni Miracle, diputat per Sant Feliu del Llobregat, Enric Mainés, primer Tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona i Massó i Llorens, Ventura Gassol, Martí Esteve i Pallarola, de «Nostra Parla» i representants de «La Protectora de l'Ensenyança Catalana i altres.

Tarda: a dos quarts de quatre, sardanes. A dos quarts de sis, ball.

Nit: a les deu, sardanes. A dos quarts d'onze, presentació del Ball Infantil de Gitanes.

Dia 9. Matí: a les dotze, sardanes.

Tarda: a dos quarts de sis, Sessió de Ballets Populars Catalans per l'Esbart Folk-lore de Catalunya que dirigeix En J. Rigall.

Nit, a les deu, sardanes. A les onze, ball.

Dia 10. Matí: a les dotze, sardanes.

Tarda: a dos quarts de quatre, sardanes. A dos quarts de sis, comiat del Ball de Gitanes i seguidament ball.

Nit: a les deu, sardanes. A les onze, ball.

Aquestes festes seran amenitzades per l'orquestra-cobla Nova Harmonia, de La Bisbal.

AL «F. C. ESTRACH»

Partit entre el Catalunya de Les Corts, contra l'equip local disputantse la Copa de l'Ajuntament.

Dia 9 a les quatre de la tarda. El Martinenc contra l'equip local jugantse la Copa del Baró de Güell, amb assistència de les autoritats i el senyor Baró de Güell.

A CAN TUNIS

A l'Ateneu Obrer de Can Tunis, amb motiu de la Festa Major d'aquella barriada, celebrarà durant els dies 7, 8, 9 i 10 d'aquest mes festes, que consistiran en una funció teatral, balls, futbol, repartiment de premis als alumnes de les escoles de l'Ateneu, concerts per la Agrupació coral «La Lira tunisenca».

Han promès la seva assistència a aquests festeigs representacions de l'Ajuntament, i Mancomunitat.

No se sap perquè en els programes s'ha prescindit de la llengua catalana.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

MOVIMENT DEL PORT

Dia 5.

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Sacs», de Huelva, amb mineral.
Vapor francès «Jarlot» de Mazagán amb ous.
Vapor francès «Carnoules» de Mazagán, amb ous.
Vapor espanyol «Peñalba», de Gijón, amb carbó.
Vapor espanyol «Trini», de Màlaga, amb càrrega general i 101 passatgers.
Vapor holandès «Slot Honingen», de Màlaga, amb càrrega general.
Vapor noruec «Geir», de Vigo, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Mahón», de Mahó, amb càrrega general i 33 passatgers.
Veler italià «Nunzia», de Bosa, amb carbó.
Llagut espanyol «Manuel II», de Vinaroç, amb càrrega general.
Vapor
Vapor italià «A. Scarsellini», de Marsella i escales, amb càrrega general i passatge.

tVAIXELLS DESPATXATS:

Goleta espanyola «Isabel», amb càrrega general, cap a Tarragona.
Vapor espanyol «Vicente La Roda», amb càrrega general, cap a València.
Llagut espanyol «Teresa», amb càrrega general, cap a Sant Carles.
Pailebot espanyol «Soledad», amb càrrega general, cap a Màlaga.
Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.
Veler italià «Catalogna», en llast, cap a Siniscola.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor anglès «Castelar», amb càrrega general i de trànsit, cap a Tarragona.
Vapor noruec «Villa», en llast, cap a Alger.
Vapor espanyol «Tirso», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.
Vapor espanyol «Sagunto» amb càrrega general.
Vapor espanyol «Marqués de Turia», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

LA CAMBRA DE COMERÇ I ELS NOUS MINISTRES

Amb motiu de la darrera crisi i del canvi de titulars es tres ministeris la Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona ha lliurat els següent telegrames:

«Excelentísimo señor don Félix Suárez Inclán. — Ministro de Hacienda. — Cámara Comercio y Navegación Barcelona felicítale por haber sido llamado desempeñar nuevamente Ministerio Hacienda, esperando, fundada en sus doctrinas y antecedentes, acentuará política economías su antecesor, oponiéndose continuen dispendios que España no puede soportar y tendrá energías suficientes para que política económica exterior oriéntese en beneficio intereses España. — Salúdanle cordialmente. Presidente accidental, Antonio Massó. — Secretario: Bartolomé Amengual.»

«Excelentísimo señor don Manuel Portela. Ministro de Fomento. — Cámara Comercio Navegación Barcelona al felicitarle por haber sido nombrado ministro Fomento, no puede menos lamentar que vaivenes política le hayan arrebatado de un puesto en que tan útiles servicios prestaba al país en beneficio de la paz social, confiando en que el conocimiento que posee de las realidades de esta desgraciada ciudad servirán para que la política Gobierno en Barcelona se adapte más a ellas que en tiempos anteriores a su desempeño Gobierno civil. — Salúdanle cordialmente.. Presidente accidental: Antonio Massó. — Secretario: Bartolomé Amengual.»

«Excelentísimo señor don Luis de Armiñán. Ministro Trabajo, Comercio Industria. — Cámara Comercio Navegación Barcelona felicítale efusivamente por haber sido llamado desempeñar un ministerio tanta importancia para los intereses que esta corporación representa oficialmente y del cual depende, confiando en que su paso por él será de gran provecho para elementos económicos.—Salúdanle afectuosamente. Presidente accidental: Antonio Massó.— Secretario: Bartolomé Amengual.»

«Excelentísimo señor don Miguel Villanueva.—Madrid. — Cámara Comercio Navegación Barcelona al agradecer atenciones que le ha dispensado durante su permanencia departamento Hacienda, lamenta haya tenido que dejar Ministerio por oponerse nuevos sacrificios Tesoro, ya esquilmado por una aventura que amenaza coon arruinar Estado si no se le da pronto solución definitiva, y felicítale por su patriótica actitud. — Salúdanle con todo afecto. Presidente accidental: Antonio Massó. — Secretario: Bartolomé Amengual.»

«Excelentísimo señor don Joaquín Chapaprieta. — Madrid. — Cámara Comercio Navegación Barcelona agradece atenciones con que la ha honrado durante su permanencia Ministerio Comercio así como a sus representantes en organismos centrales y por interés demostrado en favor exportación. — Presidente accidental. Antonio Massó. — Secretario: Bartolomé Amengual.»

«Excelentísimo señor presidente Consejo Ministros. — Cámara Comercio Navegación Barcelona con ocasión última crisis considérase deber manifestarle su opinión contraria política síguese Marruecos, pues ocasionando gastos fabulosos contribuye sobremanera desequilibrar presupuestos, aumentar enormemente deuda flotante con perjuicio nuestra divisa y sustrayendo trabajo gran parte nuestra juventud que va con admirable patriotismo derramar sangre generosa en ingratas tierras África desequilibra aún más nuestra economía por otra parte castigada gravemente por política económica exterior que amenaza causar nuestra ruina Esta Cámara que entiende debe limitarse exponer sincera y lealmente su parecer en orden económico sin entrar en juicios sobre aspectos políticos y militar que no son de su incumbencia considérase obligada, sin embargo, añadir entiende es indispensable dar problema rápidamente solución definitiva.— Presidente accidental: Antonio Massó. — Secretario: Bartolomé Amengual.»

BORSA DE BARCELONA

5 setembre de 1923

COTITZACIO UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords entre 69'30 i 69'15, Alacants de 69'00 a 68'90, Gran Metropolità a 152'75 i queda ofert a 152'50, Transversal a 171, Autòmnibus a 98'00, i Felguera a 53'25.

A la tarda, a la Casa Llotja, a fi de mes: Es fa de Nords de 69'20 a 69'00 i a 69'05, Alacants de 69'00 a 68'80, Colonial a 69'50 i a 69'65, Plates a 47'00 i a 46'85, Algües a 119'50, Autòmnibus a 98'00, Gran Metropolità a 152'50, i Transversal a 171'00.

Per primera vegada s'han introduït en el mercat de les accions a terme les de la S. A. Coliseu Metropolità Cinema, que s'han fet a 100'25 i a 100'50, quedant sol·licitades a 100'65.

Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords de 69'10 a 69'00, i Alacants de 69'00 a 68'85 i a 68'90.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es puja 0'10 de Nords i 0'15 d'Alacants.
De le del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es baixa 0'15 de Nords i d'Alacants no hi ha variació.

COTITZACIO DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 42'00; suïssos, 134'85; belgues, 34'50; lliures, 33'79; lires, 31'90; dolars, 7'48; marcs, 0'00007, corones, 0'015; i corones sueques, 2'00.

AL COMPTAT. COTITZACIO DE VALORS NO INSCRITS ENCARA EN EL BUTLLETI OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7 %, «1921», a 100'35.
Barcelona Traction and Light Power 7 %, pref., * a 115'00.
Ferrocarrils de Catalunya 6 %, * a 102'50.
Companyia Espanyola de Colonització 6 %, * a 94'50.
P. C. Cremallera de Montserrat 6 %, * a 101'50.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 99'50.
S. A. Colònia Güell 6 %, a 93'75.
Societat Gallega d'Electricitat 6 %, a 97'00.
Gran Molins Bascos 8 %, * a 94'00.
Mines de Potassa de Súria 7 %, * a 99'50.
Gran Metropolità 6 %, * a 98'50.
General Tramvies de Barcelona 6 %, * a 101'75.
Hotel Ritz 7 %, * a 91'00.
Ajuntament de Sevilla 6 %, a 95'00.
Productes Pirelli 6 %, * a 96'50.
Unió Elèctrica de Catalunya 6 %, a 94'25.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

Deutes Estat

Interior	A	72'00
»	B	72'00
»	C	71'95
»	D	71'95
»	E	*72'00
»	F	*71'70
»	G I H	71'60
Exterior	A	88'25
»	B C D	88'20
»	E	88'20
»	F	88'15
»	G I H	87'90
»	A	87'90
Amortit. 5 %	B	93'25
»	C	90'75
»	D	90'65
»	E	*95'60
»	F	*96'60
Amortit. 5 % 1917	A	93'40
»	B	*95'10
»	C	96'40
»	D	*96'30
»	E	*96'20
»	F	*95'10
Tres. v. gener	1924 A.	*101'00
» v. »	1924 B.	102'00
» v. febrer	1924 A.	102'55
» v. »	1924 B.	101'65
» v. octubre	1923 A.	100'55
» v. »	1923 B.	*100'55
» v. nbre.	1923 A.	*100'10
» v. »	1923 B.	100'30

Estrangers

Cèdules Argentines 6 %	2'454

Obligacions

Port de Barcelona	*89'00
» de Melilla	*100'85
» de Sevilla s. D.	94'00
» de Gijón Musel	*95'00
Gob. Imp. Marroc 5 %	80'00
Caixa d'Emis. 5 %	93'15

Ajuntaments i Diputacions

Municipi semestre.		79'50
»	1906 B.	81'50
»	1907 D	*78'00
»	1910 D	79'50
»	1912 B	*78'25
»	1912 E	*75'25
»	1912 F	74'00
»	1913 B	*78'00
»	1916 B	78'00
»	1917 B	78'52
»	1918 B	78'25
»	1919 B	78'15
»	1920 B	77'85
»	1921 6 %	100'20
Eixample	1899	96'75
»	1907	90'75
»	1913	87'25
Bons Reforma		84'35
Diputació antigues		79'75
»	B	*79'00
»	C	*78'25
Mancomunitat	1915	*74'75
»	1920	74'15
Caixa Crèdit Com.		*74'25

Ferrocarrils i tramvies

Nord Espanya	1.ª s.	66'25
»	2.ª s.	64'25
»	3.ª s.	*62'75
»	4.ª s.	*63'25
»	5.ª s.	63'50
Especials Pamplona.		63'50
Prioritat Barcelona		66'50
Astúries 1.ª hipoteca.		64'65
»	2.ª »	64'25
»	3.ª »	*64'00
Lleyda a Reus		*66'50
Villalba a Segovia		*74'75
Especials Almansa		78'75
Almansa a Valencia ad.		64'75
Mines Sant Joan		87'25
Alsasua i Sant Joan		84'25
Osca a Francia		78'00
Nord especial 6 %		*102'65

Alacant	1.ª hipoteca	60'65
»	2.ª »	74'00
»	3.ª »	* 74'00
»	A	* 94'25
»	B	60'50
»	C	* 71'35
»	D	71'15
»	E	78'75
»	F	69'00
»	G	102'00
»	França 1868	56'75
»	» 1878	58'00
»	Directes	* 55'00
Còrdoba a Sevilla.		* 59'50
Badajoz 5 %		* 97'35
Orense A. B. C. D. E. F.		* 96'50
» G. i H. prior.		* 61'25
M. Càc. i Portugal, 5 %		86'50
M. Càc. i Portugal, var.		35'15
Andalusos 1.ª 3 %		* 52'75
» 2.ª 3 %		* 53'00
Com.ª Auxiliar de F.-C.		* 93'25
Gral. Tramv. 4 %		* 79'75
» » 5 %		93'75
Tramv. St. Andreu		* 73'00
F.-C. Sarrià 6 %		102'25
F.-C. de Catalunya 5 %		92'00
Madrid a Aragó 6 %		93'35
G. F.-C. Catalans 6 %		100'00
Tànger a Fez 6 %		* 93'25
Tramvies Sevilla 6 %		*101'00

Aigua, Gas i Electricitat

Barcelonesa Elect.	1900.	* 99'00
»	1907.	* 82'00
»	1912.	88'50
»	1913.	87'75
»	6 %	93'25
Aigües Barcelona 5 %		* 88'00
»	6 %	101'85
Catalana Gas E.		74'75
»	F.	74'75
»	G. 6 %	93'15
»	Bons	92'75
Mallorquina d'Elec. 6 %		* 99'50
Energia Elèctrica 5 %		* 86'75
»	6 %	95'00
»	Bons	94'00
Elèctrica Cinca 6 %		92'00
Prod. Forces Motr. 6 %		82'00
»	7 %	86'00
Construccions Elèc. 6 %		* 78'00
Regadius Llevant 6 %		95'00
Hisp. Amer. d'Ele. 6 %		101'50
»	Bons.	*119'50
Coop. Fluid Elèc. 6 %		92'00

Vàries

Transatlàntica 4 %		87'00
» 6 %		101'00
» 6 %	1922	104'00
Canal Urgell.		68'00
Asland 6 %		* 94'00
» 7 %		*100'00
Foment d'Obres 5 %		* 86'00
» » 6 %		88'00
Carbons Berga		* 80'00
R. C. C. Reganta Ebre.		80'00
Construcció Naval 6 %		* 96'00
» » Bons		*101'00
Const. i Paviments 6 %		* 92'00
General Regadius 6 %		* 85'00
Mecànica Vellutera 6 %		* 92'00
A. Forns Andalusia 6 %		* 97'00
Teneria Moderna 7 %		* 99'00

Accions

Catalana Gas s. D	* 77'00
» » E	* 75'00
» » F 6 %	84'00
Hisp. Amer. d'Ele. s. A.	*389'00
» » » s. B.	376'00
Hullera Espanyola	*192'00
Espanya Industrial	*162'00
Peninsular Telèfons.	* 88'00
Hispano Suissa	*209'00
Hotel Ritz 6 %	* 72'00
Anònima Cros	*150'00
Banc Barcelona ptes.	* 85'00

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi a guia del llegidor.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÁFICA

TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	15.20	00.00	15.08	00.00		00.00
Futurs:						
Octubre	14.19	14.03	14.05	00.00		14.20
Gener	13.84	13.67	13.73	00.00		13.87
Març	13.73	N.	13.63	00.00		13.77
Maig	13.58	13.43	13.48	00.00		13.63
Juliol	13.27	N.	13.27	00.00		13.41

Alexandria	Octubre	Desembre	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	28.12	28.53	Nbre.	16.05	00.00	00.00
	Novembre	Gener	Gener	16.21	00.00	00.00
» Sakellaridis	32.77	33.40				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	25.95	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Octubre	24.71	24.95	25.00	00.00
Desembre	24.64	24.86	25.07	00.00
Gener	24.32	24.59	24.80	00.00
Març	24.48	24.64	24.85	00.00
Maig	24.43	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterio	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	24.50	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Octubre	24.10	00.00	00.00	00.00
Desembre	24.18	00.00	00.00	00.00
Gener	24.14	00.00	00.00	00.00
Març	24.14	00.00	00.00	00.00
Maig	24.07	00.00		00.00

Barcelona, 5 de setembre de 1923

MERCAT DE TÀRREGA

Tàrrega, 3 de setembre de 1923

Blat blanc, a 40 pessetes els 100 quilos; blat roig de força, a 41.

Ordi, a 25 pessetes els 100 quilos.

Moresc, a 32 pessetes els 100 quilos.

Favons, a 45 pessetes els 100 quilos.

Alfals, de 10 a 13 pessetes els 100 quilos.

Vins de 1923 de 12 a 15 pessetes els 100 litres; idem d'Aragó, de 30 a 35 pessetes.

Alcohol, de 200 a 250 pessetes els 100 litres.

Misteles, de 70 a 75 pessetes els 100 litres.

Anissats, de 120 a 325 pessetes els 100 quilos.

Olis, de 7'50 a 8 pessetes el quartà.

Ous, de 3'25 a 3'35 pessetes la dotzena.

MERCAT DE REUS

Reus, 3 de setembre de 1923.

Olis: De les Borges d'Urgell, a 29'50 pessetes els 15 quilos; de l'Aragó, de 30'50 a 31 pessetes els 15 quilos; de Tortosa, de 28 a 29'50 pessetes els 15 quilos; del Camp, a 32 pessetes els 15 quilos.

Avellana (collita vella): En gra de primera, a 94 pessetes el quintà; en gra de segona, a 80 pessetes el quintà: negreta propietat en crosta, a 56 pessetes els 58'400 quilos; comú en crosta, a 50 pessetes els 58'400 quilos.

Avellanes (collita nova): En gra de primera, a 91 pessetes el quintà; en gra de segona, a 80 pessetes el quintà; negreta propietat en crosta, a 55 pessetes els 58'400 quilos; comú en crosta, a 56 pessetes els 58'400 quilos.

Ametlla: Mollar (crosta), a 57 pessetes els 50'400 quilos; llargueta en gra, a 120 pessetes el quintà esperança en gra, a 110 pessetes el quintà; comú en gra, de 95 a 110 pessetes el quintà.

Vins: de 6 1 mig a 7 rals grau i carga; negre, a 7 rals grau i carga; grioral, a 8 rals grau i carga.

Garrofes, de 6'75 a 7 pessetes els 40 quilos.

Ordi, de 12'50 a 13 pessetes els 100 litres.

Blat de la comarca, de 23'50 a 24 pessetes els 50 quilos.

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

BORSA DE MADRID

4 per 100 interior, comptat	72'00
» fi mes	00'00
» fi pròxim	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)	97'00
Banc d'Espanya	550'00
Arrendatària de Tabacs	250'00
Stat. Gral. Sucr.ª-Obligacions	00'00
» » Ac. preferides	84'50
» » » ordinàries	34'00
Francs	00'00
Lliures	00'00
Banc Espanyol Rio Plata	236'00
Cèdules hipotecàries	89'25

BORSA DE PARIS

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior »	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	0'0000
Renda russa 5 per 100	00'00
« 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	000'00
Renda francesa 3 per 100	57'50
Accions Rio Tinto	2,88

PREMI DE L'OR

(Preus de compra)

Alfons	140'00	per cent
Isabel	143'50	» »
Unces i mitges unces	139'50	» »
Quart d'unça	139'50	» »
1/16 d'unça	139'50	» »
Francs	139'50	» »
Dòlars	7'20	» »
Lliures	35'50	» »

Canvis facilitats per la Casa Soler i Torra G.ans

—

PREUS DE COMPRA

Bitllets: Francesos, 42'75
» Anglesos, 33'65
» Italians, 31'20
» Belgues, 34'C0
» Suissos, 134'60
» Portuguesos, 0'22
» Alemanys, 0'004
» Austriacs, 0'0125
» Holandesos, 2'80
» Russos, 0'00
» Grecs, 00'9
» Suecs, 1'85
» Noruecs, 1'10
» Dinamarca, 1'25
» Romania, 3'20
» Turquia, 3'50
» Estats-Units, 7'42
» Canadà, 7'20
» Argentins, 2'34
» Uruguais, 5'10
» Xilens, 0'75
» Brasilers, 0'55
» Bolivians, 1'75
» Peruans, 25'00
» Paraguais 0'10
» Venezuela, 00'00
» Japonesos, 2'90
» Algerins, 40'75
» Egipte, 33'65
» Filipines. 3'25

Canvis facilitats per Banc de Catalunya

—

Barcelona, 5 de setembre de 1923

DIVISES XECS NO COTITZADES OFICIALMENT

—

Portugal	0'36	ptes.	escut
Argentina	2'395	»	pes
Holanda	2'925	»	flori
Suècia	1'98	»	corona
Noruega	1'21	»	»
Txecoeslovàquia	22'25	»	100 cnes.
Polònia	0'00075	»	100 marcs

OR

Alfons	40'00
Unces	39'50
Isabel	43'50
Quarts	39'50
Petit	39'50
Dòlars	7'20
Lliures esterlines	35'50
Francs	39'50

BITLLETS

Francs	41'80
Lires	31'60
Lliures esterlines	33'64
Marcs	0'0002
Corones	0'001

Espectacles

Teatre Novetats

Circ Eqüestre

Avui, dijous, dues grans funcions. Tarda, a dos quarts de cinc. Matinée infantil amb PRESENT ALS NENS d'uns grans ZEPPELINS i AVIONS. Veritable novetat. Nit, a les deu. Gran MODA. 3 GRANS DEBUTS, 3. LES MANDOS, difícil i arriscat remolí de la mort. E. P. LEE, original i nou treball de força dental. ELS GERMANS FERRONIS, famosos clowns parodistes i musicals. Segueix l'èxit dels 60 GALLS COMEDIANTS, 60. FRED SILVESTER i C.ª. LES 4 UESSENS. LES 4 MARYLAND. YAMAMOTO i KAYOSCHY. japonesos. C. FONTANAS. CHASSINO. THE ARQUES. THE STRAKAY. Entades còmiques pels graciosos GERMANS FERRONIS. NAVAS i GAROME. SILVA i KODAK. — Demà, a les deu de la nit, extraordinària funció. — Cada dilluns, dijous i dissabtes, matinées especials. — Dijous que ve, 3 ORIGINALS DEBUTS, 3.

Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Coliseu de varietats

Gran companyia de sarsuela de JOAN VILA

DEBUT, demà, divendres, a la nit, amb la reposició de la formosa sarsuela en tres actes, de l'insigne mestre Barbieri, EL BARBERILLO DE LAVAPIES. PRESENTACIO de Roer Leonis i Paco Gallego.

Gran Teatre Espanyol

Avui, dijous, tarda, a les cinc. Nit, a les 10, s'exhibiran les novíssimes pel·lícules científiques: ALCOHOL RELACIONAT AMB SEXUALITAT I CRIMINALITAT i VENERI; LES SEVES CONSEQUENCIES: MANERA DE CURAR-LO. — Demà, divendres, i cada dia, les interessants pel·lícules: VENERI i ALCOHOL.

TEATRE COMIC

Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. LA ALEGRIA DE LA HUERTA, i la sarsuela en dos actes, EL POSTILLON DE LA RIOJA, pel gran tenor Gaietà Peñalver. Nit, a dos quarts de deu. TOREAR POR LO FINO, LA MOZA DE MULAS, i estrena a Espanya de la sarsuela en un acte, LA CANCION DE LOS MINEROS.

Teatre Bosc

Temporada popular d'òpera

Avui, dijous, estarà ple completament, perquè debuta la eminent contralt ELENA FONS, amb l'òpera en quatre actes, CARMEN, i perquè la secunden la senyoreta Montebravo i Taboada, el divo tenor Saludas, i els senyors Valls, Fionti, Serretti, Oliver, Calvo, Ros, chors, cos de ball, cavalls i cotxes en escena. Riquíssima sastreria. Decoracions noves.

Preus: Llotges, 13 pessetes. Butaques de 5 i de 4 pessetes. Seients fixes de 3 i 2'50 pessetes. General, 1 pesseta. Net d'impostos. — Demà, divendres, OTELLO, pel futur divo VICENS SEMPERE i principals parts.

Teatre Barcelona

Sessions d'Art Mercè Nicolau

Primer actor i director: ENRIC JIMENEZ

Debut, demà, divendres, a les deu de la nit. ESTRENA del drama en quatre actes de l'eminent autor Charles Meré, traducció de J. Marquet, LA FLAMA. — Dissabte, a la tarda, LA FLAMA. A la nit, ESTRENA de GELOSIA.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dijous, tarda i nit. Programes selectes. Estrena de les formoses pel·lícules còmiques: TRIQUITRAQUE COW-BOY i PASSEIG AERI. Els grans èxits. La interessant pel·lícula de magnífic argument, la qual, per la seva molta durada (6,000 metres), es dividirà en dues jornades, EL REI DELS VAGABUNDS, projectant-se la primera. La formosa comèdia, PER HAVER VIST, per la celebre artista italiana Victòria Lepanto.

ENCICLOPEDIA CATALANA

ECONOMIA POLITICA

S. J. CHAPMAN

TRADUCCIÓ DE MANUEL RAVENTÓS

Relligat en tela 4 pessetes
» en rústica 3 »

AVIAT

MULLERS FRIVOLES

Super-Joia de la UNIVERSAL per

VON STROHEIM

Diorama

Programa per a avui: EL VALENT. LA REINA DELS GITANOS, episodis segon i tercer. FIGARO AFORTUNAT. EN NICOMEDES CAMBRER, còmica de gran broma.

Saló Catalunya

Gran cine de moda

Avui, dijous, l'estrena: LA ILLA DEL TERROR, per Houdini i Lila Lee. EL PREMI GROS, l'èxit més gran del malaguanyat artista Wallace Reid. PENA NEGRA, per Mabel Normand. EXPOSICIO INFANTIL, còmica. — Demà, dijous: LA MOLT ENYORADA, per Enid Bennett.

Diumenge, a la nit, estrena del Programa Ajúria: L'ESPECTRE DE Programa Ajúria: L'ESPECTRE DE LA CAPUTXA BLANCA. — Dilluns, a petició de nombroses famílies: ELS TRES MOSQUETERS, per Douglas Fairbanks. Totes tres jornades juntes, sencera.

Cine Princesa

Granvia Layetana. - Telèfon 1371

Tocant a la Plaça de l'Angel

Avui, dijous. LA REINA DELS GITANOS, quart i cinquè episodis. DIRECTE DE PARIS. LA BELLA JUGADORA. EL DELATOR. CHANTILLI.

MONTALEGRE

Conreria, Colònia Bosc, Pont Monges

Servei diari d'automnibus, des de Badalona. Horaris i detalls Telèfons: 46 B, 3299 A i 685 B.

PARC

Avui, dijous, a la tarda, grandiós festival en honor de les

COLONIES ESCOLARS

Concert per diverses bandes amb saltadors, aviada de globus i figures grotesques, focs japonesos. Nit, a un quart d'onze,

BOXA

4 interessants combats
ZARAGOZA - MASFERRER
URTASUM - ALBERT

TURÓ PARK

PARC DE MODA

Deliciosos jardins
Grans atraccions.

Totes les nits, Concert per la BANDA CAÇADORS PLASENCIA. Cafè-Restaurant de primer ordre.
Dissabte vinent, ENVELAT MONUMENTAL.

NATACIO

PISCINA C. N. BARCELONA
Escullera de Llevant

Demà, dijous, a les deu de la vetlla, repetició de l'èxit assolit dimecres. 2.° Match internacional

WATER-POLO
SPORTING DE FRANÇA
Campió de París
contra
C. N. BARCELONA

"CHIC ET SIMPLICITÉ"

Revista de Modes de París amb traducció castellana

legancia sense exageració

100 models i un patró retallat, per 1'50 pessetes

Demaneu-lo a per tot i a son agent a Espanya:

Albert Bonet Merceria - Plisés - Calats **Claris, 15.-Barcelona**

CADENES «TITAN»

per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromo-niquel garantitzat

PELAYO, 16, ENTRESOL

Vendes

Joies d'ocasió — ...tes i serveis de plata, a ... Compro or, plata, platí, ...nts i perles. ...elleries de J. Núñez ...bla de les Flors, 8 A Cardenal Casañas, 8.

Auto i camió ... a terminis. Raó: Bailen. ...r

Caixa cabals ...etària, Alfons, 57.

Mobles subhasta ...absentar-me, sols a particu...rie dormitori i saló caoba. ...ador gran, recibidor, làm... vaixella, guarda-robes, ...or i utillatge del pis. Sols ... demà. C. Betlem, 16, 2.on, ...ràcia).

PELLS

Arreglo i transformo. Venc per adornos. Villarroel, 42, pis segon. Taller.

Màquina d'escriure, 450 pessetes i arxivador. Alfons, 57.

Gramola venc 125 peces veritable ganga. Sardenya. 230, 1.er, 1.ª Visible de 3 a 7. Tramv. 49 o 56.

Torre es ven prop Passeig Bonanova, molt ben situada per 12 mil duros.

Casa torre gran, en poble pròxim Barcelona amb jardí i hort, es ven per 4.500 duros.

Auto semi-nou, dos baquets marca Doby, roda recanvi, venc per 3.500 pessetes.

Caseta barraca feta tota d'obra a Montjuïc es ven per 1.500 ptes.

A Gràcia tocant carrer Salmeron es ven casa de 10 pisos i 2 botigues, renda 11.536 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Torre es ven, peu tranvia, aigua, gas, electricitat, confort modern, baratíssima, 15.000 ptes.

Auto «Martini» 18|22 set seients, estat nou, venc a tota prova, per ptes. 11.500, molt bon estat.

David motor mag. 2 baquets, en perfecte estat, es ven per 2.500 pessetes.

Ford Sedan, en molt bon estat, venc per 4.000 pessetes. Arrancada elèctrica i a tota prova

Auto esport arrancada elèctrica, cinc seients, a tota prova, es ven per 9,000 pts.

Se ven en c. Mallorca casa 12 pisos i botiga renda l'any 8 % per 38.500 duros.

Se ven en c. Mallorca casa de 6 pisos i botiga, renda al mes 955 pessetes, per 25.000 duros.

Raó: Empresa Ideal d'Informació. Rambla Flors, 16, baixos. De 3 a 5.

Mitges seda 1'75 ptes.
2. 2'50, 2'85, 3'25, 4'50. 6, 8, 10 i 12 pessetes.
De cotó. fines, 0'65. De fil, 2 pessetes.
Mitjons nol, 0'80; per a senyor, 0'50; de fil, 2'25, i de seda 3'25. Grans descomptes als revenedors. Freixures 4 Plaça Santa Catarina).

Traspassos

Botiga amb habitació, lloguer 12 ds. Traspasso

Botiga comestibles tocant a Mercat Sant Antoni. Traspasso.

Espardenyeria molt cèntrica gran vivienda, poc lloguer, 6.000 pessetes de traspàs.

Traspasso pis moblat, al carrer Comte de l'Asalto, molt ben situat, set habitacions, per absentar-me, per 6.500 pessetes.

Pis amoblat amb dispeses, traspasso per 15 mil pessetes, 10 habitacions. Lloguer 45 duros en punt cèntric.

Taberna-Bar i menjar traspasso molta clientela, tocant carrer Carmo.

Botiga amb gran vivienda, tocant carrer de Sant Pau, lloguer 15 duros, se traspassa.

Pensió d'artistes, se traspassa, en bon preu en el carrer Comte Assalt, moltes habitacions.

Piset en torre, se traspassa amb mobles, bon preu, 4 dormitoris, menjador, safareig, water i electricitat. Lloguer 20 duros.

Pis 8 habitacions totes ben moblades amb ascensor, bany, water, còmodes, lloguer 45 duros, traspasso 5.000 ptes.

Pis lloguer 30 duros traspasso amb mobles, 2.500 pessetes, al Paralelo.

Pis 4 habitacions se traspassa moblat per 3.000 pessetes, lloguer 9 duros, prop carrer Princesa.

Empresa Ideal d'Informació Rambla de les Flors, 16, baixos De 3 a 5 de la tarda

Traspasso pis cèntric, gran, amb alguns mobles, propi per a indústria. Raó: Arc Sant Agustí, 7, botiga.

Bonica botiga cèntrica, dues portes, lloguer 140 ptes., traspasso per set mil ptes. Escudellers, 54, botiga.

Dispeses

Casa particular saló despatx o 2 amics a tot estar. Ronda Universitat, 5, 1.er

Família estrangera cedeix habitació independent, moblada. Corts, 1.er, a persona educada. R.: Corts, 572 (forn).

Habitacions per a dormir a matrimoni, senyor, senyoreta o dos amics. Raó: Plaça Universitat, 2, porteria.

Es lloga a casa de família francesa bonica habitació moblada. balcó carrer i d. c. Ronda Universitat. 6, 3.er, 1.ª

Per a dos germans o amics, habitació balcó carrer, casa mod. situada Consell de Cent-Casanova. Raó: Aribau, 9, granja.

Habitacions econòmiques amb dormitori, cuina i menjar sols per a senyor spl. Carme, 15, 1.er, 2.ª

Habitació balcó plaça Santa Anna. Duran i Bas, 1, 3.er, 1.ª

Habitació per a senyor o dos amics a tot estar o sols a menjar. Corts, 473, segon, primera,

Bonica habitació a senyor, sols dormir, amb referències. Penedès, 11, botiga.

Carme, 10, 3.r, 2.ª I o 2 amics o matrimoni es desitja a tot estar,

Casa particular Una o dues habitacions a tot estar. Carme, 10, 3.er, 2.ª

Bailen, 31 tercer, pensió balcó carrer.

Es lloga habitació per a senyor o dos amics. Aribau, 11 4.rt

Desitjo un jove sols a dormir. Sant Honorat, 9. 2.on, 2.ª, tocant Plaça de Sant Jaume.

Lloguers

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.° 78, entressol. C. BIEGER.

Torre a Horta amb jardí, aigua i electricitat, es lloga per 50 duros.

Torre per llogar sense traspàs, peu tranvia, set habitacions, bany, water, jardí per 45 duros.

Pis gran 6 habitacions, safareig i terrat: aprop Rambles. 50 duros lloguer sense traspàs.

Pis principal en carrer cèntric, prop tranvia, electricitat, terrat, lavabo, molt elegant. Lloguer 55 duros.

Torre a Gràcia, peu tranvia amb tot confort, lloguer 50 duros.

Dos pisos carrer Aragó dreta Aixampla. Lloguer 50 duros.

Casa Ronda St. Antoni, se lloguen 2 pisos, sense traspàs, lloguer 40 duros, moderna, rescent construida.

Torre a Sant Gervasi, lloguer 35 duros sense traspàs.

Pis sense traspàs, 8 habitacions, ascensor, bany, water, molt cèntric, lloguer 45 duros.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 3 a 5

Cedeixo pis moblat pel valor dels mobles, casa nova, ben situada, ascensor, cambra de bany. R.: Banys Nous, 6, primer.

Per a llogar pis amb ascensor, cambra de bany, etc Raó: Portaferrissa, 18, entresol, 2.ª De 12 a 2.

Entresol moblat cedeixo menys 1 habitació: 3 dormitoris, menjador, jardí, labavo, 200 ptes. mes. R.: Consell de Cent, 247, tercer.

Senyora cedeix 2 habitacions. b. c., a tota pensió. R.: Ramalleres, 2.

Carme, 10, tercer, segona, un o dos senyors a tot estar.

Comandes

Falta oficiala brodadora a màquina amb molta pràctica. Pere Serafí, número 22, G.

Mosso falta Freixures, 4, Pellaire.

Soc jove Disposo de sis a dos quarts de nou matí i de vuit a deu nit i desitjo treball oficina o similar. Escriure 5416. Rambla de les Flors, 16 (anuncis).

Fustes fines compro. Ofertes al 5465. Rambla Flors, 16 (anuncis).

Compraré a particulars llibres de totes classes: espanyols i estrangers, d'Arts, Ciències i Literatura; per a engrandir la meva biblioteca, Escriure a 5454. Rambla Flors, 16 (anuncis).

Anuncis

PER A
ANUNCIAR
en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL d'INFORMACIO estalviareu temps molèsties i diner. - 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4863 A

La Mutual Agrícola de Propietaris, S. A. per a l'extracció de letrines. Dirigir-se, per a avisos, al Passeig de Sant Joan, 30, 1.er, i telfs. 1378 S. P. i 529 H.

MEDICAMENTS químicament purs, específics farmacèutics i aigües minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Baltà. Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Troballa d'un esquelet humà

Als Josepets, a les obres del Metropolità, s'ha trobat un esquelet humà.

Han estat recollits els ossos i traslladats al Laboratori municipal, per procedir a llur exàmen.

Fins a principis del segle XIX va existir al costat de la parròquia un fossar.

Escorcolls

Els agents de vigilància, amb força armada, intensificaren aquesta matinada els escorcolls entre els tranzeunts.

De l'explossió de Can Lacambra

El noi ferit a casa Lacambra ha perdut la vista. A darrera hora estava gravíssim.

L'artefacte que va explotar era una granada d'artilleria.

Presa de possessió

Ahir va pendre possessió del càrrec de comissari general de policia el comandant de la guàrdia civil senyor Josep Cselles i Puigdemassao, en substitució de N'Adif de Miquel, el qual se n'és anat a pendre les aigües.

PENINSULA

INCENDI D'UNA FABRICA D'ELECTRICITAT. — MIG MADRID A LES FOSQUES

Madrid, 6, 12'30 matinada

A dos quarts de set de la tarda s'ha rebut a la Direcció d'incendis avis urgent de què estava cremant la Hidro Elèctrica del Passeig de los Melancòlicos, que subministra fluid a les companyies Electra i Societat General de Tramvies.

Quasi al mateix temps quedava mig Madrid a les fosques.

Tots els parques de bombers de Madrid, a les ordres de llurs caps, han acudit al lloc del sinistre.

La causa del foc ha estat un curtacircuit, cremant-se la nau central de la fàbrica.

Ha quedat destruïda tota la maquinària, i ha fet explosió una turbina de 8.000 cavalls, sense desgràcies.

A les deu de la nit ha quedat localitzat el foc, però han continuat treballant en l'extinció del foc els parcs de bombers.

Al lloc del sinistre hi havia l'alcalde i altres autoritats.

Les pèrdues són de molta consideració.

Amb motiu d'aquest sinistre, i per la consegüent manca de fluid elèctric, aquesta nit s'han suspès les representacions a quasi tots els teatres de Madrid, i en molts cafès s'ofereix el pintoresc espectacle de la il·luminació amb veles.

DOS FERITS

Aquesta tarda es trobaven en una finca de la Moncloa anomenada La Granja, dos nois anomenats Juli Hernández i Felip Palancejo, de 15 i 18 anys d'edat, respectivament. De sobte han sentit un tret i s'han sentit ferits.

De les secerques practicades resulta que el guàrdia de la dita finca havia fet el dispar que ha ferit els dos nois.

Ha declarat que caçava ocells i que no havia vist els nois als quals ha ferit involuntàriament.

Ha quedat detingut.

LA LLET

El tinent d'alcalde del districte de la Universitat, ha reconegut la llet destinada a la venda en el seu districte, i ha fet llençar 4.000 litres en males condicions.

EL PLA DE L'ESTAT MAJOR CENTRAL

Ahir passada, en l'exprés d'Andalusia, sortiren cap al Marroc els membres de la Comissió de l'Estat Major Central que novellament visità aquella zona, tinents coronels senyors Barbero i Benedito.

Porten la missió de remetre a l'Alt Comissari una còpia de la memòria que l'esmentada comissió va someter al Consell de ministres, i al mateix temps donar compte al senyor Silvela dels acords adoptats sobre aquesta memòria pel Govern.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Novament ha estat hostilitzada avui la plaça d'Alhucemas pels rebels que durant tot el matí han fet nodrit foc de fuselleria i ametralladores.

Les bateries de la plaça, així que s'ha fet de dia, han trencat el foc contra el camp rebel.

Aprofitant la boira, en la darrera matinada, els moros han hostilitzat fortament les posicions de Perea i Benitez, arribant fins les alambrades i essent rebutjats per les tropes.

A la plaça han arribat rumors de què els moros han tingut baixes vistes i que els espanyols tenen alguns soldats ferits.

A la plaça ha causat impressió la noticia.

El comandant general ha demanat informes de tot l'esdevingut.

A Tizzi Azza han mort a conseqüència de l'explosió d'una bomba, de mà l'alferes don Rafel Flaquer i el caporal Josep Visado.

S'han reprès els treballs de salvament de l'«España».

Els escafandrer's han aconseguit reparar totes les avaries de les quadernes, llevat les que estan empotrades a la roca.

D'aquí a pocs dies es procedirà a volar la roca situada prop de la proa del vaixell, per a facilitar l'operació de posar-lo a flot.

L'aigua allotjada a les carboneres del vaixell representa una capacitat de 10.000 tones.

Avui s'ha efectuat un nou comboi a la posició de Farha, sense novetat.

El canó emplaçat pels moros a la posició d'Itermin segueix fent dispars damunt les posicions de Benitez i Tizzi Azza.

Els fills del «Gato» protesten de la detenció del seu pare, el qual, segons diuen, sempre s'ha distingit per la seva amor a Espanya.

Recorden que en l'expedient que es va instruir arran dels successos del juliol, no figura cap càrrec contra el seu pare.

S'ha desmentit el rumor circulat de què el «Gato» havia retirat fa pocs dies 70.000 duros del seu compte corrent en el Banc.

Notícies arribades del camp afirmen que els presoners Isabel Céspedes, Francesa Baena i el mecànic Semper, que es trobaven a Axdir, han estat traslladats a la cabila de Bocoya.

El comandant general ha publicat una ordre pregant als caps de cos que no formulin peticions de medalles militars sinó que per fets que mereixin recompensa.

MINISTRE DESTITUIT

Tetuan. — A proposta del Jalifa es publicà ahir una ordre destituint el ministre de Justicia del Mahgzem Er-Honi.

Del ministeri s'ha encarregat interinament el propi Jalifa.

COMUNICACIONS AERIES

Ceuta. — Ha arribat el director general de la companyia peninsular de comunicacions aeries, que ve amb la corresponent autorització per a muntar un servei d'hidro-avions entre Algeciras, Ceuta, Rio Martin, Melilla i Màlaga.

Els aparells són acabadissims.

EL REI A SANT SEBASTIA

Sant Sebastià. — En l'exprés ha arribat aquest matí el Rei, amb el ministre d'Estat.

A l'estació hi havia les reines donya Victòria i donya Maria Cristina, totes les autoritats i nombrós públic.

Com s'esperava, el Rei ha pres part en les regates internacionals, a bord del «Giralda núm. 4», però a la poca estona s'ha trencat el pal de l'embarcació, havent-se de retirar de la prova.

Al migdia ha tornat el Rei al Palau.

El senyor Alba, en rebre els periodistes, ha manifestat que estava mancat d'informes per a facilitar-los.

S'ha dedicat tot el matí a l'arranjament dels nombrosos papers que ha trobat per a despatxar.

Demà conferenciarà amb els representants diplomàtics que es troben en aquesta ciutat.

Ha afegit el senyor Alba que no tenia notícies sobre la sort que li hagi esdevingut a la legació espanyola al Japó.

Ha acabat dient que el senyor Salvatella vindrà per a assistir a la sessió de clausura del Congrés de Pediatria que se celebrarà divendres.

PARLA L'ALT COMISSARI

Tetuan. — Parlant amb l'Alt Comissari un redactor de «La Voz» sobre les censures que li han dirigit alguns diaris de Madrid per les ordres donades en el combat de Tizzi Azza, en el qual va perdre la vida el cap del Terç, tinnt coronel Valenzuela, referent aquè no es fes cap preparació d'artilleria i que els aviadors no portessin bombes, l'Alt Comissari ha dit el següent:

Desitja restablir la veritat sobre les operacions realitzades el 5 de juny a Tizzi Azza.

No es reduiren, com s'afirma, al fet de conduir un comboi. L'abast de les operacions fou més gran, puix es pretenia descongestionar tot el sector i establir llocs intrmitjos que permetessin el fàcil proveïment de l'avanguarda.

Per a realitzar aquest objectiu es portà a la pràctica un moviment enrotllador.

L'objectiu projectat, disposició de les columnes i actuació d'aquestes, el coneixia el Govern, el qual havia estat consultat, i les ordres complementàries mereixeren la seva aprovació.

En la proposta que se'm féu, que vaig elevar al Govern per a sol·licitar l'autorització amb l'objecte de desenrotllar les operacions, no se'm proposava una preparació d'artilleria, i per tant, mal podia ordenar jo que no es fes.

El comandant general, home expert, jutja inútil aquesta preparació per actuar damunt terreny sembrat de coves i trinxeres.

Si en el pla de combat s'hagués proposat la preparació d'artilleria, jo hauria consultat la procedència de la mateixa, no solament pels motius expressats, sinó cansat de llegir en la premsa que el general Berenguer se li censuraven les seves preparacions que, en certs terrenys, es poden qualificar com a tipus els de Tizzi Azza, el procediment serveix pr a cridar l'atnció de l'enemic sobre el punt que es va a atacar.

L'ordre que vaig donar a les columnes per a realitzar el moviment enrotllador, fou que sortissin en ferse de dia, amb silenci, i que procuressin no ésser vistos per l'enemic, per tal d'aconseguir que aquest es trobé voltat per les columnes.

Està clar que el desenrotllament d'aquest pla no afecta a la preparació d'artilleria.

L'ordre era que no es comencés el foc fins a les vuit del matí, en la qual hora se suposava que estaria vençut tot el camí.

Els fets respongueren al pla, i de l'èxit de l'operació no en tinc que dir res.

Sóc home acostumat a crítiques i no em sorprèn el que passa.

La més victoriosa acció origina censures, malgrat que el pla de la dita operació no es pugui desenrotllar més bé.

El senyor Silvela ha acabat la conversa dient que els que censuren es basn en la consideració de què el millor és enemic del que és bo.

ACCIDENT AUTOMOBILISTA

Santander. — Aquest matí es traslladaven al poble de Pesuez en un auto, vuit persones.

En arribar al lloc anomenat Punta-Teja, el cotxe bolcà, resultant tots els ocupants ferits, però un sol de gravetat.

DETENCIO

Bilbao. — La policia ha detingut aquesta matinada a Baracaldo un individu nomenat Manuel Mendoza fitxat com a anarquista.

Ha estat conduit a Madrid perquè està reclamat per la Direcció d'ordre públic.

DE CAP JUBI

Les Palmes. — Notícies de Cap Jubí donen compte que davant dels caps del territori sezueixen presentant-se representants de les cabiles per a fer protestes de sumissió a Espanya.

Molt moros ofereixen productes del país a les autoritats.

En els voltants de la factoria estableixen llurs jaimes.

Darrerament, ha fet la presentació de la cabila d'Hassen, que formà una formosa cavalgata i corregué la pòlvora.

PETICIO

Oviedo. — Els directors dels bancs d'aquesta població han demanat que es concedeixi ús d'arma a tots els seus funcionaris.

LA TASCA DE LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

Tampoc en la reunió celebrada avui a la tarda, per la Comissió de responsabilitats s'ha arribat a un acord amb el president per a la redacció de les conclusions.

La discussió ha estat molt viva, més que ahir, exterioritzant-se les divergències entre els distints sectors que integran la comissió.

El president de la Comisió, senyor Sagasta, no ha aconseguit la unitat de criteri que pretenia formar per a suscriure el seu dictamen.

Els elements conservadors, inclòs maurins i ciervins, pretenen que la ponència ha de sortir dels diputats ministerials com a expressió del pensament del Govern; però ni adhuc en el si dels vocals liberals hi ha unanimitat de criteri, puix el senyor Fernández Jimenez mantè una actitut més radical que els seus companys de minoria.

EL PRESIDENT I ELS MINISTRES NOUS. — EL GOVERN CIVIL DE BARCELONA

Madrid, 6, 2 matinada.

Aquesta tarda el president del Consell ha celebrat conferències separadament amb els tres ministres nous.

Ha parlat el marquès d'Alhucemas amb el senyor Portela de la situació de Barcelona i encara que s'invocaren alguns noms de candidats al Govern civil de Barcelona, s'ha convingut en que en una nova entrevista, a la qual acudirà el ministre de la Governació, demà es vegi la forma de designar al que ha de desempenyar el dit càrrec.

Als ministres nous, especialment al senyor Portela, els ha exhortat el president a preparar una profitosa tasca per a presentar-la a les Corts quan aquestes reprenguin les seves sessions.

DE GOVERNACIO

El ministre de la Governació ha manifestat aquesta matinada als periodistes que el senyor Portela havia ofert la sots-secretari de Foment al senyor Saiz de Vicuña, però que aquest, per raons de delicadesa, havia declinat acceptar l'esmentat càrrec.

Ha dit el ministre de la governació que no hi havia res del nou governador de Barcelona i que no era cert que hagués dimitit el governador de Sant Sebastià.

Per últim, ha dit que no era cert que en el Consell d'ahir es tractés de la combinació de governadors.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Comunicat oficial de Guerra:

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc comunica a aquest ministeri el següent:

A la zona oriental fou atacada la nit passada per malfactors un aduar proper a la posició de Zisia, sortint forces de la mehalla per a tallar la retirada als rebels, aconseguint-ho en el límit de la zona espanyola, recuperant el bestiar robat, causant-li baixes i recollint un mort i un fusell Remington. L'enemic es va internar a la zona francesa, per haver-li tallat la retirada la «mia» de Sidi Yagub.

El marquès de la Viesca discrepa dels elements conservadors i es proposa redactar una moció coincidint amb els punts de vista que sostingué en el Parlament.

La minoria socialista s'ha ratificat en que les responsabilitats han de concretar-se als Governs de Maura i Allendesalazar.

Criteri semblant sosté don Marcelí Domingo, en representació dels republicans.

Fracassà un intent del senyor Sagasta de formar una subcomissió amb un representant de cada un dels partits representants.

No hi hagué acord.

S'ha convingut celebrar la pròxima reunió el dia 20.

Els socialistes en una sola quartilla declararan que després de la labor realitzada per la Comissió, es robusteix el criteri de l'existència de les responsabilitats.

La Comissió es proposa oir els informes dels generals Alfau i Picasso, i del tinent coronel Guedea, que fou cap de la policia indígena.

TROBALLA

Huelva. — La guàrdia civil ha trobat a la finca de la Laguna una sepultura molt antiga.

Se li suposa un gran valor arqueològic.

EVASIO

Santander. — Després de manillar el director i robar-li 800 pessetes i la copeta, escaparen ahir de la presó tres reclosos.

Un ha estat capturat per la guàrdia civil.

S'ignora on s'ónó els altres dos.

EN ROMANONES

Sant Sebastià. — El comte de Romanones sortirà demà per a realitzar una excursió pels Pireneus.

Tornarà a Madrid el dia 24.

A la posició de Tizzi Azza, trobant-se efectuant exercicis de llançament de granades Laffite, l'alferes del batalló de la Princesa Rafel Flaquer, esclatà la que tenia a la mà en el moment de llançar-la un caporal, resultant ferits l'esmentat alferes i el caporal, així com quatre caporals més i quatre soldats.

Durant la nit moriren a conseqüència de les ferides produïdes en dita explosió l'alferes abans dit i caporal Josep Visedo.

Els restants ferits són: caporals Filip Pérez Pastor, greu; Rafel Martínez Rueda, lleu; soldats Emilia Sánchez i Sánchez, lleu; Brú González Alarcón, greu; Jesús Messaguer Maresa, lleu; i Francesc Palomo Pujol, lleu.

Tots han estat evacuats en el primer tractocarril a Drius i Melilla.

Els soldats Domènec Guijarro i Luis Moreno solament han resultat contusionats lleus.

El legionari Santiago Gómez Benito, es produí lesions de caràcter greu per l'explosió del fulminant d'una granada de morter Laffite.

El soldat del Parc mòbil d'artilleria Antoni Díaz Mora ha mort ahir a l'hospital de Dar Quebdani a conseqüència d'una hemorràgia interna produïda per traumatisme sofert en caure d'una mula el dia primer de l'actual.

A la zona occidental a causa del fort vent capotà un aparell d'hidro de l'esquadreta de Tetuan, resultant amb lleugeres contusions el pilot, és el capità d'enginyers Marian de la Iglesia i l'observador capità d'infanteria Joan Arbós.

Prop de Buharrax s'apropà un moro a feny a un sentinella i amb engany li prengué el fusell. Forces del bloc dispararen contra el lladre, matant-

Al Consolat japonès de Barcelona

Amb motiu de la dolorosa catàstrofe que ha devastat algunes de les més importants ciutats del Japó, el seu cònsol en aquesta capital, Jordi Delgado-LLanger, segueix rebent moltes proves sinceres de condolença i de simpatia per al poble japonès.

Cultura

LA PROTECTORA

Havent de proveir un gran nombre de càrrecs femení d'Escola Catalana, la Protectora té interès de què això arribi al coneixement de les mestresses catalanes a les quals pugui interessar aquesta plaça semblant.

A les oficines de la Protectora es rebran les ofertes dins un termini de quatre dies, a partir de la publicació d'aquesta notícia, fent constar que en igualtat de circumstàncies, la Protectora donarà preferència a les mestresses procedents dels Estudis Normals de la Mancomunitat de Catalunya.

—

S'ha publicat l'opuscle informatiu de l'Escola Superior d'Agricultura amb el nou pla d'ensenyament, el qual conté la modificació implantada, per la qual els alumnes passaran tot un any fent pràctica intensiva a la finca darrerament adquirida a Vilades de Montbuy.

Les persones a les quals interessin els ensenyaments de l'Escola poden demanar l'esmentat opuscle a la secretaria de l'esmentada escola, carrer Bogatell, 187.